

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta
*za gradbeništvo
in geodezijo*

Jamova cesta 2
1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www3.fgg.uni-lj.si/>

DRUGG – Digitalni repozitorij UL FGG
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

To je izvirna različica zaključnega dela.

Prosimo, da se pri navajanju sklicujte na
bibliografske podatke, kot je navedeno:

Rojc, K. 2012. Geotehnično projektiranje
armiranobetonskega podpornega in
opornega zidu. Diplomska naloga.
Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta
za gradbeništvo in geodezijo. (mentor
Logar, J., somentor Lopatič, J.): 57 str.

University
of Ljubljana

Faculty of
*Civil and Geodetic
Engineering*

Jamova cesta 2
SI – 1000 Ljubljana, Slovenia
<http://www3.fgg.uni-lj.si/en/>

DRUGG – The Digital Repository
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

This is original version of final thesis.

When citing, please refer to the publisher's
bibliographic information as follows:

Rojc, K. 2012. Geotehnično projektiranje
armiranobetonskega podpornega in
opornega zidu. B.Sc. Thesis. Ljubljana,
University of Ljubljana, Faculty of civil
and geodetic engineering. (supervisor
Logar, J., co-supervisor Lopatič, J.): 57 pp.

Kandidat:

KRISTJAN ROJC

GEOTEHNIČNO PROJEKTIRANJE ARMIRANOBETONSKEGA PODPORNEGA IN OPORNEGA ZIDU

Diplomska naloga št.: 13/OG-MK

GEOTECHNICAL DESIGN OF REINFORCED CONCRETE RETAINING WALL

Graduation thesis No.: 13/OG-MK

Mentor:
izr. prof. dr. Janko Logar

Predsednik komisije:
doc. dr. Tomo Cerovšek

Somentor:
izr. prof. dr. Jože Lopatič

Član komisije:
prof. dr. Jože Korelc

Ljubljana, 21. 09. 2012

POPRAVKI

Stran z napako

Vrstica z napako

Namesto

Naj bo

IZJAVE

Podpisani Kristjan Rojc izjavljam, da sem avtor diplomskega dela z naslovom »Geotehnično projektiranje armiranobetonskega podpornega in opornega zidu«.

Izjavljam, da je elektronska različica v vsem enaka tiskani različici.

Izjavljam, da dovoljujem objavo elektronske različice v repozitoriju UL FGG.

Ljubljana, 31. 9. 2012

Kristjan Rojc

BIBLIOGRAFSKO – DOKUMENTACIJA STRAN IN IZVLEČEK

UDK:	624.131:(043.2)
Avtor:	Kristjan Rojc
Mentor:	izr. prof. dr. Janko Logar
Somentor:	izr. prof. dr. Jože Lopatič
Naslov:	Geotehnično projektiranje armiranobetonskega podpornega in opornega zidu.
Obseg in oprema:	57 str., 21 pregl., 31 sl., 8 pril.
Ključne besede:	armiranobetonski podporni zid in oporni zid, geotehnično projektiranje, dimenzioniranje armiranobetonskega zida, GSI klasifikacija, fliš.

Izvleček

V pričajočem diplomskem delu je predstavljena geotehnična analiza in dimenzioniranje armiranobetonskega podpornega in opornega zidu v skladu z Evrokod standardi. Diplomsko delo prikazuje praktični primer izgradnje armiranobetonskega zidu za potrebe gradnje stanovanskega objekta.

V okviru terenskih raziskav smo na izvedenem vkopu ocenili geološko-geomehanske karakteristike flišne hribine ter odvzeli vzorce kamnin za laboratorijske raziskave. Geomehanske karakteristike hribine smo določili in analizirali s programoma RocLab in Slide. Na osnovi podatkov smo izračunali vplive na konstrukcijo in skladno s standardom Evrokod 7 izvedli potrebne kontrole mejnega stanja nosilnosti in mejnega stanja uporavnosti. S tem smo določili ustrezne dimenzijske armiranobetonskega zidu.

Na podlagi izbranih dimenzijskih in obremenitev smo po Evrokodu 2 izvedli dimenzioniranje armiranobetonskega podpornega in opornega zidu. V diplomskem delu so prikazani geološki profili vkopa in prikaz ter izpis armature v armiranobetonskem zidu.

BIBLIOGRAPHIC – DOCUMENTALIST INFORMATION

UDC:	624.131:(043.2)
Author:	Kristjan Rojc
Supervisor:	Assoc. Prof. Janko Logar, Ph. D.
Cosupervisor:	Assoc. Prof. Jože Lopatič, Ph. D.
Title:	Geotechnical design of reinforced concrete retaining wall.
Scope and tools:	57 p., 21 tab., 31 fig., 8 ann.
Keywords:	reinforced concrete retaining wall, geotechnical design, design of reinforced concrete wall, GSI classification, flysch.

Abstract

The present thesis includes the entire approach of a geotechnical analysis and the whole process of designing a reinforced concrete retaining wall in accordance with Evrokod standards. It is based on a practical case of constructing a reinforced concrete wall for the needs of a residential building.

A field research was carried out to assess the geological characteristics of the flysch and other rock samples, all the material taken was later on analyzed in a laboratory research. Geo-mechanical characteristics were analyzed and defined by two programs: RocLab and Slide. Based on calculated data and in accordance with Evrokod 7 standard we revealed influences on construction and consequently also the marginal state of usability (MSU) and the marginal state of capacity (MSC). With those numbers we set the dimensions of the reinforced concrete wall.

Based on selected dimensions, capacities and in accordance to Evrokod 2 standards, we designed a concrete retaining wall. Thesis includes geological profiles of cuts and a picture of the iron network in the concrete wall.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju izr. prof. dr. Janku Logarju in somentorju izr. prof. dr. Jožetu Lopatiču za strokovno pomoč in nasvete, ki so mi bili v veliko pomoč pri izdelavi diplomskega dela.

Iskrena hvala tudi očetu Aleksandru, mami Nives in sestri Karin, ki so tekom študija verjeli vame, me spodbujali ter mi vlivali voljo in moč.

Hvala tudi vsem ostalim, ki ste mi vsa ta leta stali ob strani.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
1.1	Namen diplomskega dela.....	1
1.2	Metode dela	1
2	PODPORNE KONSTRUKCIJE	3
2.1	Težnostne podporne konstrukcije	3
2.2	Armiranobetonski podporni zid	3
2.3	Zasnova konstrukcije	4
3	GEOLOŠKA ZGRADBA	5
3.1	Geološki pregled območja	5
3.2	Tektonska zgradba ozemlja	6
3.3	Geološke značilnosti raziskovanega območja	6
3.4	Litostratigrafska zgradba	7
3.4.1	Peščenjak	7
3.4.2	Laporovec	8
3.5	Hidrogeološke značilnosti raziskovanega območja	8
4	INŽENIRSKO-GEOLOŠKE RAZMERE	9
4.1	Splošno	9
4.2	Inženirsko-geološka klasifikacija hribine	9
5	GEOMEHANSKE RAZISKAVE	11
5.1	Laboratorijske preiskave	11
5.1.1	Točkovni indeks trdnosti (Point load)	11
5.1.1.1	Postopek meritev in izračuna	12
5.1.2	Naravna vлага	13
5.2	Geomehanske karakteristike hribine	13
5.3	Povratna analiza	15
6	GEOTEHNIČNO PROJEKTIRANJE AB OPORNEGA IN PODPORNEGA ZIDU	17
6.1	Vplivi na konstrukcijo	17
6.1.1	Zemeljski pritiski	17
6.1.1.1	Vrednost mirnega zemeljskega pritiska	17
6.1.1.2	Vrednost aktivnega zemeljskega pritiska	17
6.1.1.3	Vrednost pasivnega zemeljskega pritiska	18
6.1.2	Prometna obtežba	18
6.2	Mejna stanja	18
6.2.1	Mejno stanje nosilnosti – MSN	18
6.2.1.1	Preverjanje mejnega stanja EQU (statično ravnovesje)	19
6.2.1.2	Preverjanje mejnega stanja GEO	19

6.2.1.2.1	Nosilnost temeljnih tal	20
6.2.1.2.2	Velika in mala ekscentričnost	21
6.2.1.2.3	Odpornost proti zdrsuvanju	22
6.2.1.3	Preverjanje mejnih stanj STR	22
6.2.1.4	Globalna stabilnost	22
6.2.2	Mejno stanje uporabnosti – MSU	23
6.2.2.1	Posedek temelja	23
6.2.2.2	Zasuk zidu	23
6.2.2.3	Horizontalni premik vrha zidu	23
7	RAČUNSKI MODEL AB OPORNEGA IN PODPORNEGA ZIDU	24
7.1	Parametri za izračun	24
7.1.1	Zasipni material (apnenčev agregat)	24
7.1.2	Laporovec	24
7.2	AB oporni zid	24
7.3	AB podporni zid	28
7.4	Globalna stabilnost	31
7.4.1	Parametri za izračun	31
7.4.1.1	Zasipni material (apnenčev agregat)	31
7.4.1.2	Laporovec (fliš)	31
7.4.1.3	Prometna obtežba	31
7.4.2	Globalna stabilnost AB opornega zidu	32
7.4.3	Globalna stabilnost AB podpornega zidu	33
8	PROJEKTIRANJE AB OPORNEGA IN PODPORNEGA ZIDU	34
8.1	Pravila za dimenzioniranje	34
8.1.1	Materialne karakteristike	34
8.1.1.1	Beton C25/30	34
8.1.1.2	Jeklo S500	34
8.1.2	Račun armature	35
8.1.3	Račun strižne armature	35
8.1.4	Krovni sloj betona	36
8.2	Mejno stanje uporabnosti	37
8.2.1	Račun širine razpoke	37
8.3	Armiranobetonski oporni zid	39
8.3.1	Zid – stena	39
8.3.1.1	Obremenitve in notranje statične količine	39
8.3.1.2	Dimenzioniranje zidu – stene	40
8.3.1.2.1	Račun upogibne armature	41

8.3.1.2.2	Omejitev širine razpok.....	42
8.3.1.2.3	Račun strižne armature	43
8.3.2	Pasovni temelj	44
8.3.2.1	Obremenitve in notranje statične količine	44
8.3.2.2	Dimenzioniranje pasovnega temelja.....	44
8.3.2.2.1	Račun armature v prerezu 1-1	45
8.3.2.2.2	Račun strižne armature	46
8.4	Armiranobetonski podporni zid	47
8.4.1	Zid – stena	47
8.4.1.1	Obremenitve in notranje statične količine.....	47
8.4.1.2	Dimenzioniranje zidu – stene	48
8.4.1.2.1	Račun upogibne armature	49
8.4.1.2.2	Omejitev širine razpok.....	50
8.4.1.2.3	Račun strižne armature	51
8.4.2	Pasovni temelj	52
8.4.2.1	Obremenitve in notranje statične količine.....	52
8.4.2.2	Dimenzioniranje pasovnega temelja.....	53
8.4.2.2.1	Račun armature v prerezu 1-1	53
8.4.2.2.2	Račun strižne armature	54
9	ZAKLJUČEK.....	55
	VIRI	56

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Geološki trdnosti indeks za heterogene kamninske gmote (Marinos et. al, 2011.)	10
Preglednica 2: Rezultati točkovnega indeksa trdnosti in enoosna tlačna trdnost	12
Preglednica 3: Naravna vlag vzorcev laporovca	13
Preglednica 4: Vhodne vrednosti za program RocLab.....	14
Preglednica 5: Priporočene vrednosti delnih faktorjev (Evrokod 7-1).....	19
Preglednica 6: Aktivni in reducirani pasivni pritiski.....	24
Preglednica 7: Geometrijski podatki za AB oporni zid.....	25
Preglednica 8: Vplivi na AB oporni zid	26
Preglednica 9: Aktivni in reducirani pasivni pritiski.....	28
Preglednica 10: Geometrijski podatki za AB podporni zid.....	29
Preglednica 11: Vplivi na AB podporni zid	29
Preglednica 12: Notranje statične količine na vpetju stena/temelj	39
Preglednica 13: Dimenzijske prerez	40
Preglednica 14: Podatki za račun širine razpok.....	42
Preglednica 15: Notranje statične količine temelja v prerezu 1-1	44
Preglednica 16: Dimenzijske prerez	44
Preglednica 17: Notranje statične količine na vpetju stena/temelj	47
Preglednica 18: Dimenzijske prerez	49
Preglednica 19: Podatki za račun širine razpok.....	50
Preglednica 20: Notranje statične količine temelja v prerezu 1-1	52
Preglednica 21: Dimenzijske prerez	53

KAZALO SLIK

Slika 1: Vizualni prikaz armiranobetonskega podpornega in opornega zidu.....	4
Slika 2: Osnovna geološka karta SFRJ, list Trst (M = 1 : 100.000).....	5
Slika 3: Shematski prikaz gube in narivnega preloma tinjanske strukture (Placer, 2005)	6
Slika 4: Nagubane flišne plasti peščenjaka in laporovca tinjanske strukture	6
Slika 5: Flišna hribina eocenskih peščenjakov in laporovcev	7
Slika 6: Plasti peščenjaka debeline od 10 do 20 centimetrov.....	8
Slika 7: Peščenjak z organskimi snovmi (pretransportirana favna)	8
Slika 8: Laporne plasti debeline do 5 centimetrov	8
Slika 9: Plasti laporja, omejene s plastjo peščenjaka	8
Slika 10: Vkop v flišno hribino	10
Slika 11: Naprava za merjenje točkovnega indeksa	11
Slika 12: Geomehanske karakteristike laporovca (RocLab)	14
Slika 13: Grafičen prikaz vseh izračunanih kritičnih drsin in faktor varnosti $F = 1,007$ (Slide)	16
Slika 14: Zasnova armiranobetonskega opornega zidu	25
Slika 15: Računski model AB opornega zidu	25
Slika 16: Diagram kontaktnih tlakov pod temeljem.....	27
Slika 17: Zasnova armiranobetonskega podpornega zidu	28
Slika 18: Računski model AB podpornega zidu	29
Slika 19: Diagram kontaktnih tlakov pod temeljem.....	30
Slika 20: Rezultat preverjanja globalne stabilnosti s projektnimi vrednostmi strižnih karakteristik ...	32
Slika 21: Rezultat preverjanja globalne stabilnosti s projektnimi vrednostmi strižnih karakteristik	33
Slika 22: Armiranobetonski oporni zid	39
Slika 23: Obtežba na AB oporni zid, vrednosti momenta M_{ed} in prečne sile V_{ed} (Sap 2000).....	40
Slika 24: Geometrija prereza z oznakami	40
Slika 25: Prerez 1-1	44
Slika 26: Geometrija prereza z oznakami	44
Slika 27: Armiranobetonski podporni zid	47
Slika 28: Obtežbi na AB podporni zid, moment M_{Ed} in prečna sila V_{Ed} (Sap 2000).....	48
Slika 29: Geometrija prereza z oznakami	48
Slika 30: Prerez 1-1	52
Slika 31: Geometrija prereza z oznakami	53

SEZNAM PRILOG

- Priloga A: Vzdolžni geološki profil ($M = 1 : 50$).
- Priloga B: Prečni geološki profil armiranobetonskega opornega zidu ($M = 1 : 50$).
- Priloga C: Prečni geološki profil armiranobetonskega podpornega zidu ($M = 1 : 50$).
- Priloga D: Indeks točkovne trdnosti.
- Priloga E: Izračun AB opornega zidu.
- Priloga F: Izračun AB podpornega zidu.
- Priloga G: Prikaz in izpis armature v armiranobetonskem opornem zidu ($M = 1 : 20$).
- Priloga H: Prikaz in izpis armature v armiranobetonskem podpornem zidu ($M = 1 : 20$).

1 UVOD

Pri načrtovanju objektov se v prvi vrsti srečujemo s pomanjkanjem prostora. Sčasoma bo prostora, primerenega za gradnjo večjih kot tudi manjših objektov, vse manj. Vse več objektov se gradi na območjih, kjer se neposredno posega v zemljine in hribine z izgradnjo vkopov in izdelavo podpornih in opornih konstrukcij. Med podporne in oporne konstrukcije uvrščamo konstrukcije, ki podpirajo zemljinske, hribinske in druge materiale. Oporna konstrukcija varuje vkopano brežino, podpora podpira nasip, cesto itd.

Pri projektiraju vkopov je potrebna ustrezna izvedba geološko-geotehničnih preiskav in geotehničnih analiz. Poznavanje geomehanskih lastnosti zemeljin in hribin je za ustrezno rešitev podpornih in opornih konstrukcij nujno potrebno. Stroški raziskav so v primerjavi s sanacijo zanemarljivi, zato so v začetni fazi še kako pomembne raziskave, ki nam služijo za ustrezno dimenzioniranje geotehničnih konstrukcij.

V občini Koper severozahodno od vznožja hriba Tinjan (374 m) nad dolino Škofijskega potoka leži manjši zaselek Plavje. V sklopu gradnje stanovanjski objekta v zaselku Plavje smo se soočili z izgradnjo armiranobetonskega opornega in podpornega zidu v skupni dolžini 27 m. Načrtovan stanovanjski objekt bo zgrajen na strmem pobočju v neposredni bližini obstoječih stanovanjskih objektov. Zaradi neposrednega posega v hribino je izgradnja 2,5 m visokega opornega zidu potrebna za zaščito brežine oziroma predvidenega stanovanjskega objekta. Oporni zid se nadaljuje v podporni zid spremenljive višine od 3,5 m do 0,5 m. Zid podpira dostopno pot do višje ležečih hiš.

1.1 Namen diplomskega dela

Namen diplomskega dela je analizirati geološko-geomehanske karakteristike hribine, določiti vplive na konstrukcijo in skladno s standardom Evrokod 7 izvesti potrebne kontrole mejnega stanja nosilnosti – MSN in mejnega stanja uporabnosti – MSU. Na podlagi izbranih dimenzij in obremenitev se bo po Evrokodu 2 dimenzioniralo armiranobetonski podporni in oporni zid.

1.2 Metode dela

Diplomsko delo je v celoti zasnovano na praktičnem primeru geotehničnega projektiranja armiranobetonskega podpornega in opornega zidu za potrebe izgradnje stanovanjskega objekta. Potek diplomskega dela je razdeljen na štiri faze: terenske raziskave, laboratorijske raziskave in računalniško obdelavo podatkov, računski del ter na dimenzioniranje armiranobetonskega zidu.

V okviru terenskih raziskav smo ocenili geološko-geomehanske razmere na terenu ter odvzeli vzorce za laboratorijske raziskave. Slednje smo izvedli v geomehanskem laboratoriju na Katedri za mehaniko

tal na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo. Podatke terenskega kartiranja in laboratorijskih raziskav smo analizirali s programom RocLab in Slide. Na osnovi rezultatov oziroma geomehanskih karakteristik smo skladno s standardom Evrokod 7 izračunali aktivne in pasivne zemeljske pritiske. Na podlagi izračunanih vplivov na konstrukcijo smo v sklopu preverjanja mejnega stanja nosilnosti – MSN in mejnega stanja uporabnosti – MSU določili ustrezne dimenzijske armiranobetonskega zidu. Glede na izbrane dimenzijske in obremenitve na konstrukcijo smo dimenzionirali armiranobetonski podporni in oporni zid ter izrisali načrte.

2 PODPORNE KONSTRUKCIJE

Med podporne konstrukcije uvrščamo vse tipe konstrukcij, ki podpirajo tla iz zemljine, kamnine, zasipa ali zadržujejo vodo. Material se smatra kot podprt, kadar je oblikovan oziroma se formira v strmejšem naklonu, kot bi ga bilo mogoče formirati brez podpiranja. Podporne konstrukcije vključujejo vse tipe sten in podpornih sistemov, v katerih se v konstrukcijskih elementih pojavijo obremenitve zaradi podpiranja materiala (Beg, Pogačnik, 2009).

Pri projektiranju podpornih konstrukcij razlikujemo:

- težnostne podporne konstrukcije;
- vpete in sidrane podporne konstrukcije;
- sestavljeni podporne konstrukcije.

2.1 Težnostne podporne konstrukcije

Težnostni podporni zidovi so toge ali gibke konstrukcije, ki se s svojo oblikovno in težnostno zasnovo, h kateri lahko v nekaterih primerih prištejemo tudi del zemljine, zoperstavijo zalednim pritiskom zemljine. Predstavljajo jih oporni in podporni zidovi, zgrajeni iz različnih materialov (npr. lomljenca, betona ali armiranega betona).

Konstrukcije so konstantnega ali spremenljivega prečnega prereza, lahko so ojačene z rebri ali s konzolami v prečni smeri. So plitvo temeljne konstrukcije, ki imajo temelj z ali brez pete, konzole ali opornika. Za zagotavljanje stabilnosti konstrukcije je najpomembnejši odpor zemljine na temeljni ploskvi.

Vrste težnostnih podpornih konstrukcij:

- kamniti podporni zid;
- kamnita zložba;
- armiranobetonski podporni zid;
- kašte (betonske, lesene);
- gabioni.

2.2 Armiranobetonski podporni zid

Večina težnostnih podpornih zidov je zgrajenih iz armiranega betona. Konstrukcije delimo na oporne, slednje varujejo vkopano brežino in podporne, ki varujejo oziroma podpirajo nasip. Podporni zidovi z zaledno peto (L-zidovi) so primerni, kjer se v zaledju formira nasip, saj teža zasipa ugodno vpliva na stabilnost konstrukcije. Za oporne konstrukcije se le redko uporablja, saj zahtevajo velik poseg v hribino.

Vrste armiranobetonskih podpornih konstrukcij:

- armiranobetonski podporni zid;
- armiranobetonski podporni zid z zaledno peto ali konzolo;
- podporni zid iz betona z nagnjeno ali vertikalno zaledno površino;
- kamnita zložba iz lomljencra grajena kontaktno ob izkopani brežini.

2.3 Zasnova konstrukcije

Za potrebe varovanja brežine in podpiranja dostopne poti bosta armiranobetonska oporna in podpora zida zasnovana s peto, tako da bo večji del pete obrnjen stran od brežine, preostali manjši del pa v smeri brežine (Sliki 14 in 17). Za takšno zasnovo konstrukcije smo se odločili, ker bi v nasprotnem primeru posegli v hribino. Nad brežino in po sredini predvidene dostopne poti je speljana kanalizacija, obenem pa bi z večjim posegom v brežino neposredno posegli v temelje višje ležečega kamnitega zidu, ki je nad predvidenim opornim zidom (Slika 1).

Armiranobetonski oporni zid je dolžine 8,7 m in višine 3,1 m. Peta temelja bo zasuta z zasipnim materialom višine 0,3 m, tako da bo svetla višina zidu 1,6 m. Zid se pod kotom 160° lomi in nadaljuje v podporni zid višine 4,3 m in skupne dolžine 18 m. Po 6 m se zid skladno z naklonom dostopne poti spusti za 0,5 m ter nato na vsaka 2 m dolžine še za dodatnih 0,5 m do končne višine 1 m. Tako kot pri opornem zidu, bo peta zidu zasuta z zasipnim materialom višine 0,3 m. Na zgornjem delu bo svetla višina zidu 3,2 m, na spodnjem delu 0,5 m. Višina zasutega podpornega zidu je odvisna od naklona dostopne poti. Vrhni nezasuti del je nad dostopno potjo v povprečju dvignjen za 0,5 m. Konstrukciji sta spremenljivega prečnega prereza. Minimalna debelina stene AB težnostnega zidu znaša 0,25 m na kroni zidu in se proti dnu povečuje glede na razliko med nagibom čelne ploskve.

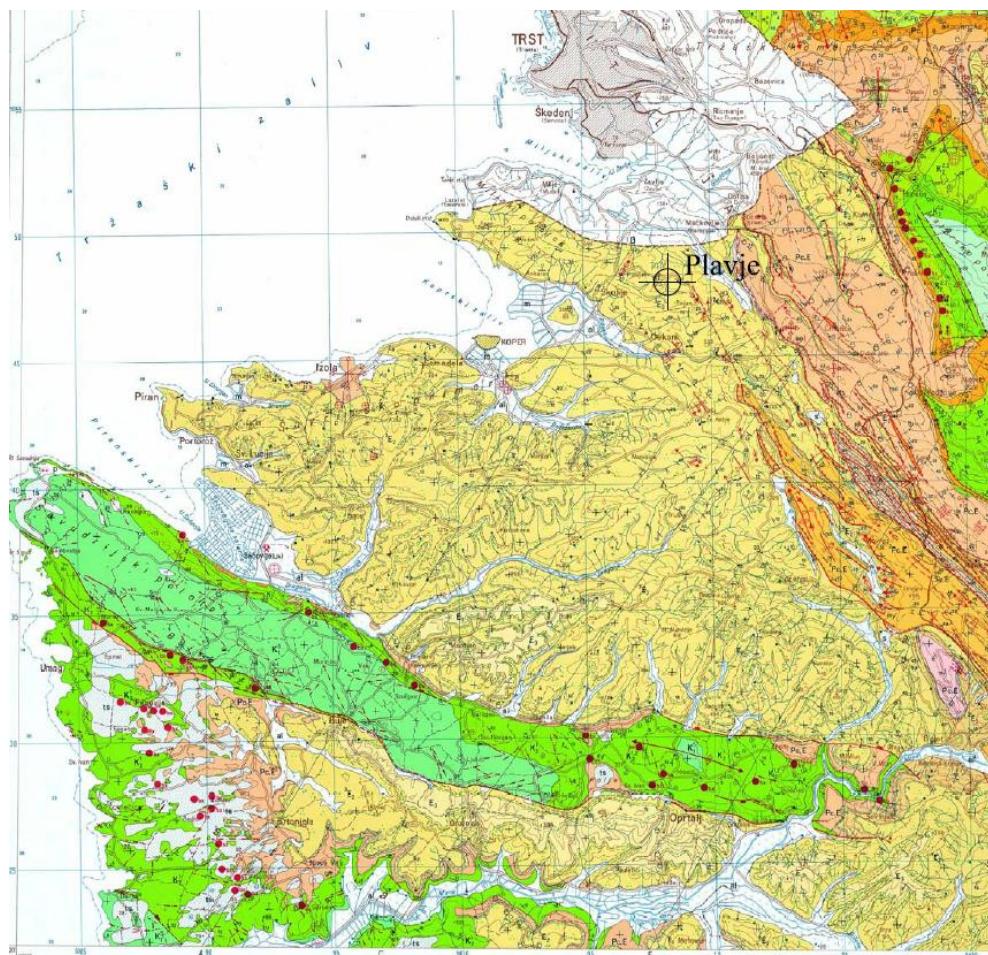
Slika 1: Vizualni prikaz armiranobetonskega podpornega in opornega zidu

3 GEOLOŠKA ZGRADBA

3.1 Geološki pregled območja

Zahodni do jugozahodni del Slovenskega ozemlja pripada Jadransko-Apuliskemu pogorju, ki predstavlja relativno trdno jedro Jadranske mikroplošče. Jadransko-Apuljsko predgorje leži v vznožju Dinaridov, Južnih Alp in Apeninov. Pripada mu večji del Istre, ki je zgrajen iz kamnin Jadransko-Dinarske mezozojske karbonatne platforme (apnenec in dolomit) in flišnih kamnin, nastalih pri njeni degradaciji (Placer, 2008).

Na Osnovni geološki karti SFRJ, list Trst, merila 1 : 100.000 (Slika 2), je razvidno, da na jugozahodnem delu Slovenske obale izdanjajo sedimenti eocenske (3E_2 – zgornji lutecij) in holocenske starosti. Klasične sedimentne kamnine eocenske starosti predstavljajo apnenčev peščenjak z veliko kremenovih zrn, laporovec, glinavec, konglomerat, apnenčeva breča in numulitni apnenec. Nižje predele obale prekrivajo morski (m) in rečni nanosi (al), ki jih prištevamo h kvartarju. Zaledje nad Slovensko obalo predstavlja Kraški rob, ki je sinonim za geomorfološko stopnjo iz prepadnih sten in strmih karbonatnih pobočij. Slednji meji kraški planotasti svet Krasa in Čičarije na eni strani ter flišno Istro s tržaškim flišnim obalnim pasom na drugi strani.

Slika 2: Osnovna geološka karta SFRJ, list Trst (M = 1 : 100.000)

3.2 Tektonska zgradba ozemlja

Območje jugozahodne Slovenije je bilo v geološki preteklosti podvrženo izrazitim tektonskim procesom v času zgodnje miocenske in postmiocenske starosti in je domnevno aktivno še danes. V smislu tektonske rajonizacije gre za podrivanje Jadransko-Apuljskega predgorja pod Zunanje Dinaride. Osrednji strukturni element podrivanja Istre pod Dinarsko gorstvo je Črnokalski narivni prelom.

Na obravnavanem območju je kot posledica podrivanja nastala tinjanska struktura (Slika 3). Slednja je omejena na greben med Tinjanom in na povirje Škofijskega ter Vinjanskega potoka. Zanjo so značilne prečnodinarske gube (SV–JZ), ki so ali pokončne ali vergirajo proti severozahodu. Nagubano območje je prostorsko omejeno z dvema narivnima prelomoma v smeri SZ–JV. Tinjanska struktura ima obliko prostorsko določenega strukturnega klini iztisnjenega proti severozahodu. Ker je območje iztiskanja omejeno, ni prišlo do ekstenzije temveč do kompresije, ki se je odrazila z gubanjem flišnih plasti (Slika 4) (Placer, 2005).

Slika 3: Shematski prikaz gube in narivnega preloma tinjanske strukture (Placer, 2005)
Slika 4: Nagubane flišne plasti peščenjaka in laporovca tinjanske strukture

3.3 Geološke značilnosti raziskovanega območja

Celoten del Slovenske obale je zgrajen iz menjajočih plasti rjavih do sivo modrih peščenjakov, sivih do zelenorjavih laporjev, vložkov breč, konglomeratov in kalkarenitov. Naštete kamnine poznamo pod skupnim imenom fliš. Fliš ni kamnina, temveč zaporedje v morju odloženih mehanskih sedimentnih kamnin, ki nastanejo kot posledica delovanja podmorskih pobočnih plazov in kalnih tokov. Na robovih flišnega bazena so reke s kopnega odlagale sedimente, ki so jih tokovi odnašali v globlje dele morja, tam so se sedimenti odložili in pozneje tekom geološke zgodovine spremenili v fliš. Za fliš je značilno ponavljanje nizov, genetsko povezanih kamnin (Boumova sekvenca). Popolna Boumova sekvenca se začne z apnenčevim konglomeratom, brečo, ki postopoma prehaja v debelozrat in nato drobnozrat apnenčev ali kremenov peščenjak. Sledijo meljevci in muljevci, ki prehajajo postopoma v značilen flišni laporovec in glinavec. Zaradi genetskih razlogov niso nastali popolni nizi. V večini primerov ta ali ona kamnina manjka in gre za menjavanje le dveh kamnin, na primer kremenovega peščenjaka in laporovca ali glinavca (Zorn, 2008).

3.4 Litostratigrafska zgradba

Na območju načrtovanega opornega in podpornega zidu gradijo kamninsko podlago eocenski peščenjak in laporovec (Slika 5). Slednja se med seboj menjavata od nekaj centimetrov do 50 cm debelih plasteh. Na podlagi inženirsko-geološkega kartiranja je bilo ugotovljeno, da prevladujejo plasti laporja, ki so s peščenjakom v medsebojnem razmerju 70 : 30. Osnovna flišna hribina je prekrita s plastmi humusne preperine – pretežno glinasto meljaste zemljine, katerih debelina je zelo spremenljiva in se giblje od 20 do 30 centimetrov. Zaradi nagubane strukture imajo plasti peščenjaka in laporovca različne vpade (280/50, 40/20, 240/50 in 10/5). Os antiklinale (v zgornjih delih so izražene natezne napetosti) in sinklinale (v spodnjem delu so izražene natezne napetosti) poteka v prečnodinarski smeri SV–JZ. V sklopu diplomskega dela je bilo izvedeno geološko kartiraje vkopne brežine ter izdelava vzdolžnega in dveh prečnih geoloških profilov (Priloge A, B in C).

Slika 5: Flišna hribina eocenskih peščenjakov in laporovcev

3.4.1 Peščenjak

Plasti svetlo sivega do rjavega drobnozrnatega peščenjaka so debele od nekaj decimetrov do 20 centimetrov (Slika 6). Na podlagi geološko geomehanskih raziskav je bilo ugotovljeno, da se na analiziranjem območju nahajata dva različna eocenskega peščenjaka. Prevladuje peščenjak, ki vsebuje veliko organskih snovi oziroma pretransportirane favne (Slika 7). V manjših skladih se pojavljajo plasti svetlo sivega modrikastega peščenjaka, v katerem so lepo vidna kremenova zrna. Vezivo med zrni je karbonatnega izvora. Zunanji robovi peščenjakov so prepereli, kar spoznamo po rjavi barvi in slabši sprijetosti peščenih zrn. Na peščenjakih so opazni sledovi tokov in sledi premikanja organizmov (črvov in rakov). Zaradi intenzivnega gubanja so plasti peščenjakov razpokane, vendar večjih smeri oziroma sistemov razpok, diskontinuitet ni vidnih. Peščenjaki imajo dobro izraženo spodnjo mejo, medtem ko je zgornja meja nejasna in obstaja postopni prehod iz peščenjakov v laporovec.

Slika 6: Plasti peščenjaka debeline od 10 do 20 centimetrov

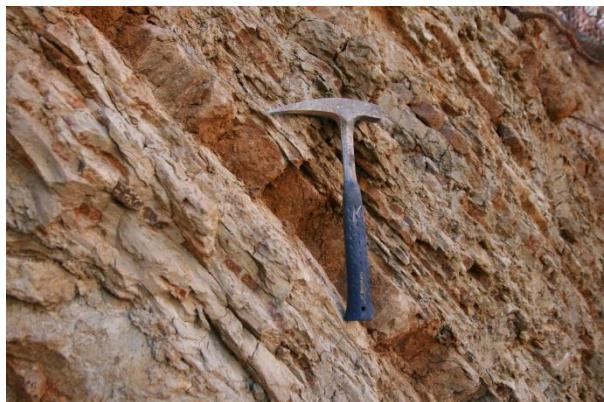
Slika 7: Peščenjak z organskimi snovmi (pretransportirana favna)

3.4.2 Laporovec

Največji delež zastopajo laporne plasti, ki so zelenkasto sive do rumenkaste barve. Plasti so debele od nekaj centimetrov do 5 cm (Slika 8). Prevladujejo manjše nekaj cm debele plasti skupne debeline do 30 cm, ki so omejene s plastmi peščenjaka (Slika 9). Na podlagi debeline plasti lahko sklepamo, da je bila na tem območju hitra sedimentacija, saj ni debelejših izrazitejših plasti laporovca. Plasti niso odporne proti eroziji in preperevanju, zato hitro razpadajo in se drobijo v nepravilne dokaj ostre delce. Razpadli delci imajo konkavne oziroma konveksne ploskve.

Slika 8: Laporne plasti debeline do 5 centimetrov

Slika 9: Plasti laporja, omejene s plastjo peščenjaka

3.5 Hidrogeološke značilnosti raziskovanega območja

Hidrogeološke razmere obravnavanega območja so pogojene z litološko sestavo kamnin ter strukturo tektonskih elementov. V okolini ni izrazitega vodnega vira, le dva manjša potoka Škofijski ter Vinjanski, ki se v zaledju napajata s padavinami. Flišne kamnine tvorijo manjše vodonosnike z lokalnimi in omejenimi viri podzemne vode. Klastične kamnine delujejo kot hidrodinamska bariera, saj je lapor praktično neprepusten za vodo. Koeficient prepustnosti je ocenjen na 10^{-4} m/s (Geološki zavod Slovenije). Na mestu opornega in podpornega zidu ni bilo zaznati izcejanja podzemne vode, slednja se nahaja okoli 10 m pod koto temeljenja zidu.

4 INŽENIRSKO-GEOLOŠKE RAZMERE

4.1 Splošno

Pri gradnji vkopov je izredno pomembno realno oceniti trdnostne in togotne lastnosti hribin. V okviru inženirsko-geološke spremljave izkopa brežine je potrebno določiti prostorsko lego razpok in plasti (diskontinuitet). Vsako diskontinuiteto v hribini opišemo z naslednjimi parametri: orientacijo (smer in vpad), gostoto razpok, obseg (kontinuirnost), hrapavost, trdnost sten ob diskontinuiteti, odpornost diskontinuitete, polnitev, prepustnost, število sistemov razpok in velikost blokov. V času izdelave diplomskega dela je bil vkop v flišno hribino že izveden. Slednjega smo inženirsko-geološko kartirali in odvzeli vzorce za laboratorijske preiskave.

4.2 Inženirsko-geološka klasifikacija hribine

Hribine so zaradi razpokanosti izrazito heterogene in anizotropne ter zato problematične za natančnejše mehanske analize. Na osnovi geomehanskih lastnosti in razpokanosti so bile izvedene različne klasifikacije hribin. Slednje nam omogočajo, da se z določitvijo najbolj bistvenih lastnosti hribin številčno opredeli lastnost hribine po posameznih vplivnih faktorjih. Za karakterizacijo hribinske mase (flišne hribine) smo uporabili klasifikacijo na podlagi Marinosa in Hoeka (2001).

Hoek in Marinos sta zasnovala preprost sistem za klasifikacijo kamnin na podlagi geološkega trdnostnega indeksa GSI (*geological strength index*). Indeks se določi na osnovi inženirsko-geološkega popisa hribinske mase. Odvisen je od litološke zgradbe, strukture in površinskih pogojev diskontinuitete v hribinski masi. Pri kartiraju si pomagamo s primerjavo strukture, prikazane na slikah v posebnih preglednicah, s strukturo kamnine na terenu. Klasifikacijo najprej uporabimo v fazi raziskav in kasneje med samim izkopom. GSI indeks se praktično uporabi pri ocenjevanju trdnostnih parametrov hribinske mase po Hoek-Brownovem posplošenem porušitvenem kriteriju. Indeks predstavlja povezavo med geološkimi karakteristikami in oceno trdnostnih parametrov hribinske mase.

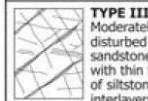
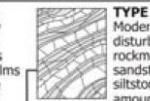
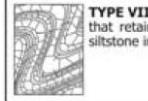
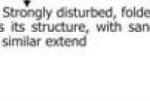
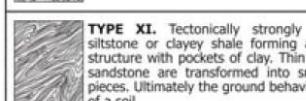
Pri oceni geološkega trdnostnega indeksa smo uporabili klasifikacijo za heterogene kamninske gmote (Preglednica 1). Le-ta vsebuje 11 razredov, ki so označeni z rimskimi številkami od I do XI. Na podlagi GSI klasifikacije smo brežino klasificirali v območje VIII, intenzivno nagubano, tektonsko poškodovano in deformirano kaotično strukturo menjajočih plasti pečenjaka in laporovca (Slika 10). Stanje površin kamnin je srednje (preperela ali spremenjena površina) do slabo (zelo preperele površine). Večjih sistemov razpok ni, so pa vidne manjše razpoke zaradi intenzivnega gubanja (natezne razpoke na prevoju gub). Ocenjena vrednost GSI je med 25 in 30.

Preglednica 1: Geološki trdnosti indeks za heterogene kamninske gmote (Marinos et. al, 2011.)

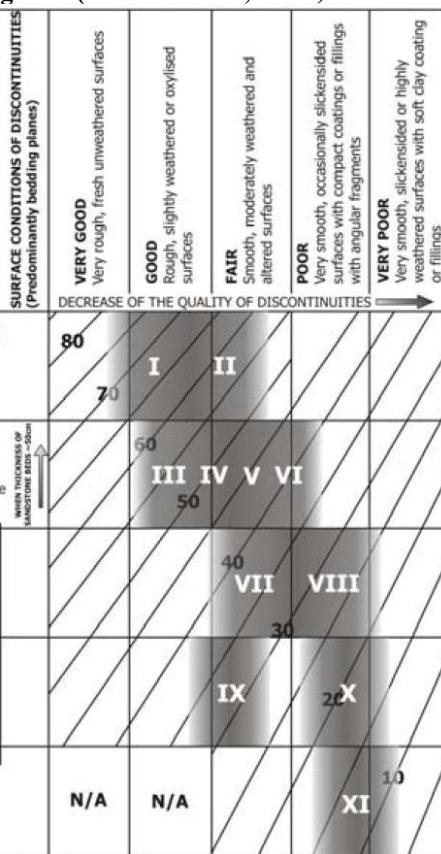
GEOLOGICAL STRENGTH INDEX (GSI) FOR HETEROGENEOUS ROCK MASSES SUCH AS FLYSCH (V. Marinos, 2007)

Heterogeneous rockmasses are meant those with alternating layers of clearly different lithology types with significant differences in their strength properties. For flysch, a typical formation with heterogeneous rock masses, these alternations are consisting of sandstones and siltstones. Clay shales may be present. From a description of the lithology, structure and surface conditions of discontinuities (particularly of the bedding planes), choose a box in the chart. The selection of the structure should be based on the tectonic disturbance (undisturbed, slightly disturbed, strongly disturbed - folded, desintegrated, sheared), the proportion of siltstones against sandstones and the expressed or not stratification inside the siltstone layers. In the type IV and V when the thickness of sandstone beds exceed 50cm an increase of the GSI value by 5 is suggested. From type IV and the following types, the stratification planes are perceptible inside the siltstone mass. Locate the position in the box that corresponds to the conditions and estimate the average value GSI from the contours. The determination of the structure and the condition of discontinuities may range between two adjacent fields. Note that the Hoek - Brown criterion does not apply to structurally controlled failures. Where unfavourably oriented continuous weak planar discontinuities are present, these will dominate the behaviour of the rock mass. The strength of some rock masses is reduced by the presence of groundwater and this can be allowed for by a slight shift to the right in the columns for fair, poor and very poor conditions. Water pressure does not change the value of GSI and it is dealt with by using effective stress analysis.

STRUCTURE AND COMPOSITION

	TYPE I. Undisturbed, with thick to medium thickness sandstone beds with sporadic thin films of siltstone. In shallow tunnels or slopes where confinement is poor the mode of the failure has a kinematic character controlled by the bedding planes and GSI is meaningless
	TYPE III. Moderately disturbed sandstones with thin films of siltstone interlayers
	TYPE IV. Moderately disturbed rockmass with sandstone and siltstone similar amounts
	TYPE VII. Strongly disturbed, folded rockmass that retains its structure, with sandstone and siltstone in similar extend
	TYPE IX. Desintegrated rockmass that can be found in wide zones of faults or/and of high weathering. In this type mainly brittle material is present with some disturbed siltstones between rock pieces
	TYPE XI. Tectonically strongly sheared siltstone or clayey shale forming a chaotic structure with pockets of clay. Thin layers of sandstone are transformed into small rock pieces. Ultimately the ground behavior is that of a soil

	TYPE II. Undisturbed massive siltstone (stratification planes are imperceptible) with sporadic thin interlayers of sandstones
---	--

Slika 10: Vkop v flišno hribino

Iz strukture diskontinuitet smo določili:

- geološki trdnostni indeks: $GSI = 25-30$;
- smer in vpad plasti peščenjaka in laporovca: 280/50, 40/20, 240/45 in 10/5;
- plasti vpadajo v smeri gradbene Jame;
- os gube v smeri SV–JZ (prečnodinarska smer);
- sistem nateznih razpok v temenih gub (brez izrazitejše smeri in vpada).

5 GEOMEHANSKE RAZISKAVE

5.1 Laboratorijske preiskave

Za potrebe izdelave diplomskega dela smo izvedli geomehanske laboratorijske preiskave na karakterističnih vzorcih, odvzetih vzdolž predvidene lokacije armiranobetonskega zidu. Slednje so bile izvedene v geomehanskem laboratoriju na Katedri za mehaniko tal (KMTal), na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo. V laboratoriju smo določili točkovni indeks trdnosti in naravno vlogo.

5.1.1 Točkovni indeks trdnosti (Point load)

Preiskava točkovnega indeksa trdnosti $I_{s(50)}$ se izvaja za oceno enoosne tlačne trdnosti kamnin. V primerjavi z enoosnim tlačnim preizkusom je postopek sorazmerno enostaven in omogoča ekonomično testiranje večjega števila vzorcev v vsakem laboratorijskem okolju. Analiziramo lahko različne vzorce kamnin, in sicer: jedra vrtine (*diametral and axial test*), pravilne (*block test*) in nepravilne (*irregular lump test*) oblike kamnin. Preiskavo smo izvajali skladno s standardom ASTM D5731 – 02.

Naprava za določitev točkovnega indeksa trdnosti (Slika 11) je sestavljena iz nosilnega okvirja, hidravličnega sistema, na katerega sta pritrjena jeklena konusa, merilnega sistema in skale za merjenje razdalje med konusoma. Silo dovajamo preko hidravlične dvigalke do koaksialnih jeklenih konusov, ki prenašajo silo v vzorec. Jeklena konusa sta stožaste oblike pod kotom 60° in 5 mm radijem okrogle konice. Obremenitev, silo P merimo z merilnim sistemom, ki je lociran na vrhu nosilnega sistema. Silo povečujemo do te mere, da pride do porušitve v 10. do 60. sekundah oziroma do maksimalne dopustne sile 55 kN.

Slika 11: Naprava za merjenje točkovnega indeksa

Predpriprava vzorcev ni potrebna, vendar moramo upoštevati, da je lahko najmanjša velikost preizkušanca 30 mm, največja 85 mm. Najprimernejši preizkušanci so velikosti 50 mm. Postopek izvedbe preiskave je odvisen od oblike vzorca. Za pravilne in nepravilne oblike je potrebno pred

preiskavo določiti razmerje med višino vzorca d in povprečno širino vzorca w (pravokotno na smer sile), ki je lahko med 1/3 in 1 ter razdaljo od sredine vzorca (prijemališče konusa) in zunanjemu stranico, ki je lahko le 0,5 w . Pri preizkusu je pomembno, da med obremenitvijo ne pride do zdrsa vzorca oziroma konice, v nasprotnem primeru meritev ponovimo.

5.1.1.1 Postopek meritev in izračuna

V sklopu diplomskega dela je bilo preiskanih 45 preizkušancev, 30 preizkušancev laporovca in 15 preizkušancev peščenjaka. Od tega je bilo 14 preizkušancev neprimernih (zdrs konice oziroma nepravilne dimenzije). Peščenjake smo razdelili na svetlo sive modrikaste peščenjake (1) in na peščenjake (2) z veliko vsebnostjo organskih snovi. Najprej smo izmerili dimenzije preizkušanca (širina w , dolžina l , debelina d) ter ga nato točkovno obremenili pravokotno na plasti. Po porušitvi smo odčitali silo porušitve P . Na podlagi pridobljenih dimenzij in sil P smo po enačbi (5.1) izračunali »nepravilni« točkovni indeks trdnosti I_S . Za nepravilne oziroma pravilne oblike preizkušancev smo za premer preizkušanca upoštevali enačbi (5.2) in (5.3).

$$I_S = P/D_e^2, \quad (5.1)$$

$$D_e^2 = 4A/\pi, \quad (5.2)$$

$$A = WD. \quad (5.3)$$

Za določitev točkovnega indeksa trdnosti $I_{s(50)}$ standard zahteva, da je optimalen premer preizkušanca $D_e = 50$ mm, v nasprotnem primeru je potrebno upoštevati korekcijski faktor F . Slednjega izračunamo po enačbi (5.4), točkovni indeks trdnosti po enačbi (5.5). Srednjo vrednost $I_{s(50)}$ izračunamo tako, da največjo in najmanjšo vrednost izbrišemo, na kar izračunamo povprečje preostalih vrednosti. Enosno tlačno trdnost smo določili na podlagi enačbe (5.6). Rezultati preiskave so prikazani v spodnji preglednici 2, podatki in izračun v prilogi D.

$$F = (D_e/50)^{0.45}, \quad (5.4)$$

$$I_{s(50)} = F \cdot I_S, \quad (5.5)$$

$$q_u = 24 \cdot I_{s(50)}. \quad (5.6)$$

Preglednica 2: Rezultati točkovnega indeksa trdnosti in enosna tlačna trdnost

Kamnina	Preiskava	$I_{s(50)}$ (MPa)	q_u (MPa)
laporovec	nepravilna	0,15	3
	pravilna	0,12	
peščenjak (1)	nepravilna	6	58
	nepravilna	2	

5.1.2 Naravna vлага

Naravno vlogo smo določili na treh vzorcih laporovca. Slednjo smo določili skladno s standardom SIST-TS CEN ISO/TS 17892-1:2004. Iz vzorcev smo vzeli primerno količino materiala, jo stehitali v posodi znane mase in dali sušit za 24 ur v sušilnik pri temperaturi 105° C. Rezultati raziskav so prikazani v spodnji preglednici 3.

Preglednica 3: Naravna vлага vzorcev laporovca

Kamnina	Vzorec	w (%)
laporovec	V1	5,69
	V2	8,17
	V3	6,80

5.2 Geomehanske karakteristike hribine

Na osnovi GSI klasifikacije in enoosne tlačne trdnosti smo s pomočjo programa RocLab (*Rocscience 2011*) določili geomehanske karakteristike kamnin. Program temelji na posplošenem Hoekovem in Brownovem porušitvenem kriteriju. Za določitev trdnostnih in deformacijskih parametrov hribine, posplošen Hoek-Brown kriterij, zahteva poznavanje naslednjih vhodnih karakteristik hribinske mase:

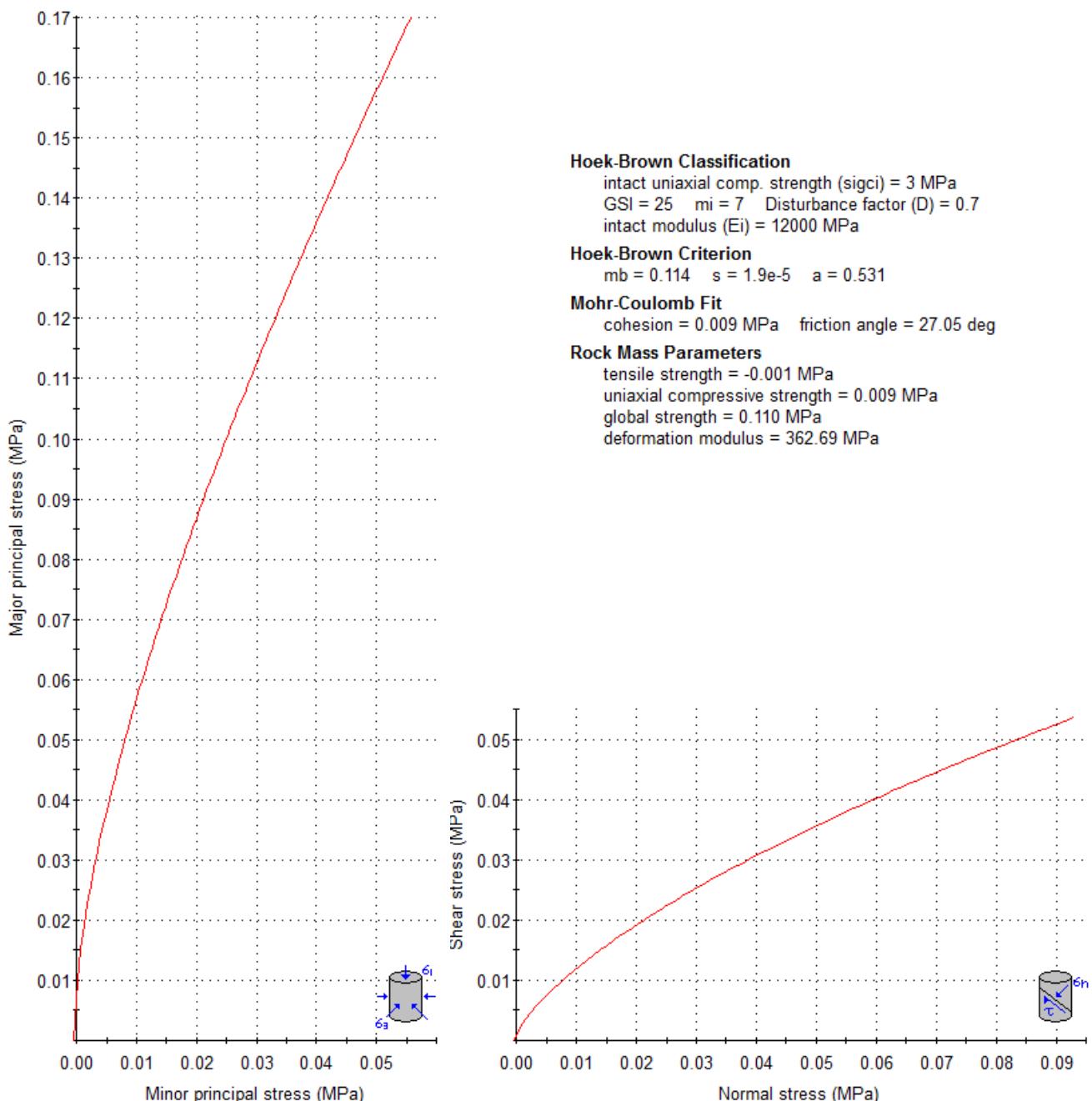
- enoosna tlačna trdnost monolitnih kosov hribine (v našem primeru izračunana iz točkovnega indeksa trdnosti);
- vrednost geološkega indeksa trdnosti GSI;
- vrednost Hoek-Brownovega trdnostnega parametra intaktne kamnine m_i ;
- faktor poškodovanosti hribinske mase D .

Vhodne parametre (q_u , GSI, m_i in D) se izmeri, izračuna ali oceni iz tabel ali grafov, ki temeljijo na vrsti kamnine ozziroma opisih geoloških razmer. Vrednost Hoek-Brownove konstante m_i ozziroma materialni parameter intaktne kamnine je potrebno določiti za vsako kamnino posebej. Vrednost m_i predstavlja trdnostni parameter in je odvisna predvsem od povezanosti kristalne zgradbe. Določimo jo iz triosnih preizkusov na intaktnih valjastih preizkušancev. Avtorja sta za približno uporabo podala tabelo, na podlagi katere lahko vrednost m_i ocenimo glede na vrsto kamnine. Pri analizi moramo upoštevati faktor poškodovanosti hribine D zaradi načina izkopa (miniranje, hidravlični bager) ter porazdelitev napetostnega polja. Za izračun smo prevzeli vhodne parametre za laporovec (Preglednica 4). S tem smo ostali na varni strani ozziroma smo projektirali na slabše geomehanske karakteristike od dejanskih.

Preglednica 4: Vhodne vrednosti za program RocLab

Kamnina	GSI	q_u (MPa)	m_i	D	γ (kN/m ³)
laporovec	25–30	3	7 ± 2	0,7	25

S pomočjo RocLab programa (Slika 12) smo za laporovec izračunali pripadajoči strižni kot φ in kohezijo c v odnosu z Mohr-Coulombovim porušitvenim kriterijem. Parametra smo uporabili pri preverjanju mejnega stanja nosilnosti – MSN za podporni in oporni zid. Na podlagi Hoek-Brownove metode smo vhodne parametre (q_u , GSI, m_i in D) za flišno hribino preverili s povratno stabilnostno analizo v programu Slide 5.0.

Slika 12: Geomehanske karakteristike laporovca (RocLab)

Ocenjene mehanske karakteristike laporovca:

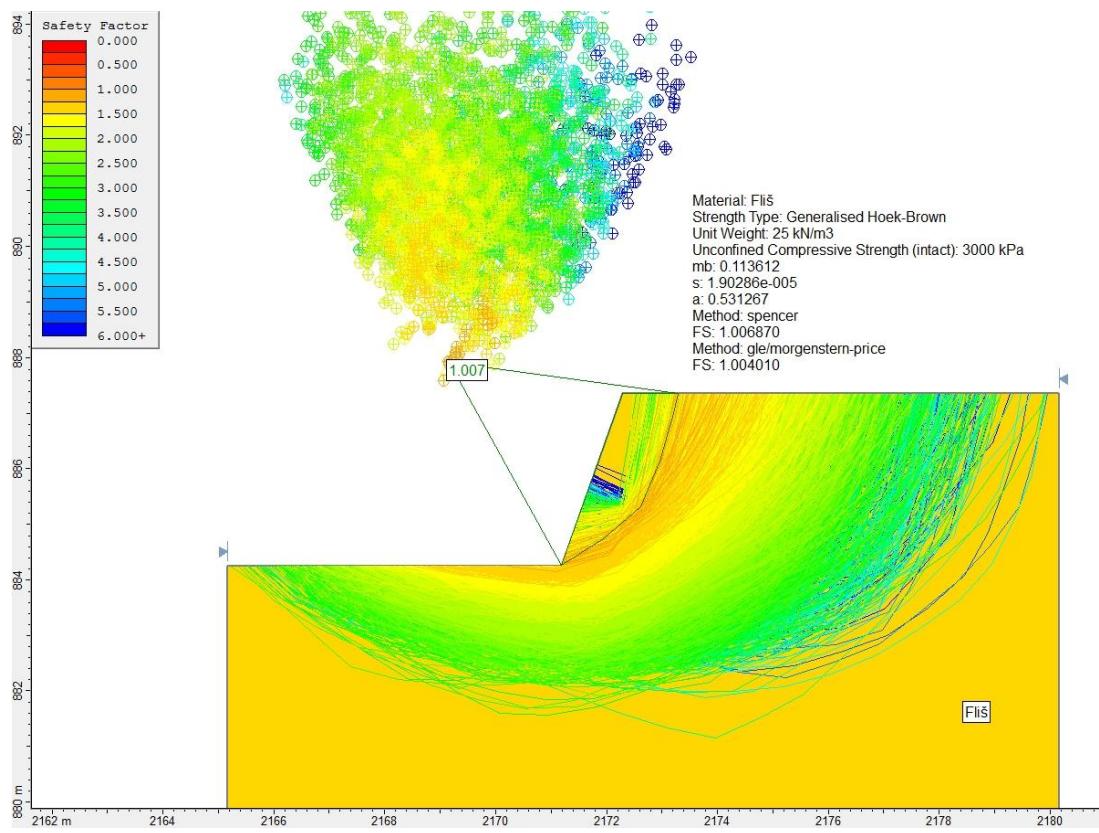
- strižni kot: $\varphi = 27^\circ$
- kohezija: $c = 9 \text{ kN/m}^2$
- prostorninska teža: $\gamma = 25 \text{ kN/m}^3$
- Hoek Brownovi parametri: $m_b = 0,114; s = 1,9e^{-5}; a = 0,531$

5.3 Povratna analiza

Ob upoštevanju enosne tlačne trdnosti, GSI klasifikacije, faktorja poškodovanosti hribinske mase D in materialnega parametra intaktne kamnine m_i , smo na podlagi Hoek-Brownove metode izvedli povratno analizo. S slednjo smo želeli preveriti parametre hribinske mase za že izvedeno flišno brežino. Povratno analizo smo izvajali s programom Slide 5.0.

Program je namenjen stabilnostnim analizam s krožnimi in poligonalnimi drsinami v zemljini in hribini. Analiziramo lahko posamezne drsne površine kot tudi najbolj kritično drsino pobočja. V programu lahko izvajamo deterministične analize, na podlagi katere lahko izračunamo varnostni faktor ter verjetnostne analize, ki nam podajo verjetnost porušitve. V primeru nezadostnega faktorja varnosti lahko v računskem modelu upoštevamo podporne ukrepe.

V programu smo analizirali geotehnični model vkopa (Slika 13), ki se čim bolj ujema z dejanskim vkopom na terenu (geometrija vkopa in karakteristike hribine). Zaradi neposredne bližine objekta in pomanjkanja prostora se je 3 m globok vkop za oporni zid izvedlo pod naklonom 70° . Glede na način temeljenja opornega in podpornega zidu, ki bosta zasnovana s peto, ki je v večjem delu obrnjena stran od brežine in manjšim delom v smeri brežine, se je vkop za podporni zid izvedel pod naklonom 50° . Za podporne zidove je značilno, da je peta zidu v zaledju, vendar smo se za drugačno zasnovovo konstrukcijo odločili, ker bi v nasprotnem primeru izvedli večji poseg v hribino. S povratno analizo (program Slide) smo ugotovili, da so dobljene vrednosti strižnih karakteristik ustrezne, saj je bila varnost vkopa ($F = 1,007$) nad zahtevano vrednostjo varnosti $F = 1,0$. Dejanska varnost je gotovo še nekoliko večja, saj je bila brežina stabilna. Uporabljene karakteristike zato predstavljajo najmanjše še realne vrednosti trdnosti. Na podlagi tako potrjenih geomehanskih karakteristik smo izračunali zemeljske pritiske oziroma obtežbe na armiranobetonski oporni in podporni zid.

Slika 13: Grafičen prikaz vseh izračunanih kritičnih drsin in faktor varnosti $F = 1,007$ (Slide)

6 GEOTEHNIČNO PROJEKTIRANJE AB OPORNEGA IN PODPORNEGA ZIDU

V okviru diplomskega dela smo v programu Microsoft Excel (Prilogi E in F) izvedli izračun geotehnične analize AB podpornega in opornega zidu. Analizo smo izvedli skladno s standardom SIST EN 1997-1 po projektnem pristopu PP2 in PP2* (*Design Approach – DA 2*). Glede na pogoje stabilnosti, ki jih navaja standard EN 1997-1, smo poiskali najmanjše dimenzije temelja. V naslednjih korakih (podpoglavljih) predstavljamo principe projektiranja konstrukcije, ki so povzete ali dobesedno navedene po *Priročniku za projektiranje gradbenih konstrukcij po evrokod standardih* (Beg, Pogačnik, 2009).

6.1 Vplivi na konstrukcijo

Pri projektiraju podporne in oporne konstrukcije smo upoštevati sledeče vplive:

- težo zalednega materiala;
- prometno obtežbo.

6.1.1 Zemeljski pritiski

Težnostne konstrukcije podpirajo zemljine, kamnine ali zasipni material. Zaradi podpiranega materiala se v konstrukcijah pojavi vodoravne obremenitve, ki jim pravimo zemeljski (tlaki) pritiski. Mejne vrednosti zemeljskega pritiska določimo ob upoštevanju relativnega premika zemljine in zidu ob porušnici ter oblike odgovarjajoče porušne ploskve. Za izračun koeficientov zemeljskih pritiskov smo uporabili Rankinovo metodo za ravno in nagnjeno zaledje. Ločimo tri vrste zemeljskih pritiskov:

- mirne zemeljske pritiske;
- aktivne zemeljske pritiske;
- pasivne zemeljske pritiske.

6.1.1.1 Vrednost mirnega zemeljskega pritiska

Mirni zemeljski pritiski predstavljajo naravno napetostno stanje v tleh pred gradbenim posegom, ko ni horizontalnih premikov oziroma ko ni relativnega premika zidu glede na zemljino. Koeficient mirnega zemeljskega pritiska za horizontalno površje k_0 se določi po enačbi 6.7:

$$k_0 = 1 - \sin \varphi'. \quad (6.7)$$

6.1.1.2 Vrednost aktivnega zemeljskega pritiska

Aktivni zemeljski pritisk predstavlja obremenitev konstrukcij, ki so vkopane v tla ali zasute z zemljino. Pri projektiraju smo jih upoštevali kot neugodni geotehnični vpliv. Velikost pritiska je odvisna od kohezije c , strižnega kota φ , trenja med konstrukcijo in zemljino ter od prostorninske teže γ . Karakteristične vrednosti aktivnih zemeljskih pritiskov za ravno zaledje izračunamo ob upoštevanju mejnega stanja po enačbi:

$$p_a = \sigma'_v k_a - 2c\sqrt{k_a}, \quad (6.8)$$

$$k_a = \tan^2 \left(45 - \frac{\varphi}{2} \right), \quad (6.9)$$

$$\sigma'_v = z \cdot \gamma - u. \quad (6.10)$$

6.1.1.3 Vrednost pasivnega zemeljskega pritiska

Pasivni zemeljski pritisk predstavlja odpor zemljine. Pri projektiranju smo skladno z Evrokodom 7-1 pasivni odpor zmanjšali za višino zemljine, ki nudi odpor pred temeljem, za 10 % svetle višine zidu. Pasivne pritiske smo obravnavali kot ugodne geotehnične vplive. Za ravno zaledje vrednost odpora izračunamo po spodnjih enačbah:

$$p_p = \sigma'_v k_a + 2c\sqrt{k_p}, \quad (6.11)$$

$$k_p = \tan^2 \left(45 + \frac{\varphi}{2} \right), \quad (6.12)$$

$$\sigma'_v = z \cdot \gamma - u. \quad (6.13)$$

6.1.2 Prometna obtežba

Na AB podporni zid bo poleg zemeljskih pritiskov vplivala zaledna prometna obtežba. Za prometno obtežbo smo upoštevali vrednost 10 kPa (srednje težka vozila). Vrednost smo povečali za faktor 1,5.

6.2 Mejna stanja

Projektiranje podpornih in opornih konstrukcij temelji na principu mejnih stanj. Za vsako projektno stanje moramo preveriti, da ne presega nobenega mejnega stanja, ki jih definira SIST EN 1990. Mejna stanja razvrstimo v:

- mejna stanja nosilnosti – MSN;
- mejna stanja uporabnosti – MSU.

6.2.1 Mejno stanje nosilnosti – MSN

V sklopu mejnega stanja nosilnosti preverimo za vsak prerez konstrukcije, za stik med zemljino in konstrukcijo ali za zemljino, da projektne vrednosti učinkov vplivov E_d nikoli ne presežejo projektnih nosilnosti oziroma projektnih vrednosti odpornosti R_d .

$$E_d \leq R_d. \quad (6.14)$$

V sklopu diplomskega dela smo za težnostni podporni konstrukciji izvedli preveritve MSN za statično ravnovesje – EQU, stabilnost na zdrs, nosilnost temeljnih tal in globalno stabilnost – GEO ter kritično dimenzioniranje prerezov podpornih konstrukcij – STR.

6.2.1.1 Preverjanje mejnega stanja EQU (statično ravnovesje)

EQU – izguba statičnega ravnotežja konstrukcije oziroma prevrnitev, pri čemer trdnost materialov konstrukcije in tal niso pomembne pri zagotavljanju odpornosti. Statično ravnovesje se preverja po enačbi (6.15 – 6.16), kjer učinek vplivov $E_{dst;d}$, neugodno deluje na obravnavano statično ravnovesje in je manjši ali enak učinku vpliva $E_{stb;d}$, ki ugodno delujejo nanj.

$$E_{dst;d} \leq E_{stb;d}, \quad (6.15)$$

$$M_{prev,d}^A \leq M_{odp,d}^A. \quad (6.16)$$

Pri izračunu stabilnosti smo za negativni vpliv upoštevali vsoto momentov na dno temelja, točka A (Sliki 14 in 17), na katero deluje komponenta aktivnega zemeljskega pritiska. Prevrnitvi nasprotuje moment, ki ga povzroča lastna teža konstrukcije in teža zasutja nad temeljno peto. Karakteristične vrednosti negativnega vpliva pomnožimo z delnim faktorjem $\gamma_{G,dst} = 1,1$, vplive, ki nasprotujejo prevrnitvi, pa s faktorjem $\gamma_{G,stb} = 0,9$.

6.2.1.2 Preverjanje mejnega stanja GEO

GEO – odpoved ali pretirana deformacija tal, pri čemer je za zagotavljanje odpornosti pomembna trdnost zemljine ali kamnine. Za mejno stanje smo za podporno in oporno konstrukcijo preverili nosilnost tal, zdrs in globalno stabilnost.

Za preverjanje mejnih stanj v tleh (GEO) Evrokod 7 predvideva uporabo projektnih pristopov. Evrokod 7-1 omogoča tri različne metode za preverjanje geotehničnih mejnih stanj, ki se med seboj razlikujejo glede na porazdelitev delnih faktorjev med geotehnične vplive in odpornosti. V Sloveniji se za geotehnično projektiranje uporablja projektni pristop 2 (PP2 in PP2*), za preverjanje globalne stabilnosti projektni pristop 3 (PP3). Za PP2 je značilno, da se delne faktorje uporabi na začetku računa, pri tem moremo vedeti, ali vplivi delujejo ugodno ali neugodno. V primeru PP2* se celoten izračun izvede s karakterističnimi vrednostmi, delne faktorje uporabimo pri preverjanju mejnega stanja. Priporočene vrednosti delnih faktorjev so prikazane v preglednici 5.

Preglednica 5: Priporočene vrednosti delnih faktorjev (Evrokod 7-1)

Projektni pristop	Vplivi ali učinki vplivov		Odpornost tal
	iz konstrukcije	iz tal	
PP2	$\gamma_G = 1,35; \gamma_{G,inf} = 1,00; \gamma_Q = 1,50$		$\gamma_{R,e} = \gamma_{R,v} = 1,40$ $\gamma_{R,h} = 1,10$
PP3	$\gamma_G = 1,00; \gamma_Q = 1,30$		$\gamma_\phi = \gamma_c = 1,25; \gamma_{cu} = 1,40$

- γ_G : delni faktor za neugoden stalni vpliv;
- $\gamma_{G,inf}$: delni faktor za ugoden stalni vpliv;
- γ_Q : delni faktor za spremenljiv vpliv;
- γ_φ : delni faktor za trenje;
- γ_c : delni faktor za kohezijo;
- $\gamma_{R,v}$: delni faktor za nosilnost tal;
- $\gamma_{R,h}$: delni faktor za odpornost proti zdrsu;
- $\gamma_{R,e}$: delni faktor za pasivni zemeljski pritisk.

6.2.1.2.1 Nosilnost temeljnih tal

Nosilnost tal preverimo za PP2-I, PP2-II in PP2* po enačbi:

$$V_d \leq R_d . \quad (6.17)$$

V_d – navpični projektni vpliv na temelj (lastna teža konstrukcije, teža zasipnega materiala nad temeljem in ugodni ter neugodni zemeljski pritiski);

R_d – odpornost (nosilnost tal), izračunana po analitični metodi (drenirano stanje).

Enačba za izračun nosilnosti tal v dreniranih pogojih:

$$R/A' = c' \cdot N_c \cdot b_c \cdot s_c \cdot i_c + q' \cdot N_q \cdot b_q \cdot s_q \cdot i_q + 0,5 \cdot \gamma' \cdot B' \cdot N_\gamma \cdot b_\gamma \cdot s_\gamma \cdot i_\gamma . \quad (6.18)$$

R – odpornost tal;

A' – ploščina računske površine centrično obremenjenega temelja ($A' = B' \cdot L'$);

q' – efektivni navpični tlak ob temelji na globini temeljne ploskve;

c' – efektivna kohezija;

B' – efektivna širina temelja;

N_c, N_q, N_γ – koeficient nosilnosti;

b_j, d_j, i_j – koeficient nagiba in oblike temelja ter nagib rezultante.

$$B' = B - 2e_d , \quad (6.19)$$

$$N_q = \tan^2(45^\circ + \varphi'/2) , \quad (6.20)$$

$$N_c = (N_q - 1) \cot \varphi' , \quad (6.21)$$

$$N_\gamma = 2(N_q - 1) \tan \varphi' , \quad (6.22)$$

$$b_q = b_\gamma = (1 - \alpha \cdot \tan \varphi')^2 , \quad (6.23)$$

$$b_c = b_q - (1 - b_q)/N_c \cdot \tan \varphi' , \quad (6.24)$$

$$s_q = 1 + (B'/L') \sin \varphi' \text{ (pravokoten temelj } B' < L') , \quad (6.25)$$

$$s_\gamma = 1 - 0,3(B'/L') \text{ (pravokoten temelj } B' < L') , \quad (6.26)$$

$$s_c = (s_q \cdot N_q - 1)/(N_q - 1), \quad (6.27)$$

$$i_c = i_q - (1 - i_q)/N_c \cdot \tan \varphi' , \quad (6.28)$$

$$i_q = (1 - H/(V + A'c' \cot \varphi'))^m , \quad (6.29)$$

$$i_\gamma = (1 - H/(V + A'c' \cot \varphi'))^{m+1} , \quad (6.30)$$

$$m = m_b = (2 + (B'/L'))/(1 + (B'/L')) , \text{ če sila H deluje v smeri } B' , \quad (6.31)$$

$$m = m_L = (2 + (B'/L'))/(1 + (B'/L')) , \text{ če sila H deluje v smeri } L' . \quad (6.32)$$

6.2.1.2.2 Velika in mala ekscentričnost

Ekscentričnost je odvisna od lege rezultante. Ločimo malo ekscentričnost, lega rezultante je znotraj jedra prereza (celoten temelj je tlačno obremenjen) in veliko ekscentričnost, lega rezultante je zunaj jedra prereza (temelj je tlačno in natezno obremenjen). Ekscentričnost izračunamo po enačbi:

$$e_d = \frac{M_d}{N_d} . \quad (6.33)$$

M_d – projektni upogibni moment na sredino temelja (točka C),

N_d – projektna navpična sila.

– mala ekscentričnost:

$$e_d < \frac{B}{6} , \quad (6.34)$$

$$\sigma_{1,2} = \frac{N_d}{A} \pm \frac{M_d}{W} , \quad (6.35)$$

$$A = B \cdot 1m , \quad (6.36)$$

$$W = \frac{B^2}{6} \cdot 1m . \quad (6.37)$$

– velika ekscentričnost:

$$e_d > \frac{B}{6} , \quad (6.38)$$

$$B^* = 3 \left(\frac{B}{2} - e_d \right) , \quad (6.39)$$

$$\sigma_1 = \frac{2V_d}{B^*} . \quad (6.40)$$

B – širina temelja,

B^* – širina tlačne cone temelja,

A – ploščina obremenjenega temelja,

W – odpornostni moment temelja,

σ_1 – maksimalna robna napetost.

6.2.1.2.3 Odpornost proti zdrsu

V primeru, da na temelj deluje prečna obtežba, je potrebno preveriti porušitev zaradi zdrsa vzdolž temeljne ploskve po PP2-I in PP2-II:

$$H_d \leq T_d + R_{p,d}, \quad (6.41)$$

$$H_k * \gamma = \frac{V_d \cdot \tan \delta_k}{\gamma_{R;h}} + \frac{R_{p,k}}{\gamma_{R;e}}. \quad (6.42)$$

H_d – komponenta projektnega učinka vplivov v smeri temeljne ploskve (aktivni zemeljski pritiski);

T_d – projektna vrednost strižnega odpora v temeljni ploskvi;

$R_{p,d}$ – projektna vrednost pasivnega odpora;

V_d – vsota projektnih vertikalnih sil;

δ_k – kot trenja med temeljno ploskvijo in tlemi.

6.2.1.3 Preverjanje mejnih stanj STR

STR – notranja odpoved ali pretirana deformacija konstrukcije ali konstrukcijskih elementov, kjer je za zagotavljanje odpornosti pomembna trdnost materialov v konstrukciji. Pogoji in izračuni so prikazani v poglavju 8.

6.2.1.4 Globalna stabilnost

Globalno stabilnost tal je treba preverjati za vse gradbene konstrukcije in inženirske objekte. Slednjo preverjamo po projektnem pristopu 3 (PP3). Delne faktorje uporabimo za strižne parametre φ' , c' , c_u ali γ_Q . Priporočeni vrednosti za $\gamma_{\varphi'}$, γ_c' sta 1,25, za γ_{cu} 1,40 in γ_Q 1,30. Projektni pristop 3 se izvede s projektnimi vrednostmi vplivov in projektno strižno trdnostjo tal. Projektne vrednosti materialnih lastnosti tal dobimo iz karakterističnih vrednosti po spodnjih enačbah:

$$\tan \varphi_d = \tan \varphi_k / \gamma_{\varphi}, \quad (6.43)$$

$$c_d = c_k / \gamma_c, \quad (6.44)$$

$$c_{u;d} = c_{u;k} / \gamma_{cu}. \quad (6.45)$$

S projektnim pristopom 3 računamo dodatno varnost, za izpolnjevanje zahtev Evrokoda 7-1 je dovolj, da je izračunani količnik varnosti $F \geq 1,0$.

6.2.2 Mejno stanje uporabnosti – MSU

Pri kontroli mejnega stanja uporabnosti zagotovimo, da bodo premiki, zasuki, posedki, razpoke, relativni posedki konstrukcije in tal v spremenljivih mejah. Učinek vseh naštetih vplivov E_d , je manjši ali enak spremenljivi velikosti istih količin C_d (6.46). Pri preverjanju mejnega stanja uporabnosti so delni faktorji praviloma enaki 1,0.

$$E_d \leq C_d . \quad (6.46)$$

Pri kontroli mejnega stanja uporabnosti moramo pri podpornih konstrukcijah upoštevati splošne zahteve glede mejnih vrednosti premikov oziroma deformacij. Za kontrolo mejnega stanja uporabnosti smo izračunali vrednost med mirnimi zemeljskimi pritiski in aktivnimi zemeljskimi pritiski. S tem smo zagotovili mejne vrednosti premikov (deformacij) zidu oziroma mobilizacijo zemeljskih pritiskov.

$$K_{a,k} = \frac{K_a + K_0}{2} . \quad (6.47)$$

6.2.2.1 Posedek temelja

Maksimalen posedek temelja izračunamo kot kvocient med maksimalno robno napetostjo σ_1 in modulom reakcije tal K :

$$\rho_{max} = \frac{\sigma_1}{K} . \quad (6.48)$$

6.2.2.2 Zasuk zidu

Zasuk zidu izračunamo kot kvocient med maksimalnim posedkom ρ_{max} in širino tlačne cone B^* :

$$\vartheta = \frac{\rho_{max}}{B^*} . \quad (6.49)$$

6.2.2.3 Horizontalni premik vrha zidu

Horizontalni premik vrha zidu izračunamo kot produkt zasuka zidu ϑ in višine zidu H :

$$u_{h,max} = H \cdot \vartheta . \quad (6.50)$$

7 RAČUNSKI MODEL AB OPORNEGA IN PODPORNEGA ZIDU

7.1 Parametri za izračun

Za izračun zemeljskih pritiskov in potrebnih kontrol po mejnem stanju nosilnosti – MSN in mejnem stanju uporabnosti – MSU smo za zasipni material in laporovec upoštevali sledeče karakteristike:

7.1.1 Zasipni material (apnenčev agregat)

- strižni kot: $\varphi' = 38^\circ$
- kohezija: $c' = 0 \text{ kN/m}^2$
- prostorninska teža: $\gamma = 21 \text{ kN/m}^3$

7.1.2 Laporovec

- strižni kot: $\varphi' = 27^\circ$
- kohezija: $c' = 9 \text{ kN/m}^2$
- prostorninska teža: $\gamma = 25 \text{ kN/m}^3$
- modul reakcije tal: $K = 200000 \text{ kN/m}^3$

7.2 AB oporni zid

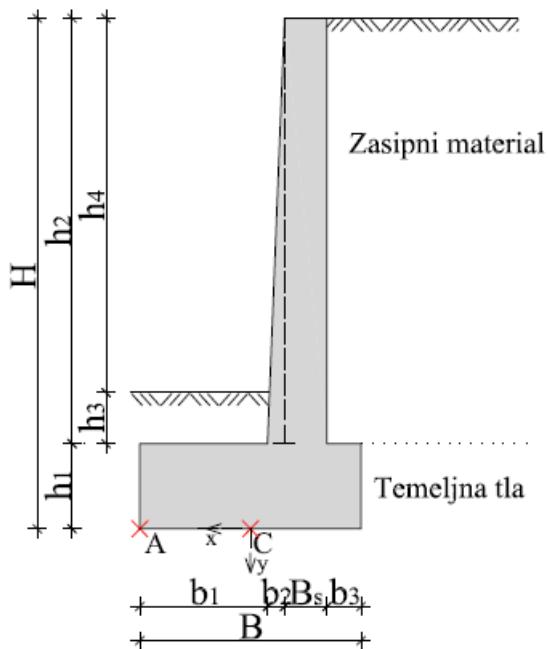
S pomočjo enačb za ravno zaledje smo po Rankinu izračunali aktivne E_a in pasivne E_p zemeljske pritiske (Preglednica 6, Slika 15). Zaledje armiranobetonskega opornega zidu ja zasuto z apnenčevim agregatom. Temelj zidu je temeljen v flišno podlago in zasut z zasipnim materialom, ki prispeva k pasivnim pritiskom (Slika 14).

Zaradi temeljenja v flišni podlagi so se pri izračunu pojavili veliki pasivni pritiski. Slednje smo skladno z Evrokodom 7-1 zmanjšali za 40 % – MSN in 50 % MSU (ocenjeni vednosti). Razlog za zmanjšanje pasivnih pritiskov je v dejstvu, da ne pride do velikih premikov in s tem se pasivni pritiski v celoti ne realizirajo.

Preglednica 6: Aktivni in reducirani pasivni pritiski

Aktivni pritiski	E_a	21,1	kN/m
Pasivni pritiski	E_p	25,5	kN/m
	$E_{p\text{MSN}(60\%)}$	15,3	kN/m
	$E_{p\text{MSU}(50\%)}$	12,8	kN/m

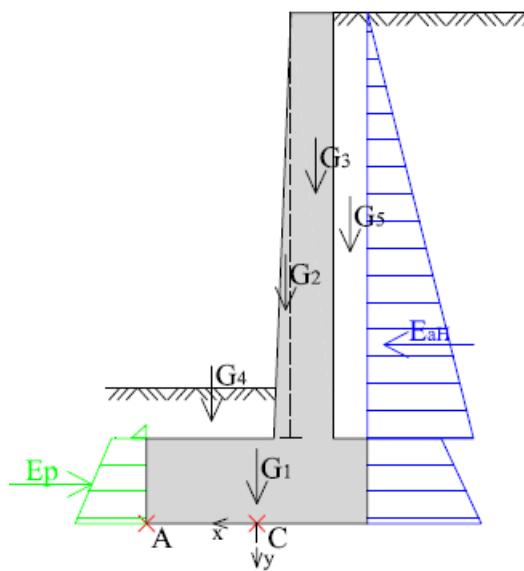
Na podlagi izračunanih vplivov na konstrukcijo (Preglednica 8) smo v sklopu preverjanja mejnega stanja nosilnosti – MSN določili ustrezne dimenzije armiranobetonskega opornega zidu (Slika 14 in Preglednica 7).

Slika 14: Zasnova armiranobetonskega opornega zidu

Preglednica 7: Geometrijski podatki za AB oporni zid

h_1	0,5 m	b_1	0,75 m
h_2	2,5 m	b_2	0,1 m
H	3 m	B_S	0,25 m
h_3	0,3 m	b_3	0,2 m
h_4	2,2 m	B	1,3 m

Slika 15: Računski model AB opornega zidu

Preglednica 8: Vplivi na AB oporni zid

Oznake	G_1	G_2	G_3	G_4	G_5	E_{aH}	E_p
Sile (kN/m)	15,9	3,06	15,3	4,73	10,5	21,1	-15,3
Ročica A (m)	0,65	0,82	0,98	0,38	1,20	1,02	0,23
Ročica C (m)	0,00	-0,17	-0,33	0,28	-0,55	1,02	0,23

Na osnovi izbranih dimenzijs konstrukcije in delajočih sil smo z enačbo (6.16) preverili odpornost proti prevrnitvi;

$$M_{prev,d}^A \leq M_{odp,d}^A , \\ 24,3 \text{ kNm/m'} \leq 41,1 \text{ kNm/m'} ,$$

s pomočjo enačbe (6.41) pa odpornost proti zdrsu;

$$H_d \leq T_d + R_{p,d} , \\ 38,5 \text{ kN/m} \leq 44,5 \text{ kN/m (PP2-I)}, \\ 38,5 \text{ kN/m} \leq 52,5 \text{ kN/m (PP2-II)}.$$

V sklopu mejnega stanja nosilnosti smo preverili ali je nosilnost temeljnih tal pod zidom dovolj velika, da prenese obremenitve zaradi lastne teže zidu in zasipnega materiala na temeljni peti. Nosilnost smo preverili za drenirane pogoje po enačbah (6.18 – 6.32).

$$V_d \leq R_d , \\ 50 \text{ kN} \leq 190 \text{ kN (PP2-I)}, \\ 67 \text{ kN} \leq 316 \text{ kN (PP2-II)}, \\ 504 \text{ kN} \leq 359 \text{ kN (PP2*)}.$$

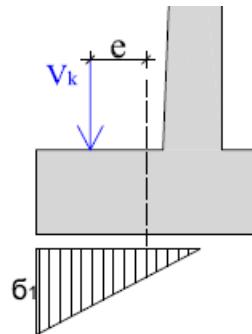
V vseh primerih vidimo, da z izbranimi dimenzijsami temelja projektne sile odpora R_d presegajo vrednosti projektnih vplivov V_d . S tem je ustrezno preverjeno mejno stanje nosilnosti na prevrnitev, zdrsu in nosilnost temeljnih tal.

Pri kontroli mejnega stanja uporabnosti – MSU smo upoštevali splošne zahteve glede mejnih vrednosti premikov oziroma deformacij. Na podlagi enačbe (6.47) in v kombinaciji z enačbo (6.8) za ravno zaledje smo izračunali povprečje mejnih aktivnih zemeljskih pritiskov in mirnih zemeljskih pritiskov na podporno konstrukcijo $E_{aH} = 27,8 \text{ kN/m}$.

Za izbrane dimenzijs temelja smo po enačbi (6.33) izračunali lego rezultante oziroma določili ekscentričnost. Ugotovili smo, da rezultanta leži $e = 0,33 \text{ m}$ izven jedra prereza (velika

ekscentričnost). Tlačna cona temelja znaša $B^* = 0,97 \text{ m}$ (74,9 %). Maksimalne robne napetosti smo izračunali po enačbi (6.40) (Slika 16).

$$e_d = 0,33 \text{ m} > 0,22 \text{ m} = \frac{B}{6}; \text{ velika ekscentričnost,}$$
$$\sigma_1 = 101,7 \text{ kPa.}$$

Slika 16: Diagram kontaktnih tlakov pod temeljem

Za kontrolo mejnega stanja uporabnosti smo po enačbi (6.48) izračunali maksimalen posedek temelja za maksimalno robno napetost na levi strani temelja,

$$\rho_{\sigma_1} = 0,051 \text{ cm},$$

z enačbo (6.49) zasuk zidu ter (6.50) horizontalni premik vrha zidu:

$$\vartheta = 0,05 \%,$$
$$u_{h,max} = 0,16 \text{ cm.}$$

Izračunan zasuk konstrukcije je večji od zasuka, ki je potreben za mobilizacijo aktivnih zemeljskih pritiskov v gostih tleh, kar pomeni, da je pri kontroli mejnega stanja uporabnosti zemeljski pritisk ustrezен. Postopek izračuna za mejna stanja nosilnosti in mejna stanja uporabnosti je bil izveden z Excel programom in je prikazan v prilogi E.

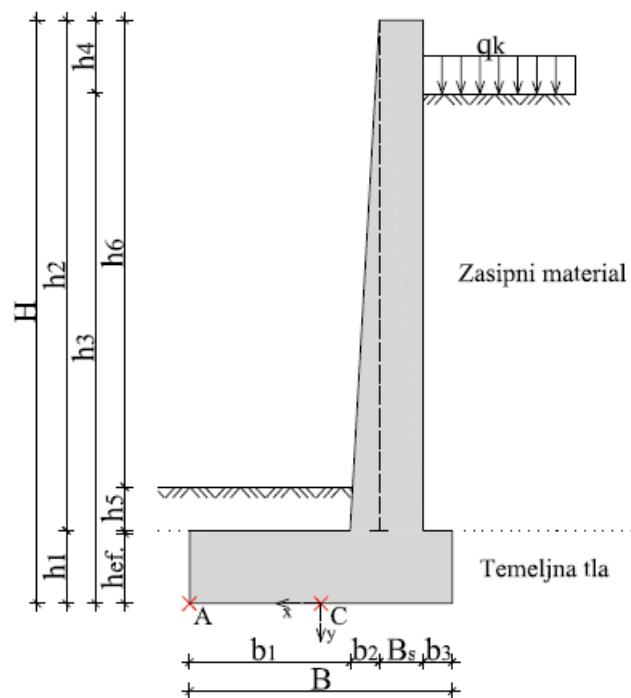
7.3 AB podporni zid

Armiranobetonski podporni zid je zasut z zasipnim materialom do višine 3m. Vrhni 0,5 m del zidu ni obremenjen z zalednimi pritiski. Na zaledju deluje prometna obtežba 10 kPa . Peta zidu je temeljena v flišno podlago. S pomočjo enačb za nagnjeno zaledje smo po Rankinu izračunali vertikalno in horizontalno komponento sil zemeljskih pritiskov, ki sta posledica zasipa zidu, temeljenja zidu v flišu in zaledne obtežbe (Slika 18). Na konstrukcijo delujejo pasivni pritiski, ki so posledica temeljenja v flišno podlago. Slednje smo tako kot pri opornem zidu zmanjšali, da so se pasivni pritiski razvili v celoti (Preglednica 9).

Preglednica 9: Aktivni in reducirani pasivni pritiski

Aktivni pritiski	E_a	30,0	kN/m
Pasivni pritiski	E_p	21,8	kN/m
	$E_{p\text{MSN}(60\%)}$	13,1	kN/m
	$E_{p\text{MSU}(50\%)}$	10,9	kN/m

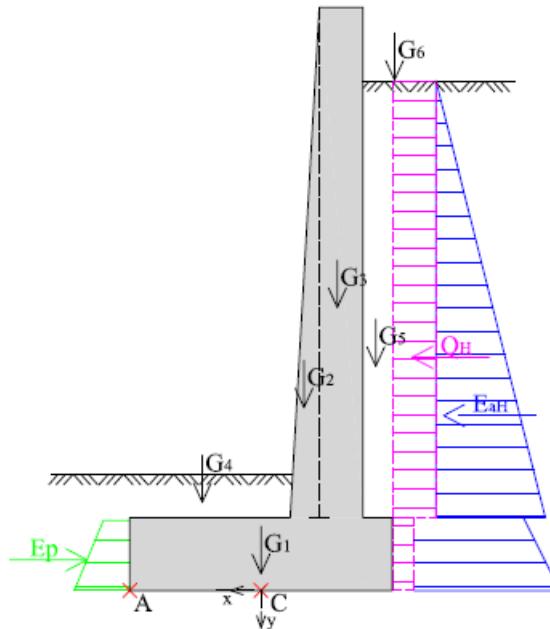
Na podlagi izračunanih vplivov na konstrukcijo (Preglednica 11) smo v sklopu preverjanja mejnega stanja nosilnosti določilo ustrezne dimenzijske armiranobetonskega podpornega zidu (Slika 17 in Preglednica 10).

Slika 17: Zasnova armiranobetonskega podpornega zidu

Preglednica 10: Geometrijski podatki za AB podporni zid

h_1	0,5	m	h_6	3,2	m
h_2	3,5	m	b_1	1,1	m
H	4	m	b_2	0,2	m
$h_{\text{ef.}}$	0,48	m	B_s	0,3	m
h_3	3,5	m	b_3	0,2	m
h_4	0,5	m	B	1,8	m
h_5	0,3	m			

Slika 18: Računski model AB podpornega zidu

Preglednica 11: Vplivi na AB podporni zid

Oznake	G_1	G_2	G_3	G_4	G_5	G_6	E_{aH}	Q_H	E_p
Sile (kN/m)	22,1	8,6	25,7	6,93	12,6	2,00	30,0	9,0	-13,1
Ročica A (m)	0,9	1,2	1,45	0,55	1,7	1,7	1,18	1,64	0,21
Ročica C (m)	0	-0,33	-0,55	0,35	-0,8	-0,8	1,18	1,64	0,21

Na osnovi izbranih dimenzij konstrukcije in delajočih sil smo z enačbo (6.16) preverili odpornost proti prevrnitvi;

$$M_{\text{prev},d}^A \leq M_{\text{odp},d}^A ,$$

$$55,3 \text{ kNm/m'} \leq 89,2 \text{ kNm/m'} ,$$

s pomočjo enačbe (6.41) odpornost proti zdrsuvanju;

$$H_d \leq T_d + R_{p,d} ,$$

$$54,0 \text{ kN/m} \leq 59,2 \text{ kN/m (PP2-I)},$$

$$54,0 \text{ kN/m} \leq 72,9 \text{ kN/m (PP2-II)}.$$

V sklopu mejnega stanja nosilnosti smo preverili ali je nosilnost temeljnih tal pod zidom dovolj velika, da prenese obremenitve zaradi lastne teže zidu, zasipnega materiala na temeljni peti in zaledne obtežbe. Nosilnost smo preverili za drenirane pogoje po enačbah (6.18 – 6.32).

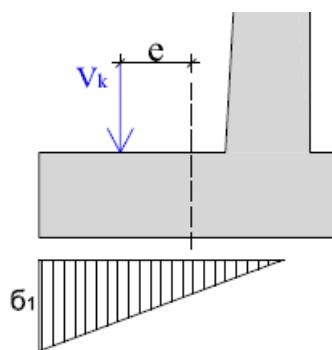
$$\begin{aligned} V_d &\leq R_d, \\ 76 \text{ kN} &\leq 118 \text{ kN (PP2-I)}, \\ 105 \text{ kN} &\leq 329 \text{ kN (PP2-II)}, \\ 78 \text{ kN} &\leq 400 \text{ kN (PP2*)}. \end{aligned}$$

V vseh primerih vidimo, da z izbranimi dimenzijami temelja projektne sile odpora R_d presegajo vrednosti projektnih vplivov V_d . S tem je ustrezno preverjeno mejno stanje nosilnosti na prevrnitev, zdrs in nosilnost temeljnih tal.

Pri kontroli mejnega stanja uporabnosti – MSU smo upoštevali splošne zahteve glede mejnih vrednosti premikov oziroma deformacij. Na podlagi enačbe (6.47) in v kombinaciji z enačbo (6.8) za ravno zaledje smo izračunali povprečje mejnih aktivnih zemeljskih pritiskov in mirnih zemeljskih pritiskov na podporno konstrukcijo $E_{ah} = 39,2 \text{ kN/m}$.

Za izbrane dimenziije temelja smo po enačbi (6.33) izračunali lego rezultante oziroma določili ekscentričnost. Ugotovili smo, da rezultanta leži 0,42 m izven jedra prereza (velika ekscentričnost). Tlačna cona temelja znaša $B^* = 1,44 \text{ m (80,2 \%)}$. Maksimalne robne napetosti smo izračunali po enačbi (6.40) (Slika 19).

$$\begin{aligned} e_d &= 0,42 \text{ m} > 0,30 \text{ m} = \frac{B}{6}; \text{ velika ekscentričnost,} \\ \sigma_1 &= 107,9 \text{ kPa}. \end{aligned}$$

Slika 19: Diagram kontaktnih tlakov pod temeljem

Za kontrolo mejnega stanja uporabnosti smo po enačbi (6.48) izračunali maksimalen posedek temelja za maksimalno robno napetost na levi strani temelja,

$$\rho_{\sigma 1} = 0,054 \text{ cm},$$

z enačbo (6.49) zasuk zidu ter (6.50) horizontalni premik vrha zidu:

$$\vartheta = 0,05 \%,$$

$$u_{h,max} = 0,15 \text{ cm}.$$

Izračunan zasuk konstrukcije je večji od zasuka, ki je potreben za mobilizacijo aktivnih zemeljskih pritiskov v gostih tleh, kar pomeni, da je pri kontroli mejnega stanja uporabnosti zemeljski pritisk ustrezен. Postopek izračuna za mejna stanja nosilnosti in mejna stanja uporabnosti je bil izveden z Excel programom in je prikazan v prilogi F.

7.4 Globalna stabilnost

7.4.1 Parametri za izračun

Za kontrolo globalne stabilnosti po projektnem pristopu 3 smo za zasipni material, laporovec (fliš) in obtežbo upoštevali sledeče projektne vrednosti, ki smo jih izračunali na podlagi enačb (6.43 – 6.44).

7.4.1.1 Zasipni material (apnenčev agregat)

- strižni kot: $\varphi'_d = 30,4^\circ$
- kohezija: $c'_d = 0 \text{ kN/m}^2$
- prostorninska teža: $\gamma_d = 21 \text{ kN/m}^3$

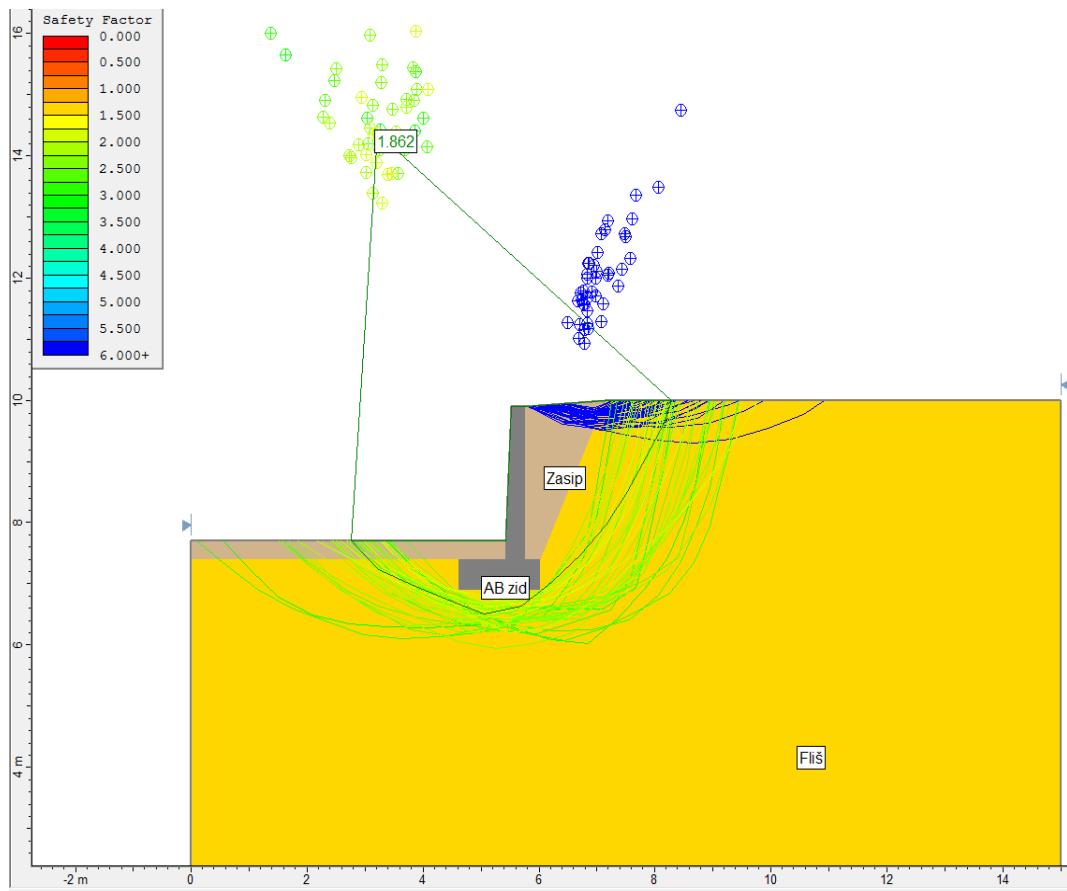
7.4.1.2 Laporovec (fliš)

- strižni kot: $\varphi'_d = 22^\circ$
- kohezija: $c'_d = 7,2 \text{ kN/m}^2$
- prostorninska teža: $\gamma_d = 25 \text{ kN/m}^3$

7.4.1.3 Prometna obtežba

- obtežba $q_d = 13 \text{ kPa}$

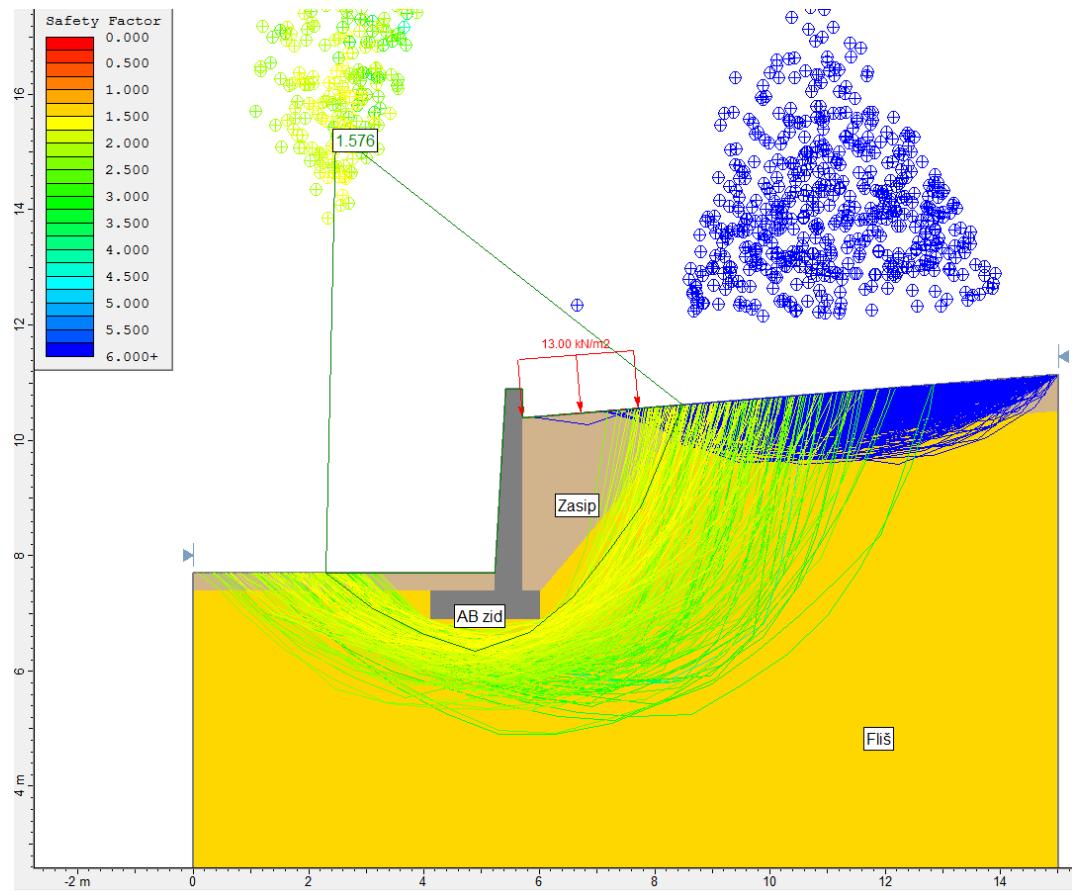
7.4.2 Globalna stabilnost AB opornega zidu

Slika 20: Rezultat preverjanja globalne stabilnosti s projektnimi vrednostmi strižnih karakteristik

Rezultat izračuna globalne stabilnosti (Slika 20) za oporni zid je ugoden, saj je izračunana dodatna varnost $F = 1,862$ večja od najmanjše spremenljive vrednosti $F = 1,0$.

7.4.3 Globalna stabilnost AB podpornega zidu

Slika 21: Rezultat preverjanja globalne stabilnosti s projektnimi vrednostmi strižnih karakteristik

Rezultat izračuna globalne stabilnosti (Slika 21) za oporni zid je ugoden, saj je izračunana dodatna varnost $F = 1,576$ večja od najmanjše spremenljive vrednosti $F = 1,0$.

8 PROJEKTIRANJE AB OPORNEGA IN PODPORNEGA ZIDU

Armiranobetonski podporni in oporni zid smo dimenzionirali in konstruirali skladno z zahtevami standarda SIST EN 1992-1-1 za betonske konstrukcije. Na podlagi izračunanih vplivov in izbranih dimenzijs smo za zid in temelj izračunali notranje statične količine najbolj obremenjenih prerezov in določili potrebno armaturo. V naslednjih korakih (podpoglavljih) predstavljamo principe projektiranja konstrukcije, ki so povzete ali dobesedno navedene po *Priročniku za projektiranje gradbenih konstrukcij po evrokod standardih* (Beg, Pogačnik, 2009).

8.1 Pravila za dimenzioniranje

8.1.1 Materialne karakteristike

8.1.1.1 Beton C25/30

– karakteristična tlačna trdnost betona:

$$f_{ck} = 25 \text{ MPa.}$$

– projektna tlačna trdnost betona:

$$f_{cd} = \alpha_{cc} \cdot \frac{f_{ck}}{\gamma_c} = 1,0 \cdot \frac{2,5 \text{ kN/cm}^2}{1,5} = 1,67 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}. \quad (8.51)$$

α_{cc} – koeficient, ki upošteva učinke trajanj in neugodne učinke načina nanosa obtežbe na tlačno trdnost (priporočena vrednost je 1,0);

γ_c – delni varnostni faktor za beton.

– srednja vrednost natezne trdnosti betona:

$$f_{ctm} = 2,6 \text{ MPa.}$$

8.1.1.2 Jeklo S500

– karakteristična meja elastičnosti armature:

$$f_{yk} = 500 \text{ MPa.}$$

– projektna meja elastičnosti armature (rebrasta in mrežna armatura):

$$f_{yd} = \frac{f_{yk}}{\gamma_s} = \frac{50}{1,15} = 43,5 \text{ kN/cm}^2. \quad (8.52)$$

γ_s – varnostni faktor za jeklo.

8.1.2 Račun armature

V težišču prereza delujeta osna sila N_{Ed} in upogibni moment M_{Ed} . Iz njiju izračunamo mejni upogibni moment M_{Eds} k natezni armaturi:

$$M_{Eds} = M_{Ed} - N_{Ed} \cdot z_s . \quad (8.53)$$

Dimenzioniranje potrebne armature smo izvedli po postopku brezdimenzijskih koeficientov:

- koeficient izkoriščenosti tlačne cone je določen z izrazom:

$$k_d = \frac{M_{Eds}}{f_{cd} \cdot b \cdot d^2} . \quad (8.54)$$

Iz preglednic za dimenzioniranje pravokotnih prečnih prerezov odčitamo k_d in najbližji pripadajoči koeficient natezne armature k_s .

- potrebno količino natezne armature določimo z izrazom:

$$A_s = k_s \cdot \frac{M_{Eds}}{d \cdot f_{yd}} + \frac{N_{Ed}}{f_{yd}} . \quad (8.55)$$

- upoštevati moramo še minimalno potrebno armaturo:

$$A_{s,min} = 0,26 \cdot \frac{f_{ctm}}{f_{yk}} bd , \quad (8.56)$$

$$A_{s,min} = 0,0013bd . \quad (8.57)$$

8.1.3 Račun strižne armature

- projektno vrednost strižne odpornosti elementa brez strižne armature $V_{Rd,c}$ določimo:

$$V_{Rd,c} = \left[C_{Rd,c} \cdot k \cdot (100 \cdot \rho_l \cdot f_{ck})^{\frac{1}{3}} + 0,15 \cdot \sigma_{cp} \right] \cdot b_w \cdot d , \quad (8.58)$$

$$C_{Rd,c} = \frac{0,18}{\gamma_c} , \quad (8.59)$$

$$k = 1 + \sqrt{\frac{200}{d}} \leq 2,0 , \quad (8.60)$$

$$\rho_l = \frac{A_{sl}}{b_w d} \leq 0,02 , \quad (8.61)$$

$$\sigma_{cp} = \frac{N_{Ed}}{A_c} < 0,2 f_{cd} . \quad (8.62)$$

A_{sl} – ploščina prereza natezne armature;

b_w – najmanjša širina prečnega prereza v območju natezne cone [mm];

N_{ed} – tlačna osna sila v prerezu;

A_c – ploščina prečnega prereza.

Kadar v obravnavanem prerezu projektna prečna sila V_{Ed} preseže vrednost $V_{Rd,c}$, je potrebno namestiti strižno armaturo:

$$V_{Ed} > V_{Rd,c} . \quad (8.63)$$

– potrebna strižna armatura:

$$\frac{A_{sw}}{s} = \frac{V_{Ed}}{z \cdot \cot \theta \cdot f_{ywd}} . \quad (8.64)$$

– največja medsebojna oddaljenost stremen je določena z izrazom:

$$s_{max} = 0,75d (1 + \cot \alpha) . \quad (8.65)$$

A_{sw} – ploščina prečnega prereza strižne armature;

s – medsebojna razdalja stremen;

θ – naklon stremen;

f_{ywd} – projektna meja elastičnosti strižne armature.

8.1.4 Krovni sloj betona

Za zagotavljanje trajnosti konstrukcije je potrebno določiti oziroma zadostiti krovni sloj betona, ki ščiti armaturo. Določimo ga glede na izbrano življenjsko dobo konstrukcije in na podlagi okolja, v katerem se konstrukcija nahaja. Krovni sloj betona c_{nom} je razdalja med površino armature do najbližje ploskve betona. Določen je kot najmanjša debelina sloja betona c_{min} povečan za dovoljeno projektno odstopanje $\Delta c_{dev} = 10$ mm:

$$c_{nom} = c_{min} + \Delta c_{dev} . \quad (8.66)$$

Za c_{min} upoštevamo večjo izmed vrednosti:

- najmanjšo debelino krovnega sloja glede na zahteve sprijemnosti: predpostavljen premer palice $c_{min,b} = 12$ mm (SIST EN 1992-1-1, Preglednica 4.2);
- najmanjšo debelino krovnega sloja glede na pogoje okolja: korozija zaradi karbonatizacije XC2 (SIST EN 1992-1-1, Preglednica 4.1);
- razred konstrukcije S4, objekt projektiramo za projektno dobo betona 50 let: $c_{min,dur} = 25$ mm (SIST EN 1992-1-1, Preglednica 4.4N);
- betoniranje na podložni beton, najmanjša debelina krovnega sloja znaša $c_{min} = 40$ mm (SIST EN 1992-1-1, 4.4.1.3(4)).

Najmanjšo debelino krovnega sloja določimo po enačbi (8.67):

$$c_{nom} = c_{min} + \Delta c_{dev} = 40 + 10 = 50 \text{ mm.} \quad (8.67)$$

8.2 Mejno stanje uporabnosti

8.2.1 Račun širine razpoke

Razpoke je treba omejiti do takšne mere, da ne poslabšajo normalne funkcije ali trajnosti konstrukcije, ter ne povzročajo nesprejemljivega videza. Širino razpoke w_k lahko izračunamo z izrazom (8.68):

$$w_k = s_{r,max}(\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm}), \quad (8.68)$$

pri čemer so:

$s_{r,max}$ – največja razdalja med razpokami;

ε_{sm} – srednja deformacija armature pri merodajni kombinaciji obtežb;

ε_{cm} – povprečna deformacija betona med razpokami.

Razliko deformacij ($\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm}$) izračunamo z izrazom (8.69):

$$\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm} = \frac{\sigma_s - k_t \frac{f_{ct,eff}}{\rho_{p,eff}} (1 + \alpha_e \rho_{p,eff})}{E_s} \geq 0,6 \frac{\sigma_s}{E_s}, \quad (8.69)$$

pri čemer so:

σ_s – napetost v natezni armaturi ob predpostavki, da je prerez razpokan. Pri izračunu smo upoštevali grobo oceno σ_s in sicer, da je osna sila $N \cong 0$.

$$\sigma_s = \frac{3 \cdot M_{Ed}}{(A_s \cdot (3d - x) + A'_s \cdot (x - 3a') \cdot (\frac{x - a'}{d - x}))}, \quad (8.70)$$

x – višina tlačne cone;

$$x = \left(\frac{(\alpha_e A'_s + \alpha_e A_s)^2}{b^2} + \frac{2 \cdot (\alpha_e A'_s a' + \alpha_e A_s d)}{b} \right)^{\frac{1}{2}} - \frac{\alpha_e A'_s + \alpha_e A_s}{b}, \quad (8.71)$$

α_e – razmerje elastičnih modulov armature E_s in betona E_{cm} :

$$\alpha_e = \frac{E_s}{E_{cm}}, \quad (8.72)$$

$\rho_{p,eff}$ – učinkovita stopnja armiranja nateznega betona:

$$\rho_{p,eff} = \frac{(A_s + \xi_1^2 A'_p)}{A_{c,eff}}, \quad (8.73)$$

ξ_1^2 – redukcijski faktor sprijemne napetosti prednapete armature;

k_t – faktor odvisen od trajanja obtežbe (kratkoročna obtežba $k_t = 0,6$, dolgotrajna obtežba $k_t = 0,4$);

$A_{c,eff}$ – učinkoviti del betonskega prereza v natezni coni:

$$A_{c,eff} = b \cdot h_{c,eff} , \quad (8.74)$$

$$h_{c,eff} = \min \left(2,5(h - d); \frac{h - x}{3}; \frac{h}{2} \right) , \quad (8.75)$$

$s_{r,max}$ – največjo medsebojno razdaljo izračunamo z izrazom (8.76):

$$s_{r,max} = 3,4c + 0,425k_1k_2\emptyset/\rho_{p,eff}, \quad (8.76)$$

\emptyset – premer palice;

c – debelina zaščitnega sloja betona;

k_1 – koeficient, s katerim se upošteva pogoj sidranja:

$k_1 = 0,8$ za palice z dobro sprijemnostjo;

$k_1 = 1,0$ za palice s približno gladko površino;

k_2 – koeficient, ki upošteva vpliv razporeditve deformacije po prerezu:

$k_2 = 0,5$ za čisti upogib;

$k_2 = 1,0$ za čisti nateg.

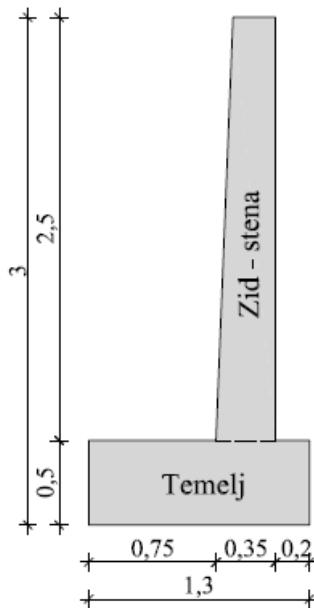
– kontrola razpok:

$$w_k = s_{r,max}(\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm}) < w_{max}. \quad (8.77)$$

w_{max} – največja dovoljena računska širina razpok je odvisna od stopnje agresivnosti in vrste konstrukcije. Priporočene vrednosti za w_{max} so določenev preglednici 7.1N (SIST EN 1992-1-1:2005).

8.3 Armiranobetonski oporni zid

Za določitev notranje statičnih količin smo AB opornem zidu razdelili na dva konstrukcijska elementa oziroma ločeno smo obravnavali vertikalni zid – steno in temelj. Geometrijski podatki za steno in temelj so prikazani na sliki 22.

Slika 22: Armiranobetonski oporni zid

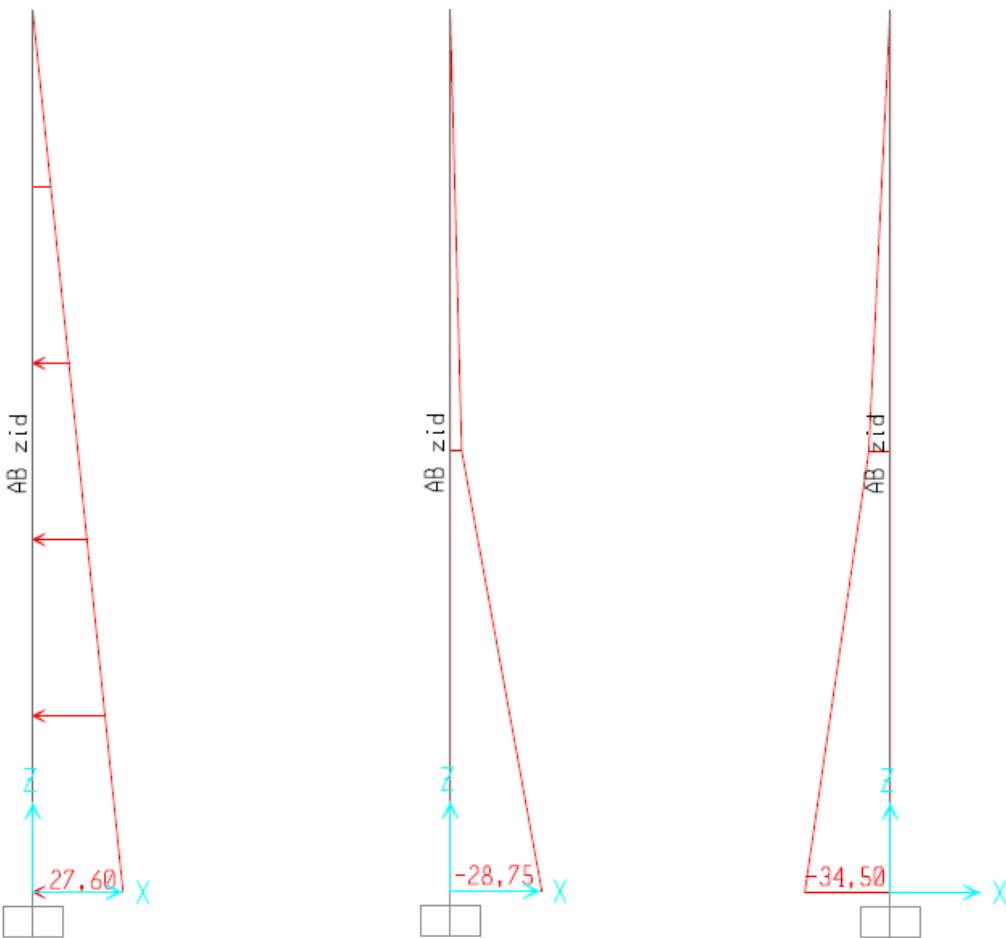
8.3.1 Zid – stena

8.3.1.1 Obremenitve in notranje statične količine

Na AB steno deluje horizontalni zemeljski pritiski v vrednosti povprečja mejnih aktivnih zemeljskih pritiskov velikosti $E_{aH;d} = 27,6 \text{ kN/m}$. Na vpetju med temeljem in steno smo izračunali maksimalne vrednosti notranjih statičnih količin (Preglednica 12).

Preglednica 12: Notranje statične količine na vpetju stena/temelj

Moment	M_{Ed}	-28,7	kNm/m'
Prečna sila	V_{Ed}	-34,5	kN/m
Osna sila	N_{Ed}	-18,4	kN/m

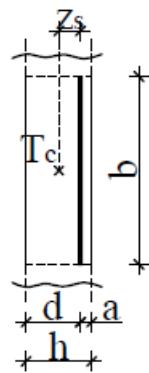
Zemeljski pritiski: $[E_{ah;d}]$

Upogibni momenti: $[M_{Ed}]$

Prečne sile: $[V_{Ed}]$

Slika 23: Obtežba na AB oporni zid, vrednosti momenta M_{ed} in prečne sile V_{ed} (Sap 2000)

8.3.1.2 Dimenzioniranje zidu – stene

Slika 24: Geometrija prereza z oznakami

Preglednica 13: Dimenzije prereza

a	5,70	cm
d	29,3	cm
b	100	cm
z_s	11,8	cm
h	35	cm

8.3.1.2.1 Račun upogibne armature

– statična višina:

$$d = h - c_{nom} - \frac{\phi_s}{2} = 35 \text{ cm} - 5 \text{ cm} - \frac{1,4 \text{ cm}}{2} = 29,3 \text{ cm} \quad (8.78)$$

Dimenzioniranje potrebne armature smo izvedli po postopku brezdimenzijskih koeficientov.

– mejni upogibni moment k natezni armaturi:

$$M_{Eds} = M_{Ed} - N_{Ed} \cdot z_s = 2760 \text{ kNm} - (-18,4 \text{ kN} \cdot 11,8 \text{ cm}) = 3088 \text{ kNm/m},$$

$$k_d = \frac{M_{Eds}}{f_{cd} \cdot b \cdot d^2} = \frac{3088 \text{ kNm}}{1,67 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2} \cdot 100 \text{ cm} \cdot 29,3^2 \text{ cm}^2} = 0,0215,$$

$$k_d = 0,0215 \longrightarrow k_s = 1,033.$$

– potrebna armatura:

$$A_s = k_s \cdot \frac{M_{Eds}}{d \cdot f_{yd}} + \frac{N_{Ed}}{f_{yd}} = 1,033 \frac{3088 \text{ kNm}}{29,3 \text{ cm} \cdot 43,5 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}} - \frac{18,4 \text{ kN}}{43,5 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}} = 2,08 \text{ cm}^2/\text{m},$$

– minimalna potrebna armatura:

$$A_{s,min} = 0,26 \cdot \frac{f_{ctm}}{f_{yk}} bd = 0,26 \frac{2,6 \text{ MPa}}{500 \text{ MPa}} 100 \text{ cm} \cdot 29,3 \text{ cm} = 3,96 \text{ cm}^2/\text{m},$$

$$A_{s,min} = 0,0013 bd = 0,0013 \cdot 100 \text{ cm} \cdot 29,3 \text{ cm} = 3,81 \text{ cm}^2/\text{m}.$$

– potrebna armatura: $A_{s,potr} = 3,96 \text{ cm}^2/\text{m}$.

Izbrana armatura: S 500	R 424	$A_{s,dej} = 4,24 \text{ cm}^2/\text{m}$
-------------------------	-------	--

Na zunanjo stran stene postavimo:

Izbrana armatura: S 500	Q 157	$A_{s,dej} = 1,57 \text{ cm}^2/\text{m}$
-------------------------	-------	--

8.3.1.2.2 Omejitev širine razpok

Preglednica 14: Podatki za račun širine razpok

M_{Ed}	2127	kNm	As	4,02	cm^2	R 402
b	100	cm	As'	1,57	cm^2	Q 157
d	29,3	cm	a	5,70	cm	

Račun širine razpok:

$$\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm} = \frac{\sigma_s - k_t \frac{f_{ct,eff}}{\rho_{p,eff}} (1 + \alpha_e \rho_{p,eff})}{E_s} \geq 0,6 \frac{\sigma_s}{E_s},$$

$$\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm} = \frac{18,8 \text{ kN/cm}^2 - 0,4 \frac{0,26}{0,00385} (1 + 6,45 \cdot 0,00385)}{20000 \text{ kN/cm}^2} \geq 0,6 \frac{18,8 \text{ kN/cm}^2}{20000 \text{ kN/cm}^2},$$

$$\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm} = 0,00056,$$

σ_s – napetost v natezni armaturi ob predpostavki, da je prerez razpokan. Za grobo oceno σ_s upoštevamo da je osna sila $N \cong 0$.

$$\sigma_s = \frac{3 \cdot M_{Ed}}{(A_s \cdot (3d - x) + A'_s \cdot (x - 3a') \cdot (\frac{x - a'}{d - x}))},$$

$$\sigma_s = \frac{3 \cdot 2127 \text{ kNm}}{(4,02 \text{ cm}^2 \cdot (3 \cdot 29,3 \text{ cm} - 3,7 \text{ cm}) + 1,57 \text{ cm}^2 \cdot (3,7 \text{ cm} - 3 \cdot 5,7 \text{ cm}) \cdot (\frac{3,7 \text{ cm} - 5,7 \text{ cm}}{29,3 \text{ cm} - 3,7 \text{ cm}})},$$

$$\sigma_s = 18,8 \text{ kN/cm}^2$$

x – višina tlačne cone;

$$x = \left(\frac{(\alpha_e A'_s + \alpha_e A_s)^2}{b^2} + \frac{2 \cdot (\alpha_e A'_s a' + \alpha_e A_s d)}{b} \right)^{\frac{1}{2}} - \frac{\alpha_e A'_s + \alpha_e A_s}{b},$$

$$x = \left(\frac{(6,45 \cdot 1,57 \text{ cm}^2 + 6,45 \cdot 4,02 \text{ cm}^2)^2}{100^2 \text{ cm}^2} + \frac{2 \cdot (6,45 \cdot 1,57 \text{ cm}^2 \cdot 5,7 + 6,45 \cdot 4,02 \text{ cm}^2 \cdot 29,3 \text{ cm})}{100 \text{ cm}^2} \right)^{\frac{1}{2}}$$

$$- \frac{6,45 \cdot 1,57 \text{ cm}^2 + 6,45 \cdot 4,02 \text{ cm}^2}{100 \text{ cm}} = 3,70 \text{ cm}$$

α_e – razmerje elastičnih modulov armature E_s in betona E_{cm} :

$$\alpha_e = \frac{E_s}{E_{cm}} = \frac{20000 \text{ kN/cm}^2}{3100 \text{ kN/cm}^2} = 6,45,$$

$\rho_{p,eff}$ – učinkovita stopnja armiranja nateznega betona;

$$\rho_{p,eff} = \frac{(A_s + \xi_1^2 A'_p)}{A_{c,eff}} = \frac{4,02 \text{ cm}^2}{1043 \text{ cm}^2} = 0,00385 ,$$

$$A_{c,eff} = b \cdot h_{c,eff} = 100\text{cm} \cdot 10,4\text{cm} = 1043 \text{ cm}^2 .$$

Največja medsebojna razdalja med razpokami:

$$s_{r,max} = 3,4c + 0,425k_1k_2\emptyset/\rho_{p,eff} ,$$

$$s_{r,max} = 3,4 \cdot 50 \text{ mm} + 0,425 \cdot 0,8 \cdot 0,5 \cdot \frac{8 \text{ mm}}{0,00385} = 523 \text{ mm} .$$

Širina razpoke:

$$w_k = s_{r,max}(\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm}) < w_{max} ,$$

$$w_k = 523 \text{ mm} \cdot 0,00056 = 0,29 \text{ mm} < w_{max} = 0,3 \text{ mm} \rightarrow \text{pogoj je izpoljen!}$$

8.3.1.2.3 Račun strižne armature

– prečna sila ob vpetju: $V_{Ed} = 34,5 \text{ kN/m}$

$$V_{Rd,c} = \left[C_{Rd,c} \cdot k \cdot (100 \cdot \rho_l \cdot f_{ck})^{\frac{1}{3}} + 0,15 \cdot \sigma_{cp} \right] \cdot b_w \cdot d ,$$

$$V_{Rd,c} = \left[0,12 \cdot 1,83 \cdot (100 \cdot 0,0014 \cdot 25)^{\frac{1}{3}} + 0,15 \cdot 0,0525 \right] \cdot 1000 \cdot 293 = 99 \text{ kN/m} ,$$

$$C_{Rd,c} = \frac{0,18}{\gamma_c} = 0,12 ,$$

$$k = 1 + \sqrt{\frac{200}{d}} = 1 + \sqrt{\frac{200}{293}} = 1,83 \leq 2,0 ,$$

$$\rho_l = \frac{A_{sl}}{b_w d} = \frac{4,24 \text{ cm}^2}{100 \text{ cm} \cdot 29,3 \text{ cm}} = 0,0014 \leq 0,02 ,$$

$$\sigma_{cp} = \frac{N_{Ed}}{A_c} = \frac{18400 \text{ N}}{350 \text{ mm} \cdot 1000 \text{ mm}} = 0,0525 < 0,2f_{cd} ,$$

$$V_{Ed} = 34,5 \text{ kN/m} < V_{Rd,c} = 99 \text{ kN/m} .$$

Računska vrednost prečne sile V_{Ed} je manjša od strižne nosilnosti elementa brez strižne armature $V_{Rd,c}$, kar pomeni, da strižna armatura ni potrebna.

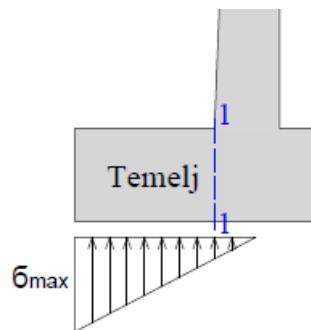
8.3.2 Pasovni temelj

8.3.2.1 Obremenitve in notranje statične količine

Na AB temelj deluje teža zasutja nad temeljem ter kontaktni tlaki temeljnih tal. Na podlagi ekscentričnosti smo ugotovili, da je lega rezultante izven jedra prereza (velika ekscentričnost). Za izračun notranjih sil smo upoštevali večjo izmed vrednosti izračuna pri mejnem stanju nosilnosti – MSN (PP2-I in PP2-II) in mejnem stanju uporabnosti – MSU, povečane z modelnim faktorjem $\gamma_m = \gamma_G = 1,35$. Pri kontroli mejnega stanja nosilnosti običajno upoštevamo mejne vrednosti zemeljskih pritiskov in v računu ne upoštevamo premikov, je možno, da dobimo v izračunu mejnega stanja uporabnosti z upoštevanjem karakterističnih vrednosti vplivov večje notranje sile v konstrukciji kot v izračunu mejnega stanja nosilnosti. V preglednici 15 so izračunane maksimalne vrednosti notranjih statičnih količin na prerezu 1-1 (Slika 25) po mejnem stanju uporabnosti:

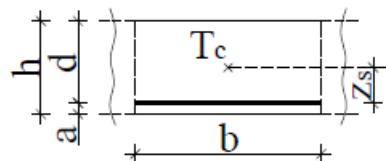
Preglednica 15: Notranje statične količine temelja v prerezu 1-1

Moment	M_{Ed}	-14,1	kNm/m'
Prečna sila	V_{Ed}	-50,9	kN/m

Slika 25: Prerez 1-1

8.3.2.2 Dimenzioniranje pasovnega temelja

Slika 26: Geometrija prereza z oznakami

Preglednica 16: Dimenziije prereza

a	5,7	cm
d	44,3	cm
b	100	cm
z_s	19,3	cm
h	50	cm

8.3.2.2.1 Račun armature v prerezu 1-1

– statična višina:

$$d = h - c_{nom} - \frac{\phi_s}{2} = 50 \text{ cm} - 5 \text{ cm} - \frac{1,4 \text{ cm}}{2} = 44,3 \text{ cm.}$$

Dimenzioniranje potrebne armature smo izvedli po postopku brezdimenzijskih koeficientov.

– mejni upogibni moment k natezni armaturi:

$$M_{Eds} = M_{Ed} - N_{Ed} \cdot z_s = 1414 \text{ kNm/m},$$

$$k_d = \frac{M_{Eds}}{f_{ca} \cdot b \cdot d^2} = \frac{1414 \text{ kNm}}{1,67 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2} \cdot 100 \text{ cm} \cdot 44,3^2 \text{ cm}^2} = 0,00432,$$

$$k_d = 0,00432 \rightarrow k_s = 1,033,$$

– potrebna armatura na prerezu 1-1:

$$A_s = k_s \cdot \frac{M_{Eds}}{d \cdot f_{yd}} + \frac{N_{Ed}}{f_{yd}} = 1,033 \frac{1414 \text{ kNm}}{44,3 \text{ cm} \cdot 43,5 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}} = 0,758 \text{ cm}^2,$$

– minimalna potrebna armatura za celoten prečni prerez temelja:

$$A_{s,min} = 0,26 \cdot \frac{f_{ctm}}{f_{yk}} bd = 0,26 \frac{2,6 \text{ MPa}}{500 \text{ MPa}} 100 \text{ cm} \cdot 44,3 \text{ cm} = 5,99 \text{ cm}^2/\text{m},$$

$$A_{s,min} = 0,0013bd = 0,0013 \cdot 100 \text{ cm} \cdot 44,3 \text{ cm} = 5,76 \text{ cm}^2/\text{m}.$$

– potrebna armatura: $A_{s,potr} = 5,99 \text{ cm}^2/\text{m}$.

Izbrana armatura:	S 500	$\varnothing 10/12,5 \text{ cm}$	$A_{s,dej} = 6,28 \text{ cm}^2/\text{m}$
-------------------	-------	----------------------------------	--

Razdelilna armatura:	S 500	$\varnothing 8/25 \text{ cm}$ (preklop 25 cm)	$A_{s,dej(20\%)} = 1,51 \text{ cm}^2/\text{m}$
----------------------	-------	---	--

Kot priključno armaturo za mrežo pustimo iz temelja U stremena (glej potrebno armaturo stene, str. 42):

Izbrana armatura:	S 500	$\varnothing 12/25 \text{ cm}$	$A_{s,dej} = 4,71 \text{ cm}^2/\text{m}$
-------------------	-------	--------------------------------	--

8.3.2.2.2 Račun strižne armature

– prečna sila na prerezu 1-1: $V_{Ed} = 47,7 \text{ kN/m}$

$$V_{Rd,c} = \left[C_{Rd,c} \cdot k \cdot (100 \cdot \rho_l \cdot f_{ck})^{\frac{1}{3}} + 0,15 \cdot \sigma_{cp} \right] \cdot b_w \cdot d ,$$

$$V_{Rd,c} = \left[0,12 \cdot 1,67 \cdot (100 \cdot 0,0014 \cdot 25)^{\frac{1}{3}} + 0,15 \cdot 0 \right] \cdot 1000 \cdot 443 = 136 \text{ kN} ,$$

$$C_{Rd,c} = \frac{0,18}{\gamma_c} = 0,12 ,$$

$$k = 1 + \sqrt{\frac{200}{d}} = 1 + \sqrt{\frac{200}{443}} = 1,67 \leq 2,0 ,$$

$$\rho_l = \frac{A_{sl}}{b_w d} = \frac{6,28 \text{ cm}^2}{100 \text{ cm} \cdot 44,3 \text{ cm}} = 0,0014 \leq 0,02 ,$$

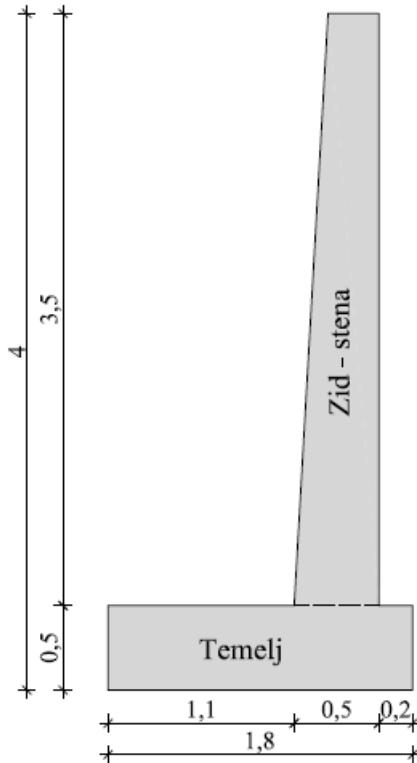
$$V_{Ed} = 47,7 \text{ kN/m} < V_{Rd,c} = 136 \text{ kN/m.}$$

Računska vrednost prečne sile V_{Ed} je manjša od strižne nosilnosti elementa brez strižne armature $V_{Rd,c}$. V splošnem je potrebna minimalna stremenska armatura, vendar glede na možnost obravnavanja temelja (v prečni smeri) kot ploskovno konstrukcijo in pogoja $V_{Ed} \ll V_{Rd,c}$, v temelj ne vgradimo stremenske armature.

Prikaz in izpis armature v armiranobetonskem opornem zidu sta prikazana v prilogi G.

8.4 Armiranobetonski podporni zid

Za določitev notranje statičnih količin AB podpornega zidu smo ločeno obravnavali vertikalni zid – steno in temelj (Slika 27). Geometrijski podatki za steno in temelj so prikazani na spodnji sliki.

Slika 27: Armiranobetonski podporni zid

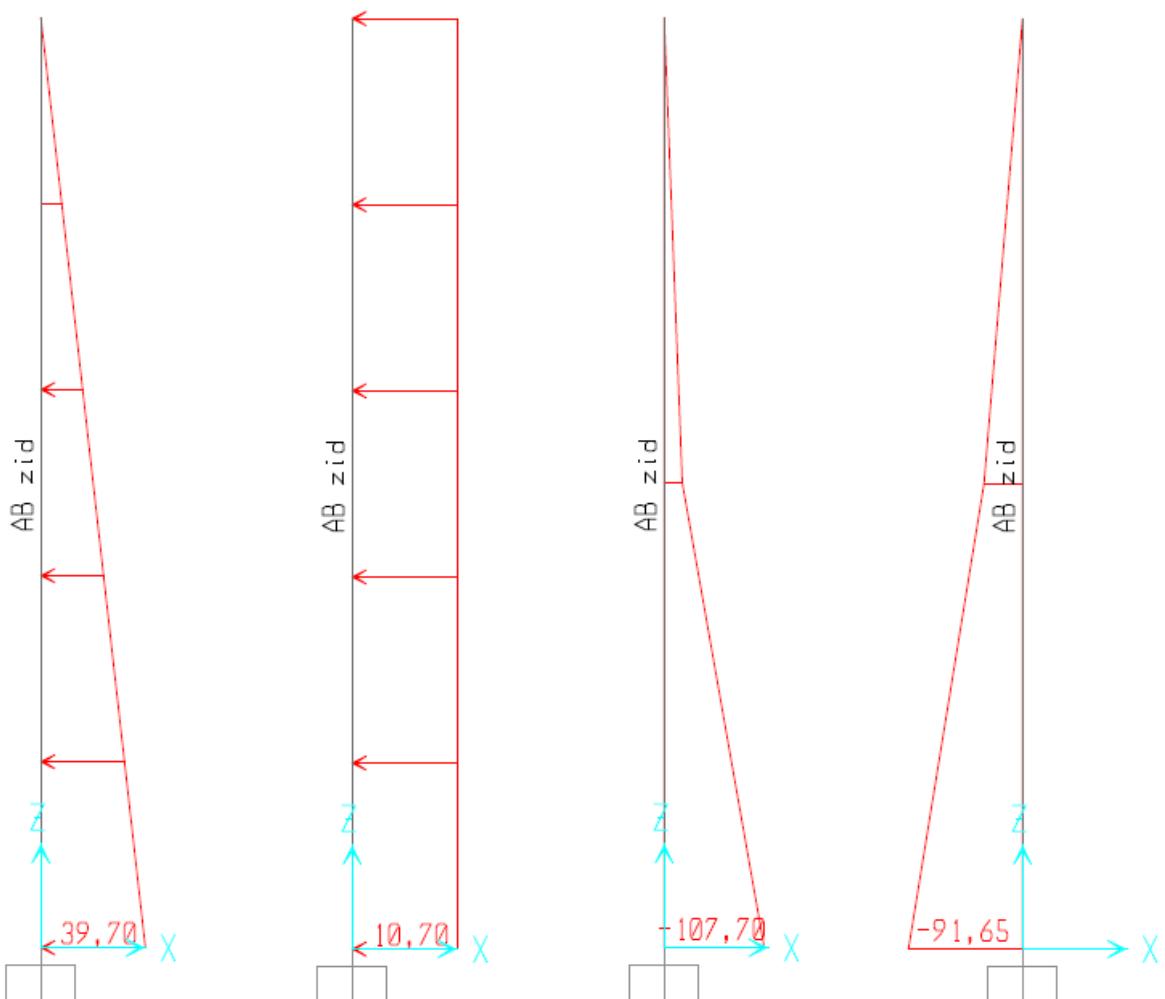
8.4.1 Zid – stena

8.4.1.1 Obremenitve in notranje statične količine

Na AB steno deluje horizontalni zemeljski pritiski v vrednosti povprečja mejnih aktivnih zemeljskih pritiskov velikosti $E_{aH;d} = 39,7 \text{ kN/m}$ in obtežba na zaledju velikosti $Q_{H;d} = 10,7 \text{ kN/m}$. Na vpetju med temeljem in steno smo izračunali maksimalne vrednosti notranjih statičnih količin, ki nam jih je dala kombinacija zemeljskih pritiskov in obtežbe na zaledju (Preglednica 17).

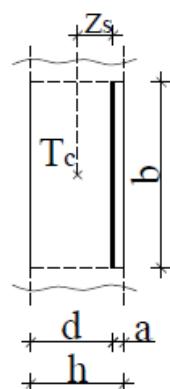
Preglednica 17: Notranje statične količine na vpetju stena/temelj

Moment	M_{Ed}	-107,7	kNm/m'
Prečna sila	V_{Ed}	-91,6	kN/m
Osnova sila	N_{Ed}	-34,3	kN/m

Slika 28: Obtežbi na AB podporni zid, moment M_{Ed} in prečna sila V_{Ed} (Sap 2000)

8.4.1.2 Dimenzioniranje zidu – stene

Slika 29: Geometrija prereza z oznakami

Preglednica 18: Dimenzijske razmerje prereza

<i>a</i>	5,7	cm
<i>d</i>	44,3	cm
<i>b</i>	100	cm
<i>z_s</i>	19,3	cm
<i>h</i>	50	cm

8.4.1.2.1 Račun upogibne armature

– statična višina:

$$d = h - c_{nom} - \frac{\phi_s}{2} = 50 \text{ cm} - 5 \text{ cm} - \frac{1,4 \text{ cm}}{2} = 44,3 \text{ cm}.$$

Dimenzioniranje potrebne armature smo izvedli po postopku brezdimenzijskih koeficientov.

– mejni upogibni moment k natezni armaturi:

$$M_{Eds} = M_{Ed} - N_{Ed} \cdot z_s = 10770 \text{ kNm} - (-34,3 \text{ kN} \cdot 19,3 \text{ cm}) = 12539 \text{ kNm/m},$$

$$k_d = \frac{M_{Eds}}{f_{cd} \cdot b \cdot d^2} = \frac{12539 \text{ kNm}}{1,67 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2} \cdot 100 \text{ cm} \cdot 44,3^2 \text{ cm}^2} = 0,038,$$

$$k_d = 0,038 \longrightarrow k_s = 1,041.$$

– potrebna armatura:

$$A_s = k_s \cdot \frac{M_{Eds}}{d \cdot f_{yd}} + \frac{N_{Ed}}{f_{yd}} = 1,041 \frac{12539 \text{ kNm}}{44,3 \text{ cm} \cdot 43,5 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}} - \frac{34,3 \text{ kN}}{43,5 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}} = 5,98 \text{ cm}^2/\text{m},$$

– minimalna potrebna armatura:

$$A_{s,min} = 0,26 \cdot \frac{f_{ctm}}{f_{yk}} bd = 0,26 \frac{2,6 \text{ MPa}}{500 \text{ MPa}} 100 \text{ cm} \cdot 44,3 \text{ cm} = 5,99 \text{ cm}^2/\text{m},$$

$$A_{s,min} = 0,0013bd = 0,0013 \cdot 100 \text{ cm} \cdot 44,3 \text{ cm} = 5,75 \text{ cm}^2/\text{m}.$$

– potrebna armatura: $A_{s,potr} = 5,99 \text{ cm}^2/\text{m}$.

Izbrana armatura: S 500	R 628	$A_{s,dej} = 6,28 \text{ cm}^2/\text{m}$
-------------------------	-------	--

Na zunanjo stran stene postavimo:

Izbrana armatura: S 500	Q 157	$A_{s,dej} = 1,57 \text{ cm}^2/\text{m}$
-------------------------	-------	--

8.4.1.2.2 Omejitev širine razpok

Preglednica 19: Podatki za račun širine razpok

M_{Ed}	7621	kNm	As	6,28	cm^2	R 628
b	100	cm	As'	1,57	cm^2	Q 157
d	44,3	cm	a	5,70	cm	

Račun širine razpok:

$$\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm} = \frac{\sigma_s - k_t \frac{f_{ct,eff}}{\rho_{p,eff}} (1 + \alpha_e \rho_{p,eff})}{E_s} \geq 0,6 \frac{\sigma_s}{E_s},$$

$$\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm} = \frac{28,6 \text{ kN/cm}^2 - 0,4 \frac{0,26}{0,00441} (1 + 6,45 \cdot 0,00441)}{20000 \text{ kN/cm}^2} \geq 0,6 \frac{28,6 \text{ kN/cm}^2}{20000 \text{ kN/cm}^2},$$

$$\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm} = 0,000858,$$

σ_s – napetost v natezni armaturi ob predpostavki, da je prerez razpokan. Za grobo oceno σ_s upoštevamo da je osna sila $N \cong 0$.

$$\sigma_s = \frac{3 \cdot M_{Ed}}{(A_s \cdot (3d - x) + A'_s \cdot (x - 3a') \cdot (\frac{x - a'}{d - x}))},$$

$$\sigma_s = \frac{3 \cdot 7621 \text{ kNm}}{\left(6,28 \text{ cm}^2 \cdot (3 \cdot 44,3 \text{ cm} - 5,6 \text{ cm}) + 1,57 \text{ cm}^2 \cdot (5,6 \text{ cm} - 3 \cdot 5,7 \text{ cm}) \cdot (\frac{5,6 \text{ cm} - 5,7 \text{ cm}}{44,3 \text{ cm} - 5,6 \text{ cm}})\right)},$$

$$\sigma_s = 28,6 \text{ kN/cm}^2$$

x – višina tlačne cone;

$$x = \left(\frac{(\alpha_e A'_s + \alpha_e A_s)^2}{b^2} + \frac{2 \cdot (\alpha_e A'_s a' + \alpha_e A_s d)}{b} \right)^{\frac{1}{2}} - \frac{\alpha_e A'_s + \alpha_e A_s}{b} = 5,60 \text{ cm},$$

$$x = \left(\frac{(6,45 \cdot 1,57 \text{ cm}^2 + 6,45 \cdot 6,28 \text{ cm}^2)^2}{100^2 \text{ cm}^2} + \frac{2 \cdot (6,45 \cdot 1,57 \text{ cm}^2 \cdot 5,7 + 6,45 \cdot 6,28 \text{ cm}^2 \cdot 44,3 \text{ cm})}{100 \text{ cm}^2} \right)^{\frac{1}{2}}$$

$$- \frac{6,45 \cdot 1,57 \text{ cm}^2 + 6,45 \cdot 6,28 \text{ cm}^2}{100 \text{ cm}} = 5,60 \text{ cm}$$

α_e – razmerje elastičnih modulov armature E_s in betona E_{cm} ;

$$\alpha_e = \frac{E_s}{E_{cm}} = \frac{20000 \text{ kN/cm}^2}{3100 \text{ kN/cm}^2} = 6,45,$$

$\rho_{p,eff}$ – učinkovita stopnja armiranja nateznega betona;

$$\rho_{p,eff} = \frac{(A_s + \xi_1^2 A'_p)}{A_{c,eff}} = \frac{6,28 \text{ cm}^2}{1425 \text{ cm}^2} = 0,00441 ,$$

$$A_{c,eff} = b \cdot h_{c,eff} = 100\text{cm} \cdot 14,3\text{cm} = 1425 \text{ cm}^2.$$

Največja medsebojna razdalja med razpokami:

$$s_{r,max} = 3,4c + 0,425k_1 k_2 \emptyset / \rho_{p,eff} ,$$

$$s_{r,max} = 3,4 \cdot 50 \text{ mm} + 0,425 \cdot 0,8 \cdot 0,5 \cdot 10 \text{ mm} / 0,00441 = 555,7 \text{ mm}.$$

Širina razpoke:

$$w_k = s_{r,max} (\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm}) < w_{max} ,$$

$$w_k = 555,7 \text{ mm} \cdot 0,000858 = 0,48 \text{ mm} < w_{max} = 0,3 \text{ mm} \rightarrow \text{potrebni so ukrepi!}$$

Širina razpoke w_k presega največjo dovoljeno širino razpoke w_{max} , zato so potrebni ukrepi. Razpoke omejimo, s tem da zagotovimo dodatno armaturo v natezni coni. Slednja mora bi razporejena vsaj med natezno armaturo in nevtralno osjo. Za zagotovitev pogoja smo med vzdolžne palice (armaturna mreža) postavili palice $\emptyset 8$ ($A_{s,dej} = 2,01 \text{ cm}^2$) in s tem povečali A_s na $8,29 \text{ cm}^2$. S tem ukrepom smo med vzdolžne palice mrežne R 628 povečali količino armature v natezni coni.

Ponoven izračun širine razpoke:

$$w_k = s_{r,max} (\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm}) = 405 \text{ mm} \cdot 0,00074 = 0,29 \text{ mm} < w_{max} = 0,3 \text{ mm} \rightarrow \text{pogoj je izpolnjen!}$$

8.4.1.2.3 Račun strižne armature

– prečna sila na vpetju: $V_{Ed} = 91,6 \text{ kN/m}$.

$$V_{Rd,c} = \left[C_{Rd,c} \cdot k \cdot (100 \cdot \rho_l \cdot f_{ck})^{\frac{1}{3}} + 0,15 \cdot \sigma_{cp} \right] \cdot b_w \cdot d ,$$

$$V_{Rd,c} = \left[0,12 \cdot 1,67 \cdot (100 \cdot 0,0014 \cdot 25)^{\frac{1}{3}} + 0,15 \cdot 0,0686 \right] \cdot 1000 \cdot 443 = 140 \text{ kN/m} ,$$

$$C_{Rd,c} = \frac{0,18}{\gamma_c} = 0,12 ,$$

$$k = 1 + \sqrt{\frac{200}{d}} = 1 + \sqrt{\frac{200}{443}} = 1,67 \leq 2,0 ,$$

$$\rho_l = \frac{A_{sl}}{b_w d} = \frac{6,28 \text{ cm}^2}{100 \text{ cm} \cdot 44,3 \text{ cm}} = 0,0014 \leq 0,02 ,$$

$$\sigma_{cp} = \frac{N_{Ed}}{A_c} = \frac{34300 \text{ N}}{443 \text{ mm} \cdot 1000 \text{ mm}} = 0,0686 < 0,2 f_{cd} ,$$

$$V_{Ed} = 91,6 \text{ kN/m} < V_{Rd,c} = 140 \text{ kN/m.}$$

Računska vrednost prečne sile V_{Ed} je manjša od strižne nosilnosti elementa brez strižne armature $V_{Rd,c}$, kar pomeni, da strižna armatura ni potrebna.

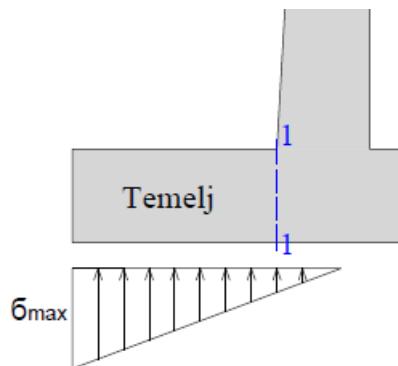
8.4.2 Pasovni temelj

8.4.2.1 Obremenitve in notranje statične količine

Na AB temelj deluje teža zasutja nad temeljem ter kontaktni tlaki temeljnih tal. Na podlagi ekscentričnosti smo ugotovili, da je lega rezultante izven jedra prereza (velika ekscentričnost). Za izračun notranjih sil smo upoštevali večjo izmed vrednosti izračuna pri mejnem stanju nosilnosti – MSN (PP2-I in PP2-II) in mejnem stanju uporabnosti – MSU, povečane z modelnim faktorjem $\gamma_m = \gamma_G = 1,35$. Pri kontroli mejnega stanja nosilnosti običajno upoštevamo mejne vrednosti zemeljskih pritiskov in v računu ne upoštevamo premikov, je možno, da dobimo v izračunu mejnega stanja uporabnosti z upoštevanjem karakterističnih vrednosti vplivov večje notranje sile v konstrukciji kot v izračunu mejnega stanja nosilnosti. V preglednici 20 so izračunane maksimalne vrednosti notranjih statičnih količin na prerezu 1-1 (Slika 30) po mejnem stanju uporabnosti:

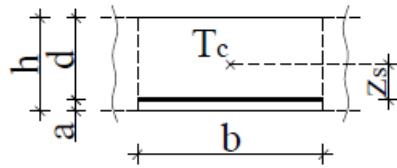
Preglednica 20: Notranje statične količine temelja v prerezu 1-1

Moment	M_{Ed}	-33,4	kNm/m'
Prečna sila	V_{Ed}	-81,0	kN/m

Slika 30: Prerez 1-1

8.4.2.2 Dimenzioniranje pasovnega temelja

Slika 31: Geometrija prereza z oznakami

Preglednica 21: Dimenzijske vrednosti

a	5,7	cm
d	44,3	cm
b	100	cm
z_s	19,3	cm
h	50	cm

8.4.2.2.1 Račun armature v prerezu 1-1

– statična višina:

$$d = h_1 - c_{nom} - \frac{\phi_s}{2} = 50 \text{ cm} - 5 \text{ cm} - \frac{1,4 \text{ cm}}{2} = 44,3 \text{ cm}.$$

Dimenzioniranje potrebne armature smo izvedli po postopku brezdimenzijskih koeficientov.

– mejni upogibni moment:

$$M_{Eds} = M_{Ed} - N_{Ed} \cdot z_s = 3335 \text{ kNm/m},$$

$$k_d = \frac{M_{Eds}}{f_{cd} \cdot b \cdot d^2} = \frac{3335 \text{ kNm}}{1,67 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2} \cdot 100 \text{ cm} \cdot 44,3^2 \text{ cm}^2} = 0,0102,$$

$$k_d = 0,0102 \rightarrow k_s = 1,033.$$

– potrebna armatura:

$$A_s = k_s \cdot \frac{M_{Eds}}{d \cdot f_{yd}} + \frac{N_{Ed}}{f_{yd}} = 1,033 \cdot \frac{3335 \text{ kNm}}{44,3 \text{ cm} \cdot 43,5 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}} = 1,789 \text{ cm}^2/\text{m},$$

– minimalna potrebna armatura:

$$A_{s,min} = 0,26 \cdot \frac{f_{ctm}}{f_{yk}} bd = 0,26 \cdot \frac{2,6 \text{ MPa}}{500 \text{ MPa}} 100 \text{ cm} \cdot 44,3 \text{ cm} = 5,99 \text{ cm}^2/\text{m},$$

$$A_{s,min} = 0,0013 bd = 0,0013 \cdot 110 \text{ cm} \cdot 44,5 \text{ cm} = 5,76 \text{ cm}^2/\text{m},$$

– potrebna armatura: $A_{s,\text{potr}} = 5,99 \text{ cm}^2/\text{m}$.

Izbrana armatura:	S 500	$\varnothing 10/12,5 \text{ cm}$	$A_{s,\text{dej}} = 6,28 \text{ cm}^2/\text{m}$
-------------------	-------	----------------------------------	---

Razdelilna armatura:	S 500	$\varnothing 8/25 \text{ cm}$ (preklop 25 cm)	$A_{s,\text{dej}(20\%)} = 1,51 \text{ cm}^2/\text{m}$
----------------------	-------	---	---

Kot priključno armaturo za mrežo pustimo iz temelja U stremena (glej potrebno armaturo stene, str. 50):

Izbrana armatura:	S 500	$\varnothing 10/12,5 \text{ cm}$	$A_{s,\text{dej}} = 6,28 \text{ cm}^2/\text{m}$
-------------------	-------	----------------------------------	---

8.4.2.2.2 Račun strižne armature

– prečna sila na prerezu 1-1: $V_{Ed} = 81,0 \text{ kN/m}$.

$$\begin{aligned}
 V_{Rd,c} &= \left[C_{Rd,c} \cdot k \cdot (100 \cdot \rho_l \cdot f_{ck})^{\frac{1}{3}} + 0,15 \cdot \sigma_{cp} \right] \cdot b_w \cdot d, \\
 V_{Rd,c} &= \left[0,12 \cdot 1,67 \cdot (100 \cdot 0,0014 \cdot 25)^{\frac{1}{3}} + 0,15 \cdot 0 \right] \cdot 1000 \cdot 443 = 136 \text{ kN/m}, \\
 C_{Rd,c} &= \frac{0,18}{\gamma_c} = 0,12, \\
 k &= 1 + \sqrt{\frac{200}{d}} = 1 + \sqrt{\frac{200}{443}} = 1,67 \leq 2,0, \\
 p_l &= \frac{A_{sl}}{b_w d} = \frac{6,28 \text{ cm}^2}{100 \text{ cm} \cdot 44,3 \text{ cm}} = 0,0014 \leq 0,02,
 \end{aligned}$$

$$V_{Ed} = 81,0 \text{ kN/m} < V_{Rd,c} = 136 \text{ kN/m}.$$

Računska vrednost prečne sile V_{Ed} je manjša od strižne nosilnosti elementa brez strižne armature $V_{Rd,c}$. V splošnem je potrebna minimalna stremenska armatura, vendar glede na možnost obravnavanja temelja (v prečni smeri) kot ploskovno konstrukcijo in pogoja $V_{Ed} \ll V_{Rd,c}$, v temelj ne vgradimo stremenske armature.

Prikaz in izpis armature v armiranobetonskem podpornem zidu sta prikazana v prilogi H.

9 ZAKLJUČEK

V diplomskem delu smo se soočili z geotehničnim projektiranjem in dimenzioniranjem armiranobetonskega podpornega in opornega zidu. Cilj diplomskega dela je bil predvsem določiti geološko-geomehanske karakteristike flišne hribine, poiskati ustrezne dimenzijske temelja in določiti potrebno količino armature za armiranobetonska zidova.

Geomehanske karakteristike flišne kamnine smo določili na podlagi GSI klasifikacije in laboratorijskih raziskav. Glede na relativno majhen obseg raziskav in majhno količino relevantnih podatkov smo v izračunu upoštevali karakteristike laporovca. S tem smo projektirali na slabše geomehanske karakteristike od dejanskih. Ocenjene mehanske karakteristike laporovca so: $\varphi = 27^\circ$ in $c = 9 \text{ kN/m}^2$.

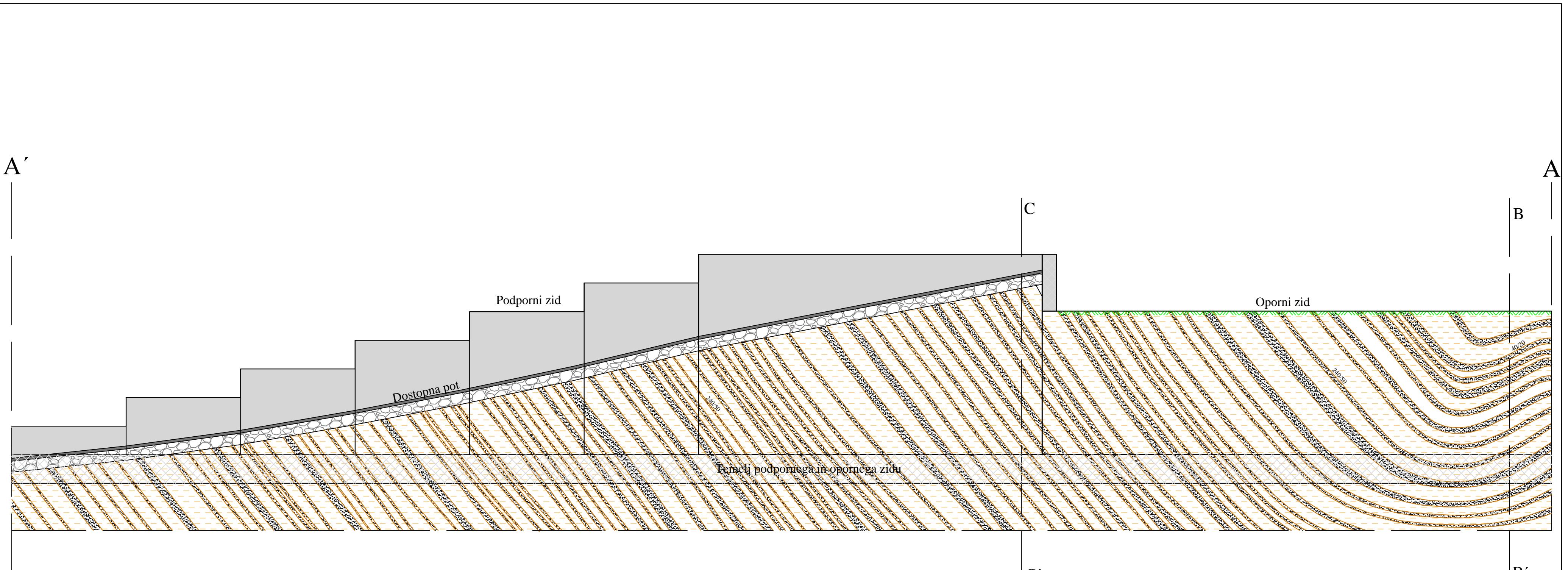
Geotehnično analizo smo izvedli skladno s standardom SIST EN 1997-1 po projektnem pristopu PP2 in PP2*. Za težnostni podporni konstrukciji smo izvedli preverjanje MSN za statično ravnoesje, stabilnost na zdrs, nosilnost temeljnih tal in globalno stabilnost. Preverili smo pomike zidu po MSU ter določili notranje statične količine, ki se pojavljajo ob vpetju zidu v temelj. Glede na pogoje, ki jih navaja standard za MSN in MSU, smo poiskali ustrezne dimenzijske temelja. Pri samih izračunih smo se soočili s problemom aktivacije zemeljskih pritiskov, saj zaradi vpetja temelja v flišno podlago ni prišlo do premika konstrukcije. Za oporni zid smo določili ustrezne dimenzijske temelja, in sicer: višina 0,5 m, širina 1,3 m, za temelj podpornega zidu, pa višino 0,5 m in širino 1,8 m.

Armiranobetonska zidova smo dimenzionirali skladno z zahtevami standarda SIST EN 1992-1-1 za betonske konstrukcije. Na podlagi izbranih dimenzijskih in obremenitev smo izračunali notranje statične količine na najbolj kritičnih prerezih. Pri temelju smo upoštevali večjo izmed vrednosti notranjih statičnih količin izračunano po MSN (PP2-I in PP2-II) in MSU. Pri kontroli mejnega stanja nosilnosti običajno upoštevamo mejne vrednosti zemeljskih pritiskov in v računu ne upoštevamo premikov. Zaradi tega je možno, da dobimo v izračunu MSU z upoštevanjem karakterističnih vrednosti vplivov večje notranje sile v konstrukciji kot v izračunu MSN. Za prevzem zemeljskih pritiskov potrebujemo v opornem zidu armaturno mrežo R 424 v podpornem pa R 628. V obeh primerih postavimo na zunanjemu (nagnjeno) stran še konstrukcijsko armaturno mrežo Q 157. Temelj izvedemo kot armaturni koš z glavno armaturo $\varnothing 10/12,5 \text{ cm}$ in razdelilno armaturo $\varnothing 8/25 \text{ cm}$. Kot priključno armaturo postimo iz temelja U stremena $\varnothing 12/25 \text{ cm}$ za oporni zid in $\varnothing 10/12,5 \text{ cm}$ za podporni zid. Pri kontroli oziroma računu širine razpok smo ugotovili, da širina razpoke pri podpornem zidu presega dovoljeno širino razpoke. Razpoke smo omejili z dodano armaturo v natezni coni (dodatne armaturne palice $\varnothing 8$ med vzdolžnimi palicami mrežne armature).

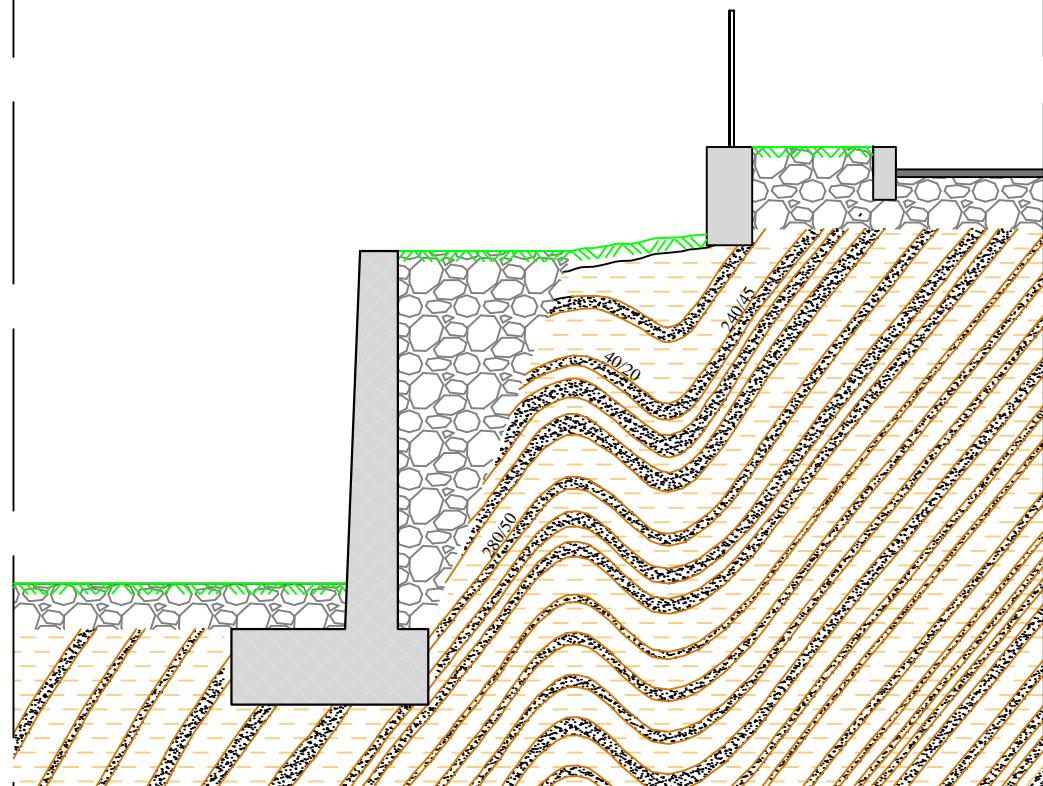
VIRI

- ASTM D5731 – 02:2002 – Standard test method for determination of the point load strength index rock.
- Beg, D. (Ur.), Pogačnik, A. (ur.) 2009. Priročnik za projektiranje gradbenih konstrukcij po Evrokod standardih. Ljubljana, Inženirska zbornica Slovenije: 1077 str.
- Marinos, P., Fortsakis, P., Prountzopoulos, G. 2011. Estimation of geotechnical properties and classification of geotechnical behaviour in tunnelling for flysch rock masses. Athens, Proceedings of the 15th European Conference on Soil Mechanics and Geotechnical Engineering – Geotechnics of Hard Soils – Weak Rocks: 435–440.
- Marinos, P., Hoek, E. 2001. Estimating the geotechnical properties of heterogeneous rock masses such as Flysch. Bulletin of Engineering Geology and the Environment 60: 85–92.
- Ocepek, D. 2007. Pomen inženirske geologije pri načrtovanju in gradnji zahtevnih objektov v urbanih okoljih. Geologija 50,2: 361–392.
- Placer, L. 2005. Strukturne posebnosti severne Istre. Geologija 48,2: 245–251.
- Placer, L. 2008. Principles of the tectonic subdivision of Slovenia. Geologija 51,2: 205–217.
- Pleničar, M., Poljšak, A., Šikić, D. 1973. Osnovna geološka karta SFRJ 1 : 100.000. Tolmač lista Trst : L 33-88. Beograd, Zvezni geološki zavod: 109 str.
- Pleničar, M., Poljšak, A., Šikić, D. 1973. Osnovna geološka karta SFRJ 1 : 100.000. List Trst : L 33-88 [Kartografsko gradivo]. Beograd, Zvezni geološki zavod.
- Ribičič, M. 2002. Inženirska geologija II. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta: 121 str.
- SIST-TS CEN ISO/TS 17892-1:2004 – Geotehnično preiskovanje in preskušanje – Laboratorijsko preskušanje zemljin – 1. Del: Ugotavljanje vlažnosti (ISO/TS 17892-1:2004).
- SIST EN 1992-1-1: 2005 – Evrokod 2: Projektiranje betonskih konstrukcij – 1-1. del: Splošna pravila in pravila za stavbe. Ljubljana, Slovenski inštitut za standardizacijo.

- SIST EN 1997-1: 2005 – Evrokod 7: Geotehnično projektiranje – 1. Del: Splošna previla, Ljubljana, Slovenski inštitut za standardizacijo.
- Zorn, M. 2008. Erozijski procesi v slovenski Istri. Ljubljana, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU: 423 str.

Univerza v Ljubljani	DIPLOMSKA NALOGA:
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	Geotehnično dimenzioniranje armiranobetonskega opornega in podpornega zidu.
NACRT:	Vzdolžni geološki profil.
MENTOR:	izr. prof. dr. Janko Logar
SOMENTOR:	izr. prof. dr. Jože Lopatič
IZDELAL:	Kristjan Rojc
MERILO:	M = 1 : 50
Datum:	29. 8. 2012
Št. lista:	PRILOGA A

B**B'****Legenda:**

	peščenjak		zasutje
	laporovec		AB zid

DIPLOMSKA NALOGA:

Geotehnično dimenzioniranje armiranobetonskega opornega in podpornega zidu.

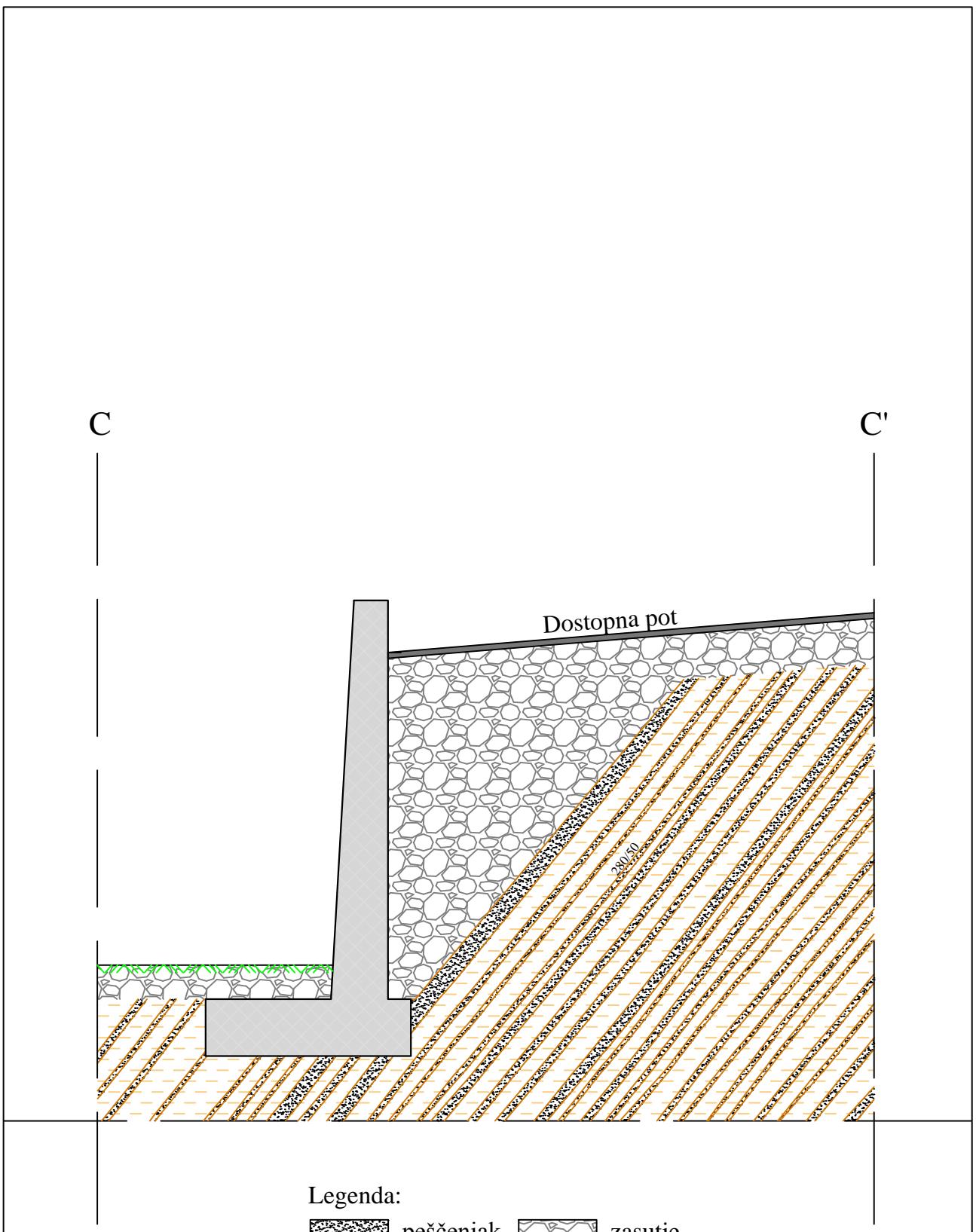
NAČRT: Prečni geološki profil armiranobetonskega opornega zidu.

MENTOR: izr. prof. dr. Janko Logar

SOMENTOR: izr. prof. dr. Jože Lopatič

IZDELAL: Kristjan Rojc **Datum:** 29. 8. 2012

MERILO: M = 1 : 50 **Št. lista:** PRILOGA B

Legenda:

	peščenjak		zasutje
	laporovec		AB zid

Univerza v Ljubljani Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo 	DIPLOMSKA NALOGA:	
	Geotehnično dimenzioniranje armiranobetonskega opornega in podpornega zidu.	
	NAČRT:	Prečni geološki profil armiranobetonskega podpornega zidu.
	MENTOR:	izr. prof. dr. Janko Logar
	SOMENTOR:	izr. prof. dr. Jože Lopatič
	IZDELAL:	Kristjan Rojc
	MERILO:	M = 1 : 50
	Datum:	29. 8. 2012
	Št. lista:	PRILOGA C

PRILOGA D

Indeks točkovne trdnosti

Vzorec: Laporovec		Lokacija: Plavje (Kp)			Datum: 14.3.2012			
vzorec	vrsta testa	I [mm]	d [mm]	w [mm]	P [kN]	I _s [MPa]	F	I _{s(50)} [MPa]
1	I	25	33	50	0,13	59	0,96	57
2	I	30	33	48	0,51	256	0,95	243
3	I	30	37	55	0,43	166	1,01	167
4	I	30	40	58	0,56	191	1,04	198
5	I	50	41	93	0,49	101	1,16	118
6	I	35	44	70	0,61	156	1,11	172
7	I	30	40	55	0,77	273	1,03	280
8	I	40	92	65	0,37	48	1,28	62
9	I	45	61	90	0,59	84	1,26	106
10	I	35	31	65	0,61	238	1,01	239
11	I	50	58	95	0,68	97	1,26	122
12	I	50	49	85	0,63	118	1,18	140
13	I	40	59	80	0,43	72	1,22	87
14	B	40	47	80	0,20	41	1,16	47
15	B	25	48	50	0,23	74	1,05	77
16	B	28	33	55	0,10	41	0,98	40
17	B	45	41	90	0,5	106	1,15	123
18	B	30	45	55	0,62	195	1,05	206
19	B	35	38	70	0,45	133	1,07	142
20	B	25	48	50	0,64	208	1,05	217
Enoosna tlačna trdnost laporovec					qu	3	MPa	

Vzorec: Peščenjak (1,2)		Lokacija: Plavje (Kp)			Datum: 14.3.2012			
vzorec	vrsta testa	I [mm]	d [mm]	w [mm]	P [kN]	I _s [MPa]	F	I _{s(50)} [MPa]
1	I	30	47	60	20,0	5,56	1,085	6027,8
2	I	30	41	50	19,4	7,43	1,010	7505,0
3	I	40	42	80	17,2	4,03	1,128	4547,6

1	I	30	48	55	12,1	5,77	0,79	5552
2	I	45	36	90	10,7	2,59	0,95	2903
3	I	40	54	80	9,1	1,65	0,90	1965
4	I	54	30	60	8,7	3,80	1,04	3723
5	I	30	56	58	7,2	1,76	0,79	1963
6	I	50	51	95	2,8	0,45	1,00	556
7	I	45	76	78	2,1	0,28	0,95	359
8	I	40	52	80	4,1	0,76	0,90	905

Enoosna tlačna trdnost peščenjaka **qu** **58** **MPa**

Opomba: Pri izračunu upoštevamo 10 % peščenjaka (1) in 90 % peščenjaka z organskimi snovmi (2).

Izračun armiranobetonskega opornega zidu

1 PODATKI

1.1 Parametri zemljine

Temeljna tla		
efektivna kohezija	c'_k	9 kPa
efektivni strižni kot	φ'_k	27 °
prostorninska teža	γ	25 kN/m ³
modul reakcije tal	K	200000 kN/m ³

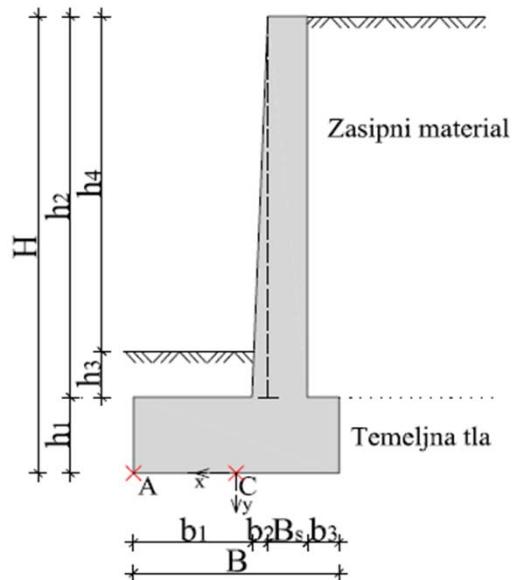
Zasipni material		
	c'_k	0 kPa
	φ'_k	38 °
	γ	21 kN/m ³

1.2 Ostali podatki

prostorninska teža betona	γ_B	24,5 kN/m ³
spremenljiva obtežba na zaledju	q_k	0 kPa

1.3 Geometrijski podatki AB opornega zidu

h_1	0,5 m
h_2	2,5 m
H	3 m
h_3	0,3 m
h_4	2,2 m
b_1	0,75 m
b_2	0,1 m
B_S	0,25 m
b_3	0,2 m
B	1,3 m
L	8,7 m
β	0 °

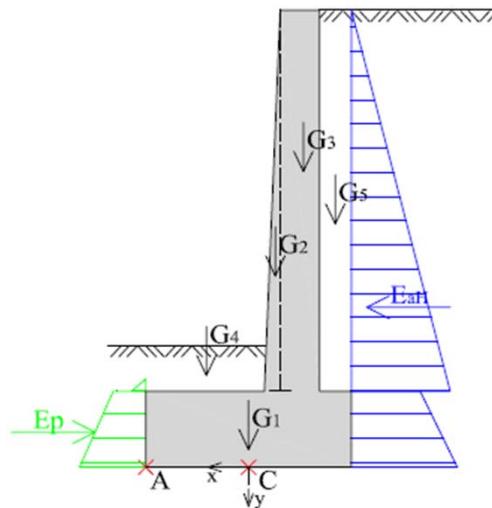

1.4 Karakteristične vertikalne sile in ročice (teža zidu, zmljine, obtežba)

Oznaka	Sile
$G_{1;k}$	15,9 kN/m
$G_{2;k}$	3,06 kN/m
$G_{3;k}$	15,3 kN/m
$G_{4;k}$	4,73 kN/m
$G_{5;k}$	10,5 kN/m
G_{zid}	34,3 kN/m

Oznaka	Sile
$E_{aH,k}$	21,1 kN/m
$E_{pH,k}$	-15,3 kN/m

Ročice		
Oznaka	točka A	točka C
r_{G1}	0,65	0 m
r_{G2}	0,82	-0,17 m
r_{G3}	0,98	-0,33 m
r_{G4}	0,38	0,28 m
r_{G5}	1,20	-0,55 m
r_{Gzid}	0,81	-0,16 m
r_{EaH}	1,05	1,05 m
r_{Ep}	0,23	0,23 m

2 ZEMELJSKI PRITISKI PO RANKINU (ravno zaledje)

2.1 Aktivni zemeljski pritiski

z [m]	σ_v [kPa]	u [kPa]	σ_v' [kPa]	K_a	p_a [kPa]	E_a [kN/m]	r_{EaH} [m]
0	0	0	0	0,24	0,0		
2,5	52,5	0	52,5	0,24	12,5	15,61	1,33
2,5	52,5	0	52,5	0,38	8,7		
3	65	0	65	0,38	13,4	5,52	0,23
					$\Sigma E_{aH;k}$	21,1 kN/m	
					r_{EaH}	1,05 m	

2.2 Pasivni zemeljski pritiski

h_{ef} [m]	σ_v [kPa]	u [kPa]	σ_v' [kPa]	K_p	p_p [kPa]	E_p [kN/m]	r_{Ep} [m]
0	0	0	0	4,20	0,0		
0,08	1,68	0	1,68	4,20	7,1	0,28	0,53
0,08	1,68	0	1,68	2,66	33,8		
0,5	14,2	0	14,2	2,66	67,1	25,2	0,22

Opomba: višino pasivnega odpora zmanjšamo za 10 %

Redukcija pasivnih pritiskov, ker ne pride do dovolj velikih premikov.

ΣE_p	25,5 kN/m	
$\Sigma E_{p;k,MSN}$	15,3 kN/m	MSN 60%
$\Sigma E_{p;k,MSU}$	12,8 kN/m	MSU 50%
r_{Ep} [m]	0,23 m	

3 MEJNO STANJE NOSILNOSTI - MSN

3.1 Vrednosti delnih faktorjev za projektni prisot 2 (PP2-I in PP2-II)

Parameter	Opis	Ugoden vpliv teže (PP2-I)	Neugoden vpliv teže (PP2-II)
γ_G - neugoden vpliv	obtežni faktor	1,35	1,35
γ_G - ugoden vpliv	obtežni faktor	1,0	1,0
γ_Q - neugoden vpliv	obtežni faktor	1,5	1,5
γ_Q - ugoden vpliv	materialni faktor	0,0	0,0
γ_φ	materialni faktor	1,0	1,0
γ_c	materialni faktor	1,0	1,0
$\gamma_{R;v}$	nosilnost tal	1,4	1,4
$\gamma_{R;h}$	odpornost tal - zdrs	1,1	1,1

3.2 Projektne vrednosti obtežb in pritiskov po PP2-I in PP2-II

Obtežba (kN/m)	Karakteristična vrednost	Delni faktor		Projektne vrednosti	
		ugodno	neugodno	PP2-I	PP2-II
lastna teža zidu	$G_{zid;k}$	34,3	1,0	34,3	46,3
teža zasipa nad peto	$G_{4;k}$	4,73	1,0	4,73	6,38
zasipa za zidom	$G_{5;k}$	10,5	1,0	10,5	14,2
aktivni zemljski pritiski	$E_{aH,k}$	21,1	1,35	28,5	
pasivni zemljski pritiski	$E_{pH,k}$	15,3	1,0	15,3	

3.3 Kontrola prevrnitve - EQU

Obremenitev	$M_{dst;d}$	Delni faktor	
		γ_{dst}	1,1
Obremenitev	$M_{dst;d}$	24,3	kNm/m'
Odpor	$M_{stb;d}$	41,1	kNm/m'
Pogoj			
$M_{dst;d} \leq M_{stb;d}$			
$E_d \leq R_d$			
24,3 \leq 41,1			

3.4 Odpornost proti zdrsu - PP2

Obremenitev		PP2-I		PP2-II		Delni faktor	
		$E_{a;d}$	38,5	38,5	kN/m		
Odpor	T_d	33,6	41,6	kN/m		$\gamma_{R;h}$	1,1
	$E_{p;d}$	10,9	10,9	kN/m		$\gamma_{R;e}$	1,4
PP2-I		$E_{a;d}$	\leq	$T_d + E_{p;d}$	PP2-II		
		38,5	\leq	44,5			
					$E_{a;d}$	\leq	
					38,5	\leq	
					52,5		

3.5 Nosilnost temeljnih tal (drenirani pogoji)

Opis	Oznaka	Projektni pristop		
		PP2-I (ugodno)	PP2-II (neugodno)	PP2*
moment na točko C	$M_{d;k}^C$	16,41	12,92	8,67 kNm/m'
navpična obtežba	$V_{d;k}$	49,5	66,9	49,5 kN/m
horizontalna obtežba	$H_{d;k}$	13,2	13,2	5,8 kN/m
ekscentričnost	$e_{d;k}$	0,33	0,19	0,18 m
efek. širina temelja	B'	0,64	0,91	0,95 m
dolžina temelja	L	8,7	8,7	8,7 m
ploščina temelja	A'	5,55	7,95	8,26 m ²
efek. nap. na temelj	q'	14,2	14,2	14,2 kPa
nagnjenost temelja	α	0,0	0,0	0,0 °
faktorji nosilnosti tal	N_q	13,2	13,2	13,2
	N_c	23,9	23,9	23,9
	N_γ	12,4	12,4	12,4
faktor nagiba temeljne ploskve	b_q	1	1	1
	b_γ	1	1	1
	b_c	1	1	1
faktor oblike temeljev	s_q	1,03	1,05	1,05
	s_c	1,04	1,05	1,05
	s_γ	0,98	0,97	0,97
faktorji naklona obtežbe	i_c	0,82	0,87	0,94
	i_q	0,83	0,88	0,94
	i_γ	0,76	0,83	0,92
količnik	m	1,93	1,90	1,90
nosilnost temeljnih tal	$p_f = R/A'$	418	484	530 kPa
	R_d	190	316	359 kN/m
proj.navpična obtežba	V_d	50	67	50 kN/m
kontrola	$R_d \geq V_d$	OK	OK	OK

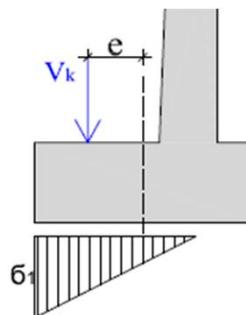
4 MEJNO STANJE UPORABNOSTI - MSU

4.1 Povprečje mejnih aktivnih in mirnih zemeljskih pritiskov

z [m]	K_a	K_0	$K_{a,h,k}$	p_a [kPa]	E_a [kN/m]	e_a [m]
0	0,24	0,38	0,31	0,0	20,4	1,33
2,5	0,24	0,38	0,31	16,3		
2,5	0,38	0,55	0,46	12,0	7,4	0,23
3	0,38	0,55	0,46	17,7		
					ΣE_{ah}	27,8 kN/m
					e_a	1,04 m

4.2 Kontaktni tlaki

Opis	Oznaka	Vrednost
karak. moment na točko C	M_k^C	16,1 kNm/m'
vertikalna karakteristična sila	V_k	49,5 kN/m
ekscentričnost	e_k	0,33 m
jedro prereza	J	0,22 m
VELIKA ekscentričnost		$e > J$
širina tlačne cone	B^*	0,97 m
maksimalna robna napetost	σ_1	101,7 kPa

4.3 Maksimalen posedek temelja

Opis	Oznaka	Vrednost
posedek	ρ_{\max}	0,00051 m
		0,051 cm

4.4 Zasuk

Opis	Oznaka	Vrednost
zasuk	ϑ	0,0005
		0,05 %

4.5 Horizontalni premik vrha zidu

Opis	Oznaka	Vrednost
horizontalni premik	$u_{h,\max}$	0,0016 m
		0,16 cm

5 DIMENZIONIRANJE AB OPORNEGA ZIDU

5.1 Material

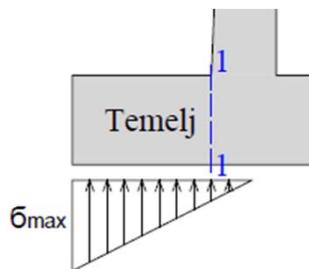
Beton C25/30	
f_{ck}	25 MPa
f_{cd}	1,67 kN/cm ²
f_{ctm}	2,6 MPa

Jeklo S500	
f_{yd}	43,5 kN/cm ²
f_{yk}	500 MPa

5.2 Pasovni temelj

5.2.1 Obremenitve in statične količne pasovnega temelja

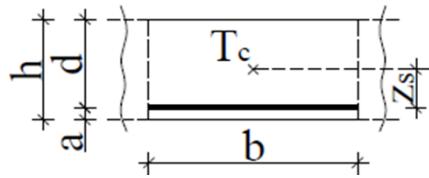
Opis	Oznaka	MSN		MSU
		PP2-I (ugodno)	PP2-II (neugodno)	
moment na točko C	M_d^C	16,41	12,92	21,75 kNm/m'
navpična obtežba	V_d	49,5	66,9	66,9 kN/m
ekscentričnost	e	0,33	0,19	0,33 m
jedro prerezza	J	0,22	0,22	0,22 m
velika ekscentričnost		$e > I$		
vrednost zemljine	$q_{z4,d}$	6,3	8,5	8,5 kPa
vrednost zemljine	$q_{z5,d}$	52,5	70,9	70,9 kPa
vrednost temelja	$q_{B,d}$	12,3	16,5	16,5 kPa
širina tlačne cone	B^*	1,0	1,4	1,0 m
max robna napetost	σ_{\max}	103,6	97,6	137,3 kPa
prerez 1-1	σ_{1-1}	22,3	44,2	31,6 kPa
<hr/>				
obtežba na temelj levi rob	$q_{\text{neto}, \sigma_{\max}}$	91,3	81,0	120,8 kPa
obtežba na temelj prerez 1-1	$q_{\text{neto}, 1-1}$	10,1	27,6	15,0 kPa
<hr/> Prerez 1-1: stik temelja in zidu				
prečna sila -trapez	V_{Ed}^{1-1}	38,0	40,8	50,9 kN/m
težišče trapeza	y_T	0,27	0,31	0,28 m
moment	M_{Ed}^{1-1}	10,5	12,8	14,1 kNm/m'

5.2.2 Dimenzioniranje pasovnega temelja

5.2.2.1 Račun armature v prerezu 1-1

a	5,7	cm
d	44,3	cm
b	100	cm
z_s	19,3	cm
h	50	cm

Dimenzioniranje potrebne armature po postopku brezdimenzijskih koeficientov

$M_{u,d}$	1414	kNm/m'
-----------	------	--------

k_d	0,004323	\longrightarrow	k_s	1,033
-------	----------	-------------------	-------	-------

potrebna armatura	A_s	0,758	cm^2/m
-------------------	-------	-------	------------------------

minimalna potrebna armatura za cel prerez temelja	$A_{s,\min}$	5,99	cm^2/m
	$A_{s,\min}$	5,76	cm^2/m
maksimalna armatura	$A_{s,\max}$	200	cm^2/m

potrebna armatura	$A_{s,potrebna}$	5,99	cm^2/m
-------------------	------------------	------	------------------------

prečna armatura	$A_{s,dej}$	6,28	cm^2/m	\longrightarrow	$\varnothing 10/12,5 \text{ cm}$
-----------------	-------------	------	------------------------	-------------------	----------------------------------

vzdolžna armatura (20 % prečne)	A_s	1,26	cm^2/m
	$A_{s,dej}$	1,51	cm^2/m

\longrightarrow $\varnothing 8/25 \text{ cm}$

U stremena	$A_{s,dej}$	4,02	cm^2/m	\longrightarrow	$\varnothing 12/25 \text{ cm}$
------------	-------------	------	------------------------	-------------------	--------------------------------

5.2.2.2 Račun strižne armature

$V_{RD,C}$	136	kN
$C_{Rd,C}$	0,12	
k	1,67	< 2,0
ρ_1	0,0014	< 0,02
δ	0	N/mm ²

$V_{RD,C}$	>	V_{Ed}
136	>	50,9

Strižna armatura ni potrebna.

5.3 AB Zid

5.3.1 Obremenitve in statične količne AB zidu

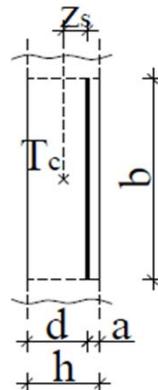
Obremenitev:	zemeljski pritisk	$E_{aH;d}$	27,6	kN/m
--------------	-------------------	------------	------	------

moment	M_{Ed}	28,7	kNm/m'
prečna sila	V_{Ed}	34,5	kN/m
osna sila	N_{Ed}	18,4	kN/m

5.3.2 Dimenzioniranje AB zidu

5.3.2.1 Račun upogibne armature

a	5,70	cm
d	29,3	cm
b	100	cm
z_s	11,8	cm
h	35	cm

Dimenzioniranje potrebne armature po postopku brezdimenzijskih koeficientov

M_{eds}	3088	kNm/m
-----------	------	-------

$$k_d \quad 0,021581 \quad \longrightarrow \quad k_s \quad 1,033$$

potrebna armatura	A_s	2,081	cm ²
minimalna potrebna armatura	$A_{s,min}$	3,96	cm ²
	$A_{s,min}$	3,81	cm ²
maksimalna armatura	$A_{s,max}$	140	cm ²

potrebna armatura	$A_{s,potrebna}$	3,96	cm ²
-------------------	------------------	------	-----------------

Izberem armaturo	$A_{s,dej}$	4,02	cm ²	\longrightarrow	R 402
------------------	-------------	------	-----------------	-------------------	-------

mreža	R 402
U streme	Ø12/25 cm
mreža	Q 157

5.3.2.2 Račun strižne armature

$V_{RD,C}$	99	kN
$C_{Rd,C}$	0,12	
k	1,83	< 2,0
ρ_1	0,0014	< 0,02
δ_{CP}	0,0525	N/mm ²

$V_{RD,C}$	>	V_{Ed}
99	>	34,5

Strižna armatura ni potrebna.

6 MEJNO STANJE UPORABNOSTI - MSU

6.1 Omejitev širine razpok

Podatki za steno

<i>a</i>	5,70	cm
<i>d</i>	29,3	cm
<i>b</i>	100	cm
<i>h</i>	35	cm
<i>M</i> _{Ed}	2127	kNm
<i>A</i> _s	4,02	cm ²
<i>A</i> _{s'}	1,57	cm ²
<i>α_e</i>	6,45	

Višina tlačne cone

x	3,70	cm
---	------	----

Napetost v natezni armaturi

σ_s	18,8	kN/cm ²
------------	------	--------------------

Tlačna napetost betona

σ_c	0,4	kN/cm ²
------------	-----	--------------------

Širina razpoke

ω_k	0,29	mm
------------	------	----

Beton: C25/30

Armatura : S500

f_{cd}	1,67	kN/cm ²
f_{ctm}	0,260	kN/cm ²
f_{yd}	43,5	kN/cm ²
E_{cm}	3100	kN/cm ²
E_s	20000	kN/cm ²
$h_{c,eff}$	10,4	cm
$A_{c,eff}$	1043	cm ²
$\rho_{p,eff}$	0,00385	
k_t	0,4	
$f_{ct,eff}$	0,26	

$$(\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm}) = -4,45E-04 > 0,00056$$

c	50,0	mm
k_1	0,8	
k_2	0,5	
\varnothing	8	mm

S _{r,max}	523,0	mm
--------------------	-------	----

$$w_k = 0,29 \text{ mm} < w_{max} = 0,3 \text{ mm}$$

PRILOGA F

Izračun armiranobetonskega podpornega zidu

1 PODATKI

1.1 Parametri zemljine

Temeljna tla		
efektivna kohezija	c'_k	9 kPa
efektivni strižni kot	φ'_k	27 °
prostorninska teža	γ	25 kN/m ³
modul reakcije tal	K	200000 kN/m ³

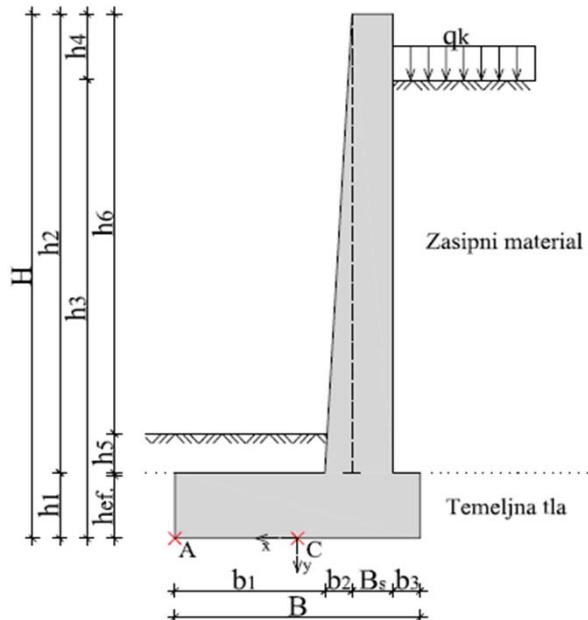
Zasipni material		
c'_k	0 kPa	
φ'_k	38 °	
γ	21 kN/m ³	

1.2 Ostali podatki

prostorninska teža betona	γ_B	24,5 kN/m ³
spremenljiva obtežba na zaledju	q_k	10 kPa

1.3 Geometrijski podatki AB podpornega zidu

h_1	0,5 m
h_2	3,5 m
H	4 m
h_{ef}	0,48 m
h_3	3,5 m
h_4	0,5 m
h_5	0,3 m
h_6	3,2 m
b_1	1,1 m
b_2	0,2 m
B_S	0,3 m
b_3	0,2 m
B	1,8 m
L	6 m

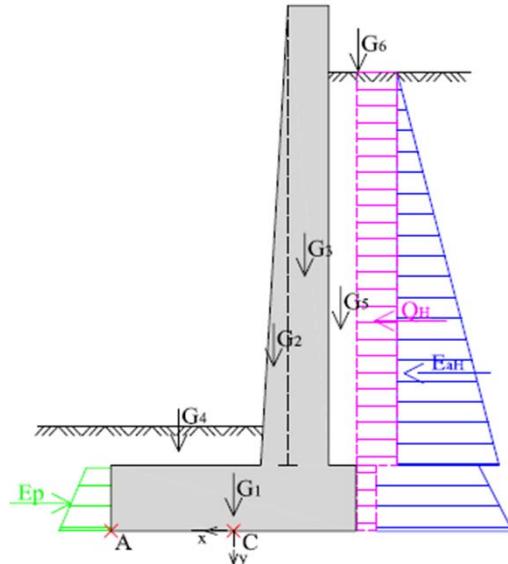

1.4 Karakteristične sile in ročice sil

Oznaka	Sile
$G_{1;k}$	22,1 kN/m
$G_{2;k}$	8,6 kN/m
$G_{3;k}$	25,7 kN/m
$G_{4;k}$	6,93 kN/m
$G_{5;k}$	12,6 kN/m
$G_{6;k}$	2,00 kN/m
G_{zid}	56,4 kN/m

Oznaka	Sile
$E_{aH,k}$	30,0 kN/m
$E_{pH,k}$	-13,06 kN/m
$Q_{H;k}$	9,0 kN/m

Ročice		
Oznaka	točka A	točka C
r_{G1}	0,9	0 m
r_{G2}	1,2	-0,33 m
r_{G3}	1,45	-0,55 m
r_{G4}	0,55	0,35 m
r_{G5}	1,7	-0,8 m
r_{G6}	1,7	-0,8 m
r_{Gzid}	1,20	-0,30 m
r_{EaH}	1,2	1,2 m
r_{Ep}	0,21	0,21 m
r_{Qh}	1,6	1,6 m

2 ZEMELJSKI PRITISKI PO RANKINU (ravno zaledje)

2.1 Aktivni zemeljski pritiski

$h [\text{m}]$	$\sigma_v [\text{kPa}]$	$u [\text{kPa}]$	$\sigma'_v [\text{kPa}]$	K_a	$p_a [\text{kPa}]$	$E_{aH} [\text{kN/m}]$	$r_{EaH} [\text{m}]$
0	0	0	0	0,238	0,0		
3	63,0	0	63,0	0,238	15,0	22,5	1,5
3	63,0	0	63,0	0,376	12,6	7,49	0,2
3,5	75,5	0	75,5	0,376	17,3		
						$\Sigma E_{aH;k}$	30,0 kN/m
						r_{EaH}	1,2 m

2.2 Pasivni zemeljski pritiski

$h_{ef} [\text{m}]$	$\sigma_v [\text{kPa}]$	$u [\text{kPa}]$	$\sigma'_v [\text{kPa}]$	K_p	$p_p [\text{kPa}]$	$E_p [\text{kN/m}]$	$r_{Ep} [\text{m}]$
0	0	0	0	2,66	29,4		
0,48	12	0	12	2,66	61,3	21,8	0,21
						$\Sigma E_{p;k,MSN}$	13,1 kN/m
						$\Sigma E_{p;k,MSU}$	10,9 kN/m
Opomba: višino pasivnega odpora zmanjšamo za 10 %						MSN 60%	
Redukcija pasivnih pritiskov, ker ne pride do dovolj velikih premikov.						MSU 50%	

2.4 Obtežna na zaledju

$z [\text{m}]$	$q [\text{kPa}]$	K_{ah}	$Q_{H;k} [\text{kN/m}]$	$r_{QH} [\text{m}]$
3	10	0,238	7,1	2
0,5	10	0,376	1,88	0,25
$\Sigma Q_{H;k}$				
9,0 kN/m				
r_{Qh}				
1,6 m				

3 MEJNO STANJE NOSILNOSTI - MSN

3.1 Vrednosti delnih faktorjev za projektni prisot 2 (PP2-I in PP2-II)

Parameter	Opis	Ugoden vpliv teže (PP2-I)	Neugoden vpliv teže (PP2-II)
γ_G - neugoden vpliv	obtežni faktor	1,35	1,35
γ_G - ugoden vpliv	obtežni faktor	1,0	1,0
γ_Q - neugoden vpliv	obtežni faktor	1,5	1,5
γ_Q - ugoden vpliv	materialni faktor	0,0	0,0
γ_φ	materialni faktor	1,0	1,0
γ_c	materialni faktor	1,0	1,0
$\gamma_{R;v}$	nosilnost tal	1,4	1,4
$\gamma_{R;h}$	odpornost tal - zdrs	1,1	1,1

3.2 Projektne vrednosti obtežb in pritiskov po PP2-I in PP2-II

Obtežba (kN/m)	Karakteristična vrednost	Delni faktor		Projektne vrednosti	
		ugodno	neugodno	PP2-I	PP2-II
lastna teža zidu	$G_{zid;k}$	56,4	1,0	56,4	76
teža zasipa nad peto	$G_{4;k}$	6,93	1,0	6,93	9,36
zasipa za zidom	$G_{5;k}$	12,6	1,0	12,6	17,0
obtežba za zidom nad peto	$G_{6;k}$	2,0	0,0	0,0	3,0
aktivni zemljski pritiski	$E_{aH,k}$	30,0	1,35	40,5	
pasivni zemljski pritiski	$E_{pH,k}$	13,1	1,0	13,1	
obtežba na zaledju	$Q_{H;k}$	9,0	1,5	13,5	

3.3 Kontrola prevrnitve - EQU

		Delni faktor	
Obremenitev	$M_{dst;d}$	55,3	kNm/m'
Odporn	$M_{stb;d}$	89,2	kNm/m'

Pogoj	$M_{dst;d} \leq M_{stb;d}$
	$E_d \leq R_d$
	55,3 \leq 89,2

3.4 Odpornost proti zdrsu - PP2

	PP2-I	PP2-II	Delni faktor
Obremenitev	$E_{a;d}$	54,0	γ_G 1,35
Odporn	T_d	49,9	$\gamma_{R;h}$ 1,1
	$E_{p;d}$	9,3	$\gamma_{R;e}$ 1,4

PP2-I	$E_{a;d} \leq T_d + E_{p;d}$
	54,0 \leq 59,2

PP2-II	$E_{a;d} \leq T_d + E_{p;d}$
	54,0 \leq 72,9

3.5 Nosilnost temeljnih tal (drenirani pogoji)

Opis	Oznaka	Projektni pristop		
		PP2-I (ugodno)	PP2-II (neugodno)	PP2*
moment na točko C	$M_{d,k}^C$	42,6	31,6	21,2 kNm/m'
navpična obtežba	$V_{d,k}$	76	105	78 kN/m
horizontalna obtežba	$H_{d,k}$	40,9	40,9	25,9 kN/m
ekscentričnost	$e_{d,k}$	0,56	0,30	0,27 m
efek. širina temelja	B'	0,68	1,20	1,26 m
dolžina temelja	L	6,00	6,00	6,00 m
ploščina temelja	A'	4,06	7,21	7,53 m ²
efek. nap. na temelj	q'	12,0	12,0	12,0 kPa
nagnjenost temelja	α	0,0	0,0	0,0 °
faktorji nosilnosti tal	N_q	13,2	13,2	13,2
	N_c	23,9	23,9	23,9
	N_γ	12,4	12,4	12,4
faktor nagiba temeljne ploskve	b_q	1	1	1
	b_γ	1	1	1
	b_c	1	1	1
faktor oblike temeljev	s_q	1,05	1,09	1,09
	s_c	1,06	1,10	1,10
	s_γ	0,97	0,94	0,94
faktorji naklona obtežbe	i_c	0,50	0,68	0,77
	i_q	0,54	0,70	0,79
	i_γ	0,39	0,58	0,69
količnik	m	1,90	1,83	1,83
nosilnost temeljnih tal	$p_f = R/A'$	244	383	446 kPa
	R_d	118	329	400 kN/m
proj.navpična obtežba	V_d	76	105	78 kN/m
kontrola	$R_d \geq V_d$	OK	OK	OK

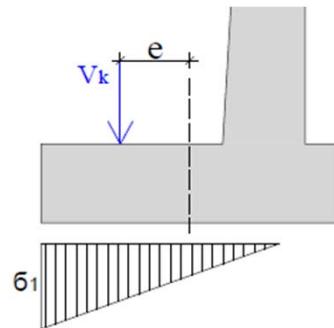
4 MEJNO STANJE UPORABNOSTI - MSU

4.1 Povprečje mejnih aktivnih in mirnih zemeljskih pritiskov

z [m]	K_a	K_0	$K_{a;k}$	p_a [kPa]	E_{av} [kN/m]	e_a [m]
0	0,238	0,384	0,311	0	29,4	1,5
3	0,238	0,384	0,311	19,6		
3	0,376	0,546	0,461	16,8	9,84	0,2
3,5	0,376	0,546	0,461	22,6		
				$\Sigma E_{aH;k}$	39,2	kN/m
				r_{EaH}	1,2	m

4.1 Kontaktni tlaki

Opis	Oznaka	Vrednost
karak. moment na točko C	M_k^C	32,6 kNm/m'
vertikalna karakteristična sila	V_k	78 kN/m
ekscentričnost	e_k	0,42 m
jedro prereza	J	0,30 m
VELIKA ekscentričnost		$e > J$
širina tlačne cone	B^*	1,44 m
maksimalna robna napetost	σ_1	107,9 kPa

4.2 Maksimalen posedek temelja

Opis	Oznaka	Vrednost
posedek	ρ_{\max}	0,00054 m
		0,054 cm

4.2 Zasuk

Opis	Oznaka	Vrednost
zasuk	ϑ	0,0004
		0,04 %

4.2 Horizontalni premik vrha zidu

Opis	Oznaka	Vrednost
horizontalni premik	$u_{h,\max}$	0,0015 m
		0,15 cm

5 DIMENZIONIRANJE PASOVNEGA TEMELJA

5.1 Material

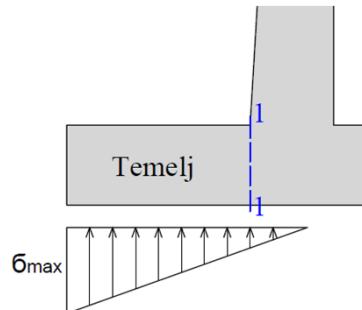
Beton C25/30		
f_{ck}	25	MPa
f_{cd}	1,67	kN/cm ²
f_{ctm}	2,6	MPa

Jeklo S500		
f_{yd}	43,5	kN/cm ²
f_{yk}	500	MPa

5.2 Pasovni temelj

5.2.1 Obremenitve in statične količne pasovnega temelja

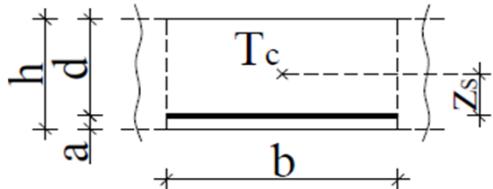
Opis	Oznaka	MSN		MSU
		PP2-I (ugodno)	PP2-II (neugodno)	
moment na točko C	M_{d}^C	42,6	31,6	44,03 kNm/m'
navpična obtežba	V_d	75,9	105	105 kN/m
ekscentričnost	e	0,56	0,30	0,42 m
jedro prereza	J	0,30	0,30	0,30 m
velika ekscentričnost		$e > I$		
vrednost zemljine	$q_{z4,d}$	6,3	8,5	8,5 kPa
vrednost zemljine	$q_{z5,d}$	63	85,1	85,1 kPa
vrednost temelja	$q_{B,d}$	12,3	16,5	16,5 kPa
širina tlačne cone	B^*	1,0	1,8	1,4 m
max robna napetost	σ_{\max}	149,4	117,0	145,7 kPa
prerez 1-1	σ_{1-1}	-12,4	45,6	34,7 kPa
obtežba na temelj levi rob	$q_{\text{neto},\sigma\max}$	137,2	100,5	129,1 kPa
obtežba na temelj prerez 1-1	$q_{\text{neto},1-1}$	-24,7	29,0	18,1 kPa
Prerez 1-1: stik temelja in zidu				
prečna sila -trapez	V_{Ed}^{1-1}	61,9	71,3	81,0 kN/m
težišče trapeza	y_T	0,29	0,45	0,41 m
moment	M_{Ed}^{1-1}	17,7	32,0	33,4 kNm/m'

5.2.2 Dimenzioniranje pasovnega temelja

5.2.2.1 Račun armature v prerezu 1-1

a	5,7	mm
d	44,3	cm
b	100	cm
zs	19,3	cm
h	50	cm

Dimenzioniranje potrebne armature po postopku brezdimenzijskih koeficientov

$M_{u;d}$	3335	kNm/m'
-----------	------	--------

$$k_h \quad 0,0102 \quad \longrightarrow \quad k_s \quad 1,033$$

potrebna armatura	A_s	1,789	cm ²
minimalna potrebna armatura	$A_{s,min}$	5,99	cm ²
	$A_{s,min}$	5,76	cm ²
maksimalna armatura	$A_{s,max}$	200	cm ²

potrebna armatura	$A_{s,potrebna}$	5,99	cm ²
-------------------	------------------	------	-----------------

$$\text{izbrana armatura} \quad A_{s,dej} \quad 6,28 \quad \text{cm}^2 \quad \longrightarrow \quad \varnothing 10/12,5 \text{ cm}$$

vzdolžna armatura (20 % prečne)	A_s	1,26	cm ² /m
	$A_{s,dej}$	1,51	cm ² /m

$$\longrightarrow \quad \varnothing 8/25 \text{ cm}$$

U stremena	$A_{s,dej}$	6,28	cm ² /m
------------	-------------	------	--------------------

$$\longrightarrow \quad \varnothing 10/12,5 \text{ cm}$$

5.2.2.2 Račun strižne armature

$V_{RD,C}$	136	kN/cm ²
$C_{Rd,C}$	0,12	
k	1,67	< 2,0
ρ_1	0,0014	< 0,02
δ	0	N/mm ²

$V_{RD,C}$	>	V_{Ed}
136	>	81,0

Strižna armatura ni potrebna.

5.3 AB Zid

5.3.1 Obremenitve in statične količne AB zidu

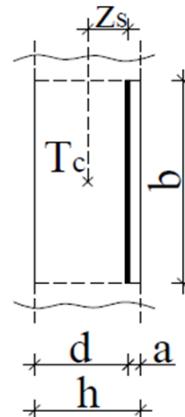
Obremenitev:	zemeljski pritisk	$E_{aH;d}$	39,7	kN/m
	obtežna na zaledju	$Q_{H;d}$	10,7	kN/m

moment	M_{Ed}	107,7	kNm/m'
prečna sila	V_{Ed}	91,6	kN/m
osna sila	N_{Ed}	34,3	kN/m

3.1.2 Dimenzioniranje AB zidu

3.1.2.1 Račun upogibne armature

a	5,7	cm
d	44,3	cm
b	100	cm
z_s	19,3	cm
h	50	cm

Dimenzioniranje potrebne armature po postopku brezdimenzijskih koeficientov

M_{eds}	12539	kNm/m
-----------	-------	-------

$$k_h \quad 0,03834 \quad \longrightarrow \quad k_s \quad 1,041$$

potrebna armatura	A_s	5,988	cm ²
minimalna potrebna armatura	$A_{s,min}$	5,99	cm ²
	$A_{s,min}$	5,759	cm ²
maksimalna armatura	$A_{s,max}$	200	cm ²

potrebna armatura	$A_{s,potrebna}$	5,99	cm ²
-------------------	------------------	------	-----------------

Izberem armaturo	$A_{s,dej}$	6,28	cm ²	\longrightarrow	R 628
------------------	-------------	------	-----------------	-------------------	-------

mreža	R 628
U streme	$\varnothing 10/12,5$ cm
mreža	Q 157

3.1.2.2 Račun strižne armature

$V_{RD,C}$	140	kN/cm ²
$C_{Rd,C}$	0,12	
k	1,67	< 2,0
ρ_1	0,0014	< 0,02
δ_{CP}	0,0686	N/mm ²

$V_{RD,C}$	>	V_{Ed}
140	>	91,6

Strižna armatura ni potrebna.

6 MEJNO STANJE UPORABNOSTI - MSU

6.1 Omejitev širine razpok

Podatki za steno

a	5,7	cm
d	44,3	cm
b	100	cm
h	50	cm
M_{Ed}	7621	kNm
A_s	8,29	cm ²
A_s'	1,57	cm ²
α_e	6,45	

Višina tlačne cone

x	6,36	cm
---	------	----

Napetost v natezni armaturi

σ_s	21,8	kN/cm ²
------------	------	--------------------

Tlačna napetost betona

σ_c	0,6	kN/cm ²
------------	-----	--------------------

Širina razpoke

w_k	0,29	mm
-------	------	----

Beton: C25/30

Armatura : S500

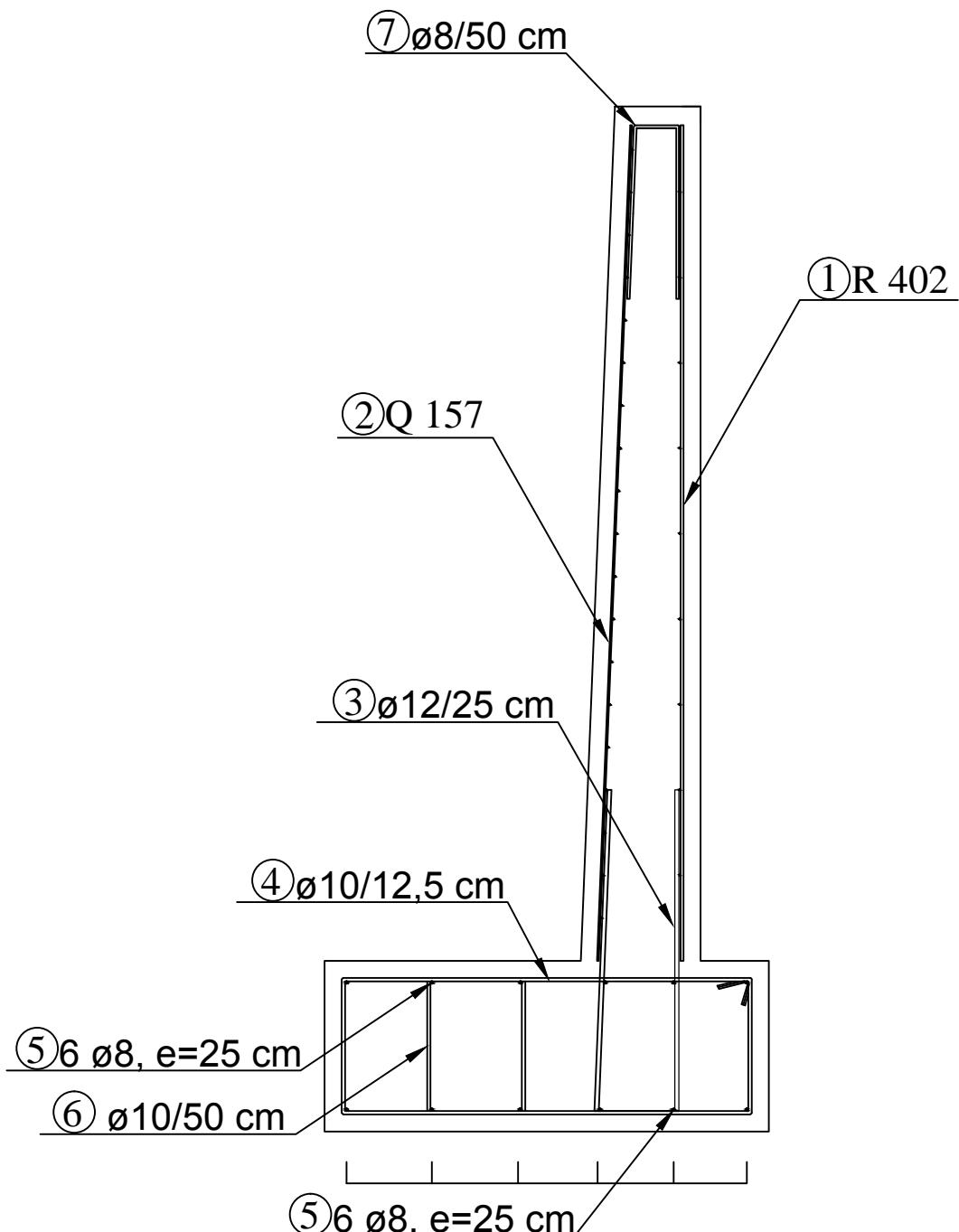
f_{cd}	1,67	kN/cm ²
f_{ctm}	0,260	kN/cm ²
f_{yd}	43,5	kN/cm ²
E_{cm}	3100	kN/cm ²
E_s	20000	kN/cm ²
$h_{c,eff}$	14,3	cm
$A_{c,eff}$	1425	cm
$\rho_{p,eff}$	0,00582	
k_t	0,4	
$f_{ct,eff}$	0,26	

$$(\varepsilon_{sm} - \varepsilon_{cm}) = 0,0001627 > 0,0006541$$

c	50,0	mm
k_1	0,8	
k_2	0,5	
\emptyset	10	mm

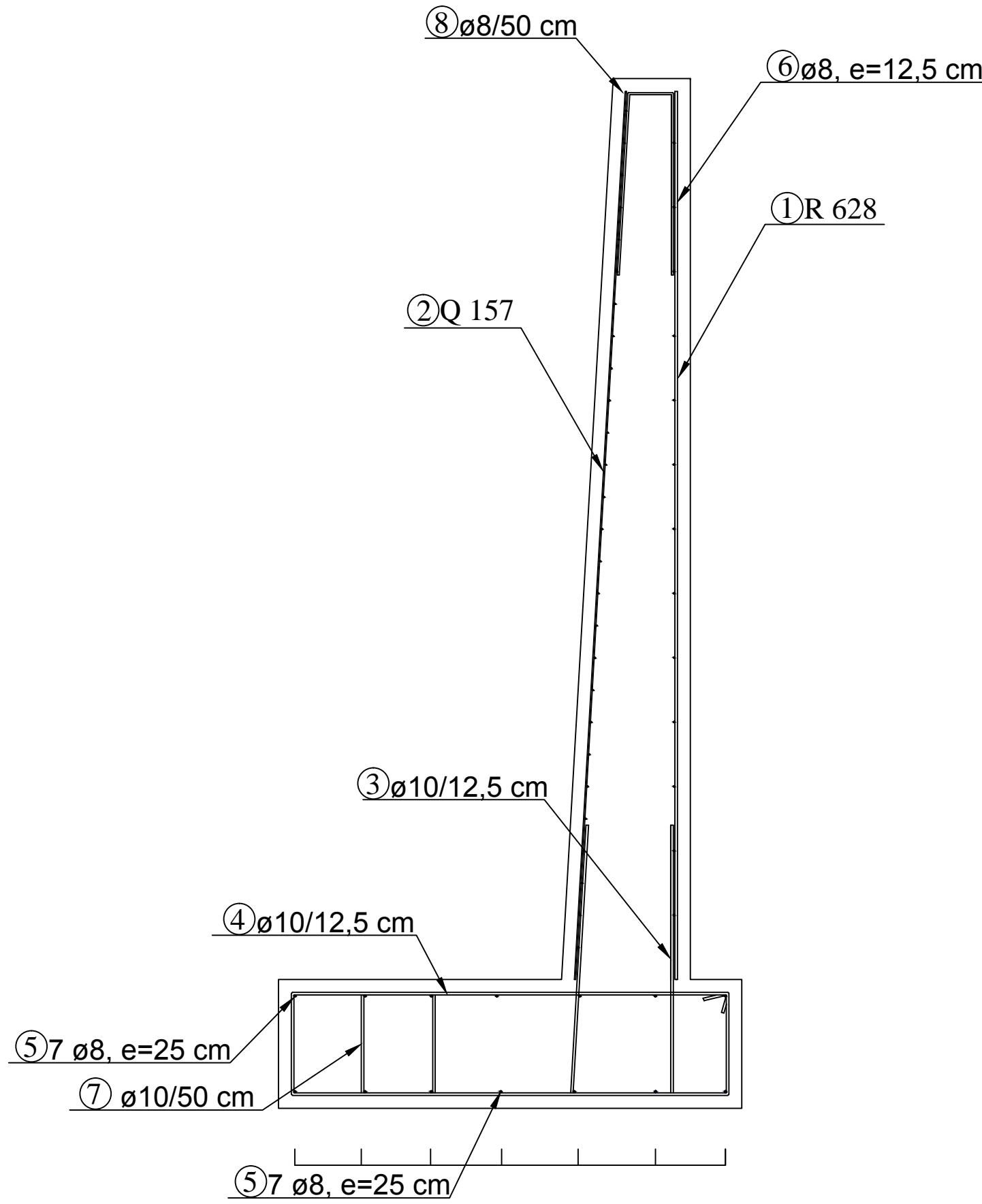
S _{r,max}	462,2	mm
--------------------	-------	----

$$w_k = 0,29 \text{ mm} < w_{max} = 0,3 \text{ mm}$$

SPISEK ARMATURNIH MREŽ ZA ARMIRANOBETONSKI OPORNI ZID					
št. poz.	tip mreže	kosov	teža na kos [kg/kom]	skupna teža [kg]	SKICA
1	R 402	3	50,8	152,4	
2	Q 157	3	27,4	82,2	

SPISEK ARMATURNIH PALIC ZA ARMIRANOBETONSKI OPORNI ZID						
št. poz.	Ø [mm]	št. kosov	dolžina [cm]	teža		SKICA
				posam. [kg]	skupno [kg]	
3	12	35	202	0,92	65,0	
4	10	24	320	0,649	49,8	
5	8	24	450	0,409	44,2	
6	10	18	130	0,649	15,2	
7	8	18	114	0,409	8,4	
SKUPAJ MASA 417,2 kg						

SPISEK ARMATURNIH MREŽ ZA ARMIRANOBETONSKI PODPORNI ZID					
št. poz.	tip mreže	kosov	teža na kos [kg/kom]	skupna teža [kg]	SKICA
1	R 628	4	78,4	313,6	
2	Q 157	4	27,4	109,6	

SPISEK ARMATURNIH PALIC ZA ARMIRANOBETONSKI PODPORNI ZID						
št. poz.	\varnothing [mm]	št. kosov	dolžina [cm]	teža		SKICA
				posam. [kg]	skupno [kg]	
3	10	64	240	0,649	99,7	
4	10	64	420	0,649	174,5	
5	8	24	450	0,409	44,2	
6	8	64	345	0,409	90,3	
7	10	16	130	0,649	13,5	
8	8	16	160	0,409	10,5	
SKUPAJ MASA 855,8 kg						

Univerza v Ljubljani Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo 	DIPLOMSKA NALOGA:	
	Geotehnično dimenzioniranje armiranobetonskega opornega in podpornega zidu.	
	NAČRT:	Prikaz in izpis armature v podpornem armiranobetonem zidu.
	MENTOR:	izr. prof. dr. Janko Logar
	SOMENTOR:	izr. prof. dr. Jože Lopatič
	IZDELAL:	Kristjan Rojc
	Datum:	29. 8. 2012
	MERILO:	M = 1 : 20
	Št. lista:	PRILOGA H